

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)

ปริญญา

วิจัยและประเมินผลการศึกษา

การศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา

Development of Key Evaluation Checklist for Self-Evaluation on Child-center Instructional Management of Teacher in Primary School

นามผู้วิจัย นางสาวนิศารัตน์ ทองศักดิ์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์พิกุล เอกวางกูร, ค.ศ.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์วารุณี ลัภนโชคดี, ค.ศ.)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุดารัตน์ สารสว่าง, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง
เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา

Development of Key Evaluation Checklist for Self-Evaluation
on Child-center Instructional Management of Teacher in Primary School

โดย

นางสาวนิศารัตน์ ทองศักดิ์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)

พ.ศ. 2553

นิตสารัตน์ ทองศักดิ์ 2553: การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับ
ประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับ
ประถมศึกษา ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)
สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์พิบูล เอกวางกูร, ค.ศ. 230 หน้า

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเกี่ยวกับ
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู และศึกษาผลจากการใช้แบบตรวจสอบ
รายการประเมินตนเองของครู กลุ่มที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ คือ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา
จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียน
การสอนของครู แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ได้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ประกอบด้วย จุดตรวจสอบหลัก จำนวน 4 จุดตรวจสอบ จุดตรวจสอบ
ย่อย จำนวน 19 จุดตรวจสอบ ชื่อรายการ จำนวน 53 ชื่อ
2. การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญของครู พบว่า ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ครูผู้สอน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเกี่ยวกับ
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู มีประโยชน์ต่อครูในการนำไปใช้
เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Nisarath Thongsak 2010: Development of Key Evaluation Checklist for Self-Evaluation on Child-centered Instructional Management of Teacher in Primary School. Master of Education (Educational Research and Evaluation), Major Field: Educational Research and Evaluation, Department of Education. Thesis Advisor: Miss Pikun Ekwarangkoon, Ph.D. 230 pages.

The purposes of this research were 1) to develop the key evaluation checklist for teachers' self-evaluation on child centered instructional management. 2) to study the result from the implementation of key evaluation checklist. Population of this research was 9 primary school teachers. The research instruments the instructional management behavior records and the interview . Data were analyzed by frequency and content analysis.

The significant findings were as follows:

1. The key evaluation checklist for teachers' self evaluation on child centered instructional management composed of 4 major checkpoints, 19 minor checkpoints, 53 checkitems,
2. Key evaluation checklist founded that teacher had continuous development on child centered instructional management.
3. Teachers had harmonious opinion that the key evaluation checklist was useful guideline for teacher in child centered instructional management.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งของ อาจารย์ ดร.พิกุล เอกวารงกูร ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.วารุณี ถักนโชคติ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือ แก่ใจ ชี้แนะแนวทาง เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วสันต์ ทองไทย ประธานสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ที่ให้กำลังใจ และความช่วยเหลือ ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเรียง ขจรศิลป์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ พ.ต.หญิง ดร.วรรณรัตน์ ศรีกนก ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้แนวคิด และข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิน บุญชูวงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูลทรัพย์ นาคานาคา อาจารย์ ดร.สมพงษ์ ปั้นหุ่น อาจารย์ ดร.สิทธิกร สุมาลี อาจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ศรีสะอาด อาจารย์ เสวก สิ้นประเสริฐ อาจารย์ จิราวรรณ จันทร์เข้ม อาจารย์ ดร.ณา พ่วงพิศ อาจารย์ ชูชีพ พงษ์สมบูรณ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร และคณะครู โรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่ (ราชพงษ์) และโรงเรียนเทศบาลแสงวนิชอุปถัมภ์ ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือ และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณ นางสาวณิชากัทร แวดล้อม เพื่อนที่อยู่เคียงข้างมาโดยตลอด น้องสาวที่น่ารัก นางสาวปนัดดา ศรีธนสาร ที่ให้การช่วยเหลือทุกอย่าง พี่สาวที่ให้คำแนะนำด้วยดีตลอดมา นางกัญฉัญญ์ ศรีปราชญ์ และที่สำคัญที่สุดคุณลุงที่แสนดี นายสรไกร สุขวดี มีพระคุณต่อผู้วิจัยอย่างใหญ่หลวงที่ให้การสนับสนุนทั้งทุนทรัพย์ กำลังกาย กำลังใจ จนทำให้ผู้วิจัยมีวันนี้ได้

ท้ายนี้ คุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นิตารัตน์ ทองศักดิ์
พฤษภาคม 2553

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	7
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	8
การประเมินตนเองของครู	9
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	16
การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก	46
ขั้นตอนการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก	59
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	69
กลุ่มที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	75
ผลการวิจัย	75
ข้อวิจารณ์	132

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	153
สรุปผลการวิจัย	153
ข้อเสนอแนะ	165
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	166
ภาคผนวก	172
ภาคผนวก ก คำดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการในแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู	173
ภาคผนวก ข คำดัชนีความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้ในกลุ่มมือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู	180
ภาคผนวก ค คำดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู	198
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	218
ภาคผนวก จ รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ	228
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	230

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบการเรียนรู้แบบดั้งเดิมกับการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	18
2	ตัวอย่างเครื่องมือวัดทางการศึกษา	33
3	เปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	42
4	โครงสร้างจุดตรวจสอบของแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู	76
5	การปรับแก้จุดตรวจสอบของแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู	83
6	การปรับแก้ข้อรายการของแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู	87
7	ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน	97
8	พฤติกรรมเตรียมความพร้อมของครู	100
9	พฤติกรรมเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของครู	101
10	พฤติกรรมวางแผนการจัดการเรียนรู้ของครู	104
11	พฤติกรรมเตรียมการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียนของครู	106
12	พฤติกรรมตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียนของครู	107
13	พฤติกรรมตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียนของครู	109

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	พฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู	110
15	พฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียนของครู	112
16	พฤติกรรมกรรมการให้ข้อมูลป้อนกลับของครู	113
17	พฤติกรรมกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครู	115
18	พฤติกรรมสาระที่มุ่งประเมินของครู	117
19	พฤติกรรมวิธีการประเมินของครู	118
20	พฤติกรรมคุณภาพการประเมินของครู	119
21	พฤติกรรมเกณฑ์การประเมินของครู	121
22	พฤติกรรมการประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมินของครู	122
23	พฤติกรรมการรายงานผลการประเมินของครู	123
24	พฤติกรรมการพัฒนาตนเองของครู	125
25	พฤติกรรมกรรมการช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียนของครู	126
26	พฤติกรรมกรรมการวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อของครู	127

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
1	คำดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการในแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	174
2	คำดัชนีความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้ในคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	181
3	คำดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเอง	199

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	25
2	องค์ประกอบของรายการตรวจสอบการประเมินตามแนวคิดของ Scriven	51
3	จุดสำคัญที่ต้องตรวจสอบเพื่อพัฒนาแบบตรวจสอบรายการในการประเมินตามแนวคิดของ Stufflebeam	58
4	กรอบแนวคิดการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู	68

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 มาตรา 22 ได้กำหนดไว้ว่า “ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ” และมาตราที่ 24 ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและประยุกต์ใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการคิด ปฏิบัติ และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับว่าสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาของประเทศที่มุ่งพัฒนาเด็กไทยให้มีทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบัน ได้อย่างมีความสุขรู้ทันโลกภายนอกสามารถก้าวทันเทคโนโลยีต่างๆรวมทั้งเลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543: 36-37) ไพรัช สู่แสนสุข และบรรเจิดพร สู่แสนสุข (2548) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้สอดคล้องกันว่า เป็นการกำหนดหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีต่างๆอย่างหลากหลายที่มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงเรียนรู้อย่างมีความสุขเกิดการพัฒนาตนเอง และตั้งสมมุติฐานที่จำเป็นสำหรับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมของประเทศชาติต่อไปโดยผ่านกระบวนการที่เป็นไปตามธรรมชาติ เต็มตามศักยภาพและสนองความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน จากการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าว การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งผลให้บทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนเปลี่ยนไปจากเดิมที่ครูเป็นผู้ให้ความรู้มาเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมตลอดการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นกระบวนการพัฒนา ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมของผู้เรียนด้วยการพัฒนาความเจริญงอกงามในทุกด้านสร้างการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยตัวผู้เรียนเอง โดยผู้สอนมีหน้าที่ร่วมวางแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ส่งเสริมความคิดและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ ความต้องการ และความสนใจ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองด้วยการสื่อสารสองทางระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ครูสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเองและผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) เป็นระดับการศึกษาที่มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรมโดยเน้นจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการบูรณาการ ซึ่งสอดคล้องกับ สุมณ อมรวัดน์ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐานให้สามารถอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณได้ มีความสามารถประกอบอาชีพตามควรแก่วัย และดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยใช้แผนพัฒนาประเทศ แผนการศึกษาชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรของโรงเรียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนานักเรียนในทุกๆด้านให้มีความรอบรู้จนถึงขั้นสามารถใช้วิจารณญาณ เพื่อประเมินและตัดสินใจสิ่งที่ถูกต้องอย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม

อลิศรา ชูชาติ และคณะ (2549: 238) ได้กล่าวไว้ว่า จากการปฏิรูปการศึกษาของไทยจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการปฏิรูปบุคลากรทุกฝ่าย ทุกระดับการศึกษาแห่งชาติ และการศึกษาทุกประเภท ให้เป็นผู้เรียนรู้ (learner) เพื่อทำให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ชุมชนแห่งการเรียนรู้และสังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ให้คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข เน้นให้การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (มาตรา 22, 23, 24)

อย่างไรก็ตาม การปฏิรูปการศึกษาของไทยที่ผ่านมาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังที่ โกลด์ ฐานะ (2553) ได้กล่าวถึงสภาพปัญหาการศึกษาไทยในการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและคุณภาพการศึกษาในปี 2549 IMD ได้จัดอันดับ รวม 61 ประเทศ ซึ่งประเทศไทยได้อันดับที่ 32 และดัชนีด้านภาพรวมการศึกษาได้อันดับที่ 48 ดัชนีย่อย ด้านการศึกษาอยู่ในอันดับที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ซึ่งอันดับอัตราการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนระดับ ประถมศึกษา ได้อันดับที่ 46 และการประเมินผลสัมฤทธิ์การศึกษาโดยรวมในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ได้คะแนนต่ำ และจากการประเมินคุณภาพ โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั่วประเทศ พบว่า โรงเรียนที่ไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด มีถึงร้อยละ 65 ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นสถานศึกษาของรัฐขนาดเล็กในชนบท สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การปฏิรูปการศึกษา ล้มเหลวคือ ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่เข้าใจบทบาทของตนเอง ส่งผลให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ผู้เรียนได้อย่างแท้จริง การพัฒนาครูนอกจากจะพัฒนาทักษะการสอนแล้ว ทักษะการประเมินตนเอง ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน เพราะการประเมินตนเองของครูจะสะท้อนจุดแข็งจุดอ่อนให้ครู ได้นำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้อง กับเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษารอบ 2 (พ.ศ. 2552 – 2561) ที่มีจุดเน้นด้านการพัฒนาคุณภาพครู

การประเมินตนเองของครูเป็นแนวทางหนึ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นกระบวนการ ที่ครูตัดสินใจตนเองในเรื่องเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถและความเชื่อที่มีผลต่อคุณภาพในการจัด การเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงตนเอง การประเมินตนเองทำให้ครูได้รับรู้และ เข้าใจได้ว่า ตนเองเป็นอย่างไร เหมือนเป็นกระจกที่ส่องให้รู้ว่าตนเองมีจุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนา อย่างไร การประเมินตนเองของครูเป็นการช่วยให้ครูพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจาก เป็นการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอนสูงสุด นอกจากนั้นการประเมินตนเองของครู ยังส่งผลดีต่อนักเรียนเพราะครูสามารถนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียน การสอนของตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

จากการศึกษา ผู้วิจัย พบว่าแบบตรวจสอบรายการประเมิน (Key Evaluation Checklist: KEC) เป็นนวัตกรรมใหม่ที่มีความเหมาะสมสำหรับนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ ตรวจสอบตนเอง เพื่อให้ครูสามารถนำมาใช้ในการประเมินตนเองได้ เป็นแนวคิดของนักประเมิน ที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลาย ได้แก่ Scriven และ Stufflebeam ซึ่งมีลักษณะเป็น

แบบตรวจสอบรายการ (checklist) ที่ครูสามารถใช้ตรวจสอบพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน ของครูได้ง่าย และยังไม่มีการพัฒนาเครื่องมือตรวจสอบตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู ซึ่งเป็นนวัตกรรมใหม่ที่สามารถนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิด เพื่อให้ครูสามารถประเมินตนเองได้ โดยผู้วิจัยสร้างแบบประเมินเป็นข้อรายการให้ครูได้ตรวจสอบตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า ข้อรายการใดปฏิบัติแล้ว ข้อรายการใดยังไม่ได้ปฏิบัติ และสามารถตรวจสอบพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของตนเองได้ว่าปฏิบัติตามข้อรายการมากน้อยเพียงใดในการประเมินตนเองทั้งก่อนสอน ระหว่างสอน และหลังสอน เพื่อให้ครูประเมินตนเองและสามารถนำผลการประเมินไปพัฒนาการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างเหมาะสม อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อครูและผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา
2. เพื่อทดลองและศึกษาผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู โดยสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักการศึกษาหลายท่านทั้งในและต่างประเทศ ได้แก่ Arends Dick and Carey ศิริชัย กาญจนวาสิ สุวิมล ว่องวานิช วัฒนาพร ระงับทุกข์ ชนาธิป พรกุล ดนัย ไชยโยธา และศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาแห่งชาติ ผู้วิจัยได้นำมากำหนดจุดตรวจสอบเป็น 4 จุดตรวจสอบหลัก ประกอบด้วย

1. การเตรียมความพร้อมของครู
2. การจัดการเรียนรู้
3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน
4. การนำผลการประเมินไปใช้

เนื่องจากมีประเด็นหลักสำคัญที่ครอบคลุมแนวคิด ทฤษฎี การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีรายละเอียดตั้งแต่การเตรียมความพร้อม ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนทั้งในส่วนของครูผู้สอนและผู้เรียน การจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการร่วมคิด ร่วมทำ และแก้ปัญหาสามารถสรุป องค์ความรู้ด้วยตนเอง การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียนทั้งส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระความรู้ พื้นฐานที่สำคัญของรายวิชา ทักษะปฏิบัติที่ฝึกให้ผู้เรียนปฏิบัติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และการนำผลการประเมิน ไปใช้ในการพัฒนาทั้งผู้เรียน และผู้สอน ตลอดจนนำเสนอให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกฝ่าย เพื่อหาแนวทางให้ความช่วยเหลือ ครูและผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

กลุ่มที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เป็นครูผู้สอน จำนวน 9 คน จากโรงเรียนเทศบาลแสงวนิชอุปถัมภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียน การสอนในระดับประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม โดยเก็บรวบรวมข้อมูล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 เหตุผลที่ผู้วิจัยศึกษากับกลุ่มที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือนี้ เนื่องจากการดำเนินการวิจัย จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งจากการ ติดต่อโรงเรียนเทศบาลแสงวนิชอุปถัมภ์ พบว่า ผู้บริหารและคณะครูยินดีให้ความร่วมมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูล และประกอบกับผู้วิจัยมีหน้าที่โดยตรงในการ กำกับ ดูแล ส่งเสริมการจัด การศึกษาของโรงเรียน ดังกล่าว

นิยามศัพท์

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการพัฒนา ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมของผู้เรียน ด้วยการยึดผู้เรียนเป็นแกนกลางของการพัฒนา ความเจริญงอกงาม สร้างการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมกระทำ โดยผู้สอนมีหน้าที่ร่วมวางแผน จัดกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ส่งเสริมความคิด และอำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับศักยภาพความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง เครื่องมือที่ครูผู้สอนใช้ในการประเมินพฤติกรรม การจัดการเรียนการสอนของตนเอง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการที่มีข้อรายการตรวจสอบ พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู มีเป้าหมายเพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 จุดตรวจสอบหลัก ได้แก่ การเตรียมความพร้อม การจัดการเรียนรู้ การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน และการนำ ผลการประเมินไปใช้

การเตรียมความพร้อม หมายถึง การที่ครูผู้สอนเตรียมตนเองให้มีความพร้อมก่อนที่จะเริ่มจัดการเรียนการสอนทั้งเนื้อหาสาระ แหล่งเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การเตรียมการช่วยเหลือผู้เรียน และเตรียมการตรวจสอบ สิ่งที่คุณเรียนได้เรียนรู้ไปแล้ว เพื่อให้ การจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การที่ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังที่หลักสูตรกำหนด โดยเริ่มตั้งแต่การตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนและการจัด ประสบการณ์ให้ผู้เรียนคิด ลงมือปฏิบัติ จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน หมายถึง การที่ครูผู้สอนวัดและประเมินผล ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่หลักสูตรกำหนดว่า ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการเรียนรู้ และมีการพัฒนาด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากสิ่งที่เรียนรู้มาน้อยเพียงใด โดยประเมินหรือ ตัดสินผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การนำผลการประเมินไปใช้ หมายถึง การที่ครูผู้สอนนำสารสนเทศจากการประเมิน มาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนของตนเอง การช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อนครู ตลอดจน รายงานผลการประเมินต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลการประเมินมากำหนดเป็นแนวนโยบายในการ ช่วยเหลือ ส่งเสริมผู้เรียนและครูผู้สอน

พัฒนาการพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่มีการปฏิบัติตามตัวบ่งชี้ 2 ใน 3 ตัวบ่งชี้ขึ้นไป และมีการปฏิบัติเพิ่มขึ้นตามลำดับ

ประโยชน์ที่ได้รับ

งานวิจัยครั้งนี้ มีประโยชน์ ดังนี้

1. ครูมีแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองได้อย่างเหมาะสม
2. ครูสามารถดำเนินการประเมินตนเองได้และนำผลการประเมินตนเองไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองและผู้เรียน
3. ข้อมูลจากการประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวทางให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องได้กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาและให้ความช่วยเหลือครูต่อไป

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินการวิจัย โดยได้ศึกษารายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การประเมินตนเองของครู

- 1.1 ความหมายของการประเมินตนเองของครู
- 1.2 ความสำคัญของการประเมินตนเองของครู
- 1.3 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการประเมินตนเองของครู

2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- 2.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.2 แนวคิดและหลักการของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.3 หลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.4 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.5 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.6 บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมิน

- 3.1 แบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก
- 3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมิน
- 3.3 แนวคิดเกี่ยวกับแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก

- 3.4 ประโยชน์ของแบบตรวจสอบรายการหลัก
- 3.5 การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการการประเมินหลักเพื่อใช้ในการประเมิน
- 3.6 ขั้นตอนการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินตนเองของครู

การประเมินตนเองของครู ผู้วิจัยนำเสนอในประเด็นที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ความหมายของการประเมินตนเองของครู ความสำคัญของการประเมินตนเองของครู และแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินตนเองของครู โดยแต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังนี้

ความหมายของการประเมินตนเองของครู

เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับ ความหมายของการประเมินตนเองของครู ผู้วิจัยได้อธิบายความหมายของคำว่า การประเมินตนเองก่อน โดยนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมินตนเองไว้ ดังนี้

พระเทพเวที ประยุทธ์ ปยุตโต (2536) และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541) กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า การประเมินตนเองเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการใช้ปัญญา พิจารณา ใคร่ครวญ ตรวจสอบ เหตุผลและตรวจสอบข้อแย้งหย่อนในสิ่งที่ทำ มีการวางแผนการวัดผล คิดค้นวิธีการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา โดยผู้ประเมินเป็นผู้ปฏิบัติงานในโครงการหรือองค์การนั้นทำให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจถึงสภาพปัญหา จุดเด่น ข้อบกพร่องได้ข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ ส่งผลให้นำมาปรับปรุง และพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นพลังใจสร้างสรรค์งานต่อไป

บุญทอง บุญทวี (2546) กล่าวว่า การประเมินตนเองเป็นกระบวนการที่บุคคลหรือบุคลากรในองค์กรแสวงหาข้อมูลและสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกเกี่ยวกับตนเอง หรือการปฏิบัติงานของตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศตามสภาพจริงตามเหตุและผลที่เกิดขึ้น แล้วนำผลมาพิจารณา ตรวจสอบการทำงานของตนเองแล้วตัดสินใจคุณค่า นำผลที่ได้จากการประเมิน ไปตัดสินใจ ปรับปรุง และพัฒนางานของตนให้มีประสิทธิภาพจนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

กนกวรรณ คงอภิรักษ์ (2548) และรัชนีวรรณ สงชู (2544) กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า การประเมินตนเอง เป็นกระบวนการที่ใช้ในการตรวจสอบตนเองในการปฏิบัติงาน หรือตัดสินระดับความสามารถของตนว่า มีจุดเด่น หรือจุดด้อยที่ต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง โดยผ่านกระบวนการคิด พิจารณา ไตร่ตรองด้วยเหตุผลตามความเป็นจริงในการกระทำของตนแล้วพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดหรือตั้งไว้โดยผู้ถูกประเมินอาจอธิบายการกระทำ หรือแสดงพฤติกรรม ความสนใจ ค่านิยม ลงในแบบประเมินที่สร้างขึ้นเองหรือแบบประเมินที่เป็นมาตรฐานก็ได้ เพื่อหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาตนเอง และงานให้มีประสิทธิภาพจนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

Kiefer (2010) กล่าวว่า การประเมินตนเอง หมายถึง การตีความ การวิเคราะห์ การทำงานของตนเองตัดสินถึงคุณภาพของการทำงาน โดยยึดจากบรรทัดฐานหรือเกณฑ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการทำงานให้ดีขึ้น

จากแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินตนเองข้างต้น สรุปว่า การประเมินตนเอง หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้ปัญญาในการพิจารณา ตรวจสอบ จุดแข็ง จุดอ่อน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สำหรับความหมายของการประเมินตนเองของครูนั้น ได้มีนักวิชาการกล่าวไว้หลายท่าน ดังนี้

Airasian and Gullickson (1994) กล่าวว่า การประเมินตนเองของครู เป็นกระบวนการที่ครู ตัดสินตนเองในเรื่องเกี่ยวกับ ความรู้ ความสามารถ และความเชื่อที่มีผลต่อการจัดคุณภาพ การเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

By Ordway Tead (2010) กล่าวว่า การประเมินตนเองของครูไม่ได้เป็นกระบวนการที่จะทำได้เพียงคนเดียวแต่จะต้องมีเพื่อนร่วมงานด้วยหลากหลายวิธี หลักการพื้นฐาน คือ ครูต้องดูแลทั้งครูและนักเรียน สนับสนุนการที่ครูจะต้องพิจารณาตนเอง ด้านกิจกรรมการสอน เพื่อการพัฒนาตนเองของครูเป็นกระบวนการ เพื่อพิจารณาความสำเร็จของการเรียนของนักเรียน เป็นการพิจารณาตัวครูนั่นเอง เป็นการสะท้อนการสอนของครูและการเรียนของนักเรียนเนื่องมาจากการสอนของครู

มีผลโดยตรงต่อการพัฒนานักเรียน นอกจากนี้การประเมินตนเองของครูยังเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาวิชาชีพครู

บุญทอง บุญทวี (2546) และกนกวรรณ คงอภิรักษ์ (2548) ได้ให้ความหมายของการประเมินตนเองของครูว่า เป็นกระบวนการที่ครูพิจารณาตนเองอย่างต่อเนื่องในเรื่องเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของตนที่มีผลต่อคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน มีเป้าหมายเพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพ

จากความหมายเกี่ยวกับการประเมินตนเองของครูข้างต้นสรุปว่า การประเมินตนเองของครูหมายถึง กระบวนการที่ครูพิจารณาตนเองในเรื่องของความรู้ความสามารถที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและนำผลที่ได้จากการประเมินไปพัฒนาตน พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการประเมินตนเองของครู

Airasian and Gullickson (1994 อ้างใน ศิริเดช สุชีวะ, 2545) กล่าวว่า การประเมินตนเองของครูเป็นกระบวนการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นความรับผิดชอบทางวิชาชีพ
2. เน้นที่การพัฒนาและปรับปรุงวิชาชีพครูในระดับชั้นเรียนหรือระดับโรงเรียนที่ครูจะเป็นผู้รู้ดีที่สุด
3. การเปลี่ยนแปลงในองค์กรย่อมเป็นผลมาจากการที่บุคคลเปลี่ยนแปลงตนเองไม่ใช่การสั่งการจากผู้มีอำนาจ
4. ให้ครูได้มีสิทธิมีเสียงในการทำหน้าที่ควบคุมตนเองได้
5. ทำให้ครูได้ตระหนักถึงจุดอ่อน จุดแข็งในการสอน

6. สนับสนุนการพัฒนาครูประจำการและช่วยลดความเชื่อหรือวิธีทำงานแบบเดิมที่ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น

7. ปฏิบัติต่อครูในฐานะนักวิชาชีพและช่วยเพิ่มจรรยาและแรงจูงใจของครู

8. สนับสนุนให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนการสอนของกลุ่มครู

สรุปได้ว่า การประเมินตนเองของครูจะทำให้ครูทราบจุดอ่อนและจุดแข็งของตนเองและสามารถนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาการสอนของตนเอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความมั่นใจและไว้วางใจว่า ครูมีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาผู้เรียน

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการประเมินตนเองของครู

ผู้ทรงคุณวุฒิและนักวัดผลการศึกษา ได้ให้แนวคิดที่สอดคล้องกันคือการประเมินตนเองเป็นการประเมินภายใน โดยใช้ข้อมูลทั้งภายในภายนอกมาพิจารณาตรวจสอบตนตลอดจนการปฏิบัติงานของตน คือ แนวคิดเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนา แบ่งได้ 2 แนวคิด ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมในพุทธศาสนาและการวางตัวเป็นกลางในการประเมิน

สมคิด พรหมจ้อย (2535) ได้ให้แนวคิดว่าการประเมินตนเองเป็นการประเมินที่มุ่งเน้นที่การประเมินภายในเป็นลักษณะของการตรวจสอบพิจารณาตนเองตามหลักพุทธศาสนา เป็นเรื่องของการฝึกฝนพัฒนาตนเอง โดยมีความเชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์ที่ฝึกได้มีศักยภาพที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ เมื่อบรรลุจุดมุ่งหมายแล้วก็ทำให้มีจิตสำนึกในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอก็สามารถพิจารณาตนเองได้ นอกจากนี้ยังมีหลักเกี่ยวกับเรื่องของการเตือนตนเอง การพิจารณาตนเอง ดังสุภาษิตที่ว่า “จงเตือนตนด้วยตนเอง” จงพิจารณาตนด้วยตนเอง ซึ่งเป็นตัวเสริมที่ช่วยให้ไม่ประมาทและช่วยในการเร่งรัดให้พัฒนาวิธีส่งเสริม เพื่อให้แต่ละคนประเมินตนเอง การทำให้แต่ละคนมีจิตสำนึก การประเมินตนเองต้องมีวิธีการหรือเตือนให้บุคคลนั้นคอยหมั่นตรวจสอบตนเอง หรือช่วยในการที่จะวัดประเมินตนเองของบุคคล

การประเมินตนเองต้องอาศัยข้อมูลการวัดจากภายในและภายนอก หมายความว่า ผู้อื่นก็ประเมินตัวเองก็ประเมินไม่ใช่หมายความว่า ประเมินแต่ตนเองเพียงอย่างเดียวแต่ละคน มีจิตสำนึกในการศึกษาพัฒนาตนเอง คอยวัดตนเองอยู่การประเมินตนเองก็มีความเป็นไปได้มาก จะยอมรับการวัดและประเมินจากภายนอกมากขึ้น ถ้าตัวเองไม่ยอมที่จะประเมินตนเองแล้ว ก็จะต่อต้านการวัดและประเมินจากภายนอกด้วยคนที่มีความต้องการพัฒนาตนเอง จะมีความต้องการให้คนอื่นช่วยวัดและประเมินตนเอง เพื่อให้รู้ว่าก้าวหน้าแค่ไหนมีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง

พิชิต ฤทธิรัฐ (2538) ได้ให้แนวคิดว่าการประเมินตนเองหรือการตรวจสอบตนเอง เป็นกิจกรรมสำคัญที่ทำให้คนบรรลุธรรมหรือการปฏิบัติหน้าที่ของตน โดยอาศัยการมองตัวเอง หรือพิจารณาตนเองตามความเป็นจริง ตามหลักพุทธศาสนาที่เรียกว่า การปฏิบัติวิปัสสนา คือ การเห็นแจ้งแต่การเห็นแจ้งไม่ใช่การประเมินตนเองตามที่เข้าใจโดยทั่วไปเพียงแต่ว่าลักษณะของการมองตนเองหรือตรวจสอบตนเองนั้น มีความมุ่งหมาย 2 ประการ คือ มุ่งเพื่อให้รู้จักตนเอง ตามที่เป็นจริงและเพื่อการพัฒนาตนเอง โดยทั่วไปการมองตนเองว่าขณะนี้ตัวเองมีการพัฒนา ถึงระดับใด เพื่อจะได้พัฒนา และปรับปรุงแก้ไขต่อไปการกระทำในลักษณะนี้เป็นการกระทำ เพื่อเตือนตนเอง ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า “จงเตือนตนด้วยตนเอง” การตรวจสอบตนเอง เพื่อการพัฒนานั้นเป็นเรื่องขั้นตอนที่ต้องตรวจสอบเนื่องๆ เพื่อที่จะได้พัฒนาตนเอง ซึ่งต้องอาศัย ข้อมูลทั้งจากตนเองและผู้อื่น

นอกจากนี้ ยังมีแนวคิดที่สอดคล้องกับ พระเทพเวที ประยุทธ์ ปยุตโต (2536) กล่าวว่า การประเมินตนเองต้องอาศัยหลักธรรมตามพุทธศาสนาในข้อธรรมมีอุปการะมาก 2 ประการ และอิทธิบาท 4 ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

ธรรม มีอุปการะมาก 2 ประการ เป็นธรรมที่ใช้ตรวจสอบตนเองหรือประเมินตนเอง ประกอบด้วย สติและสัมปชัญญะ โดยมีความหมาย ดังนี้

1. สติ หมายถึง ความระลึกู้ทันปัจจุบันถือว่าเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบตนเอง อยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาตนเองควบคุมตนเองให้ดำเนินไปในทิศทางที่เหมาะสม สอดคล้อง กับคุณธรรมต่างๆ สติ จึงเป็นเครื่องควบคุมตนเองตรวจสอบตนเองและพัฒนาตนเองทำให้เกิดสมคูลในการปฏิบัติธรรมหรือปฏิบัติงาน

2. สัมปชัญญะ หมายถึง ความรู้ตัวทั่วพร้อมว่าสิ่งที่เราปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันนั้น สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ มาตรฐาน หรือเป้าหมายที่เรากำหนดไว้หรือไม่ สติและสัมปชัญญะถือว่าเป็นฐานสำคัญที่สุดของการตรวจสอบตนเองหรือประเมินตนเอง เพื่อที่จะได้ปรับปรุงการปฏิบัติธรรม หรือปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน อิทธิบาท 4 เป็นธรรมะที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานและการประเมินตนเอง ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา โดยมีความหมาย ดังนี้

1. ฉันทะ หมายถึง ความพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำใฝ่ใจรักและจะทำสิ่งนั้น อยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่งๆขึ้นไป

2. วิริยะ หมายถึง ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ทอดทิ้ง

3. จิตตะ หมายถึง ความคิด คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิดเอา จิตฝักใฝ่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป

4. วิมังสา หมายถึง ความไตร่ตรอง หรือทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณา ไคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งทำนั้น มีการวางแผน คิดค้น วิธีแก้ไข ปรับปรุง

ดังนั้น คำว่า วิมังสาจึงเป็นหัวใจที่เกี่ยวข้องกับการประเมินตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ สมคิด พรหมจู้ (2535 อ้างใน สุมน อมรวิวัฒน์, 2543) และประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2535 อ้างใน พิชิต ฤทธิจรูญ, 2538) โดยให้ความเห็นว่า การประเมินตนเองไม่ใช่เรื่องใหม่แต่ก็มีความสำคัญและจำเป็นเพราะเป็นกระบวนการแสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้สารสนเทศเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานด้วยบุคคลภายในองค์กร โดยปรัชญาพื้นฐานในการทำงานไม่ว่าจะเป็นระดับบุคคล องค์กร หรือระดับชาติมีความจำเป็นต้องทราบว่ามีผลอะไร ได้ผลเชิงบวก เชิงกลาง หรือเชิงลบอย่างไร ถ้าคนเราหรือองค์กรทำงานอะไรแล้วไม่ทราบว่า ได้ผลในทิศทางใด ก็ย่อมไม่ทราบว่าสิ่งที่ได้ทำไปนั้นตอบสนองต่อเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์อย่างไรในการประเมินตนเองต้องไม่ซีดจางจำกัดรับพิจารณาเฉพาะแหล่งข้อมูลของตนเองเท่านั้น ต้องเปิดรับแสวงหาจากแหล่งภายนอกตนเองด้วย จึงทำให้ได้ภาพของการประเมินที่กว้างและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุมครบถ้วน เพียงพอต่อการตัดสินใจในการปรับปรุง

และพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมคิด พรหมจู้ (2535 อ้างใน สุมน อมรวิวัฒน์, 2543) ได้เสนอความเห็นเพิ่มเติมว่า ในเรื่องการประเมินตนเอง ผู้ประเมินสามารถรู้ จุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง รวมทั้งสามารถแก้ไขปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น โดยการใช้อยุติธรรมและเหตุผล ข้อควรระวังของการประเมินตนเองเป็นเรื่องของอคติ ดังนั้นมีความจำเป็นที่ผู้ประเมินต้องลด ความลำเอียงหรืออคติ และสร้างความเป็นกลาง เพื่อลดการป้องกันตัวเองกลัวเสียหน้า เสียศักดิ์ศรี

พระเทพเวที ประยุทธ์ ปยุตโต (2535 อ้างใน สมคิด พรหมจู้, 2535) ให้ความเห็นว่าการประเมินตนเองเป็นเรื่องที่ทำได้ยากแต่ความจริงมนุษย์ก็ประเมินตนเองอยู่แล้ว ถ้าอยากจะทำพัฒนาตนเองปัจเจกบุคคล ถ้าไม่มีการประเมินตนเองเลยจะทำพัฒนาตนเองลำบาก เพราะนี่กว่าตนเองทำดีอยู่แล้วการที่จะประเมินตนเองได้อย่างดีก็ต้องลดอคติลงให้มากและเพิ่มปัญญา ยิ่งปัญญาเทียบแหลมเท่าไรวิเคราะห์ตนเองได้ลึกซึ้ง ดังนั้นคนที่ประเมินตนเองได้ ต้องทำใจให้เป็นกลางให้ได้ ต้องมีการฝึกจิตของตน การประเมินตนเองสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานประเมินต่างๆ ได้ เช่น นำไปประเมินโครงการ องค์กร สถาบัน เป็นต้น การนำไปประเมินโครงการ จึงต้องมีตัวชี้หรือเกณฑ์มาตรฐานอย่างชัดเจนในการลดอคตินี้ พระเทพเวที ประยุทธ์ ปยุตโต (2535) ได้กล่าวว่า มีข้อควรระวังในการประเมินตนเอง คือ ความเป็นกลางของผู้ประเมิน และต้องลดอคติโดยใช้หลักธรรมในพุทธศาสนาช่วยลดอคติ 4 ได้แก่ อหิงสา คำนึงถึงเพราะรัก โทสะ คำนึงถึงเพราะชัง โมหะ คำนึงถึงเพราะหลง และภยาคติ คำนึงถึงเพราะกลัว นอกจากนี้แล้วยังมีโยนิโสมนัสสิการเป็นการคิด การพิจารณา โดยใช้ปัญญาพิจารณาในแง่ของการเรียนเป็นเหตุผล การศึกษาปัจจัยการพิจารณาในการแยกแยะองค์ประกอบเป็นส่วนที่ช่วยให้ไม่หลงตัวเอง เพราะมีหลักของการอิงความจริง โดยใช้ปัญญาอิงกับความจริงอยู่ตลอดเวลา

2. แนวคิดเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมในพุทธศาสนากับปรัชญาในการประเมิน

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2538) ได้ให้แนวคิดว่าการประเมินเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่แท้จริงเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาโดยปรัชญาของการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนานั้นต้องเป็นการประเมินที่ทำให้เกิดการยอมรับผลการประเมินและนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาให้ทุกอย่างดีขึ้นเรื่อยๆ จนได้มาตรฐานการประเมินในลักษณะดังกล่าวนี้ มักไม่ต้องการให้ผู้อื่นมาเป็นผู้ประเมินแต่ให้ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินตนเอง ซึ่งในทางพุทธศาสนาก็มีหลักธรรมคำสอนให้พิจารณาตนเอง การพิจารณาตนเองก็คือการประเมินตนเองนั่นเอง ในการประเมินตนเองนั้นต้องอาศัยข้อมูลทั้งภายในและภายนอก

ข้อมูลภายในก็คือข้อมูลที่เราได้ใช้สติปัญญา ความดี และความบริสุทธิ์ พิจารณาไตร่ตรอง ข้อมูลภายนอกก็คือข้อมูลส่วนที่รับมาจากผู้อื่นแล้วใช้ข้อมูลทั้งสองส่วนนี้มาประกอบกันพิจารณา ตัดสินใจหาแนวทาง การประเมินตนเอง มุ่งเน้นให้ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินภารกิจของตนเอง เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนางานมากกว่าการให้ผู้อื่น ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมาเป็นผู้ประเมิน การประเมินแบบนี้ต้องมีดัชนีและระบบข้อมูลที่ใช่ เพื่อให้การประเมินฝังติดกับระบบของการบริหารงานองค์กร ถ้าการประเมินกับการบริหารงานเป็นกิจกรรมที่ต้องแยกออกจากกันและ ดำเนินงานโดยบุคคลภายนอกองค์กรแล้ว มักจะทำให้เกิดการละเลยต่อการประเมินและการใช้ ผลการประเมินทำให้แตกความสามัคคีมากกว่าการสร้างสรรคพัฒนางาน ทั้งทำให้ได้สารสนเทศ จากการประเมินล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์ในการตัดสินใจ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนางาน ดังนั้น ต้องวางระบบการประเมินให้ผูกติดกับระบบการบริหารงานภายในองค์กรนั้นเพื่อเป็นการ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงาน

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินตนเองของครูสรุปได้ว่า การประเมิน ตนเองนั้น เกิดจากการที่ผู้ประเมินมีจิตสำนึกที่ต้องการพิจารณาศักยภาพของตนและการปฏิบัติงาน ของตนโดยไม่มีความลำเอียง โดยยึดหลักการลดอคติ 4 คือ ลดความลำเอียง เพราะ รัก ชัง หลง กลัว ยึดหลักธรรมมีอุปการคุณ 2 ประการ คือ มีสติสัมปชัญญะและยี่อุทริบาท 4 เป็นคุณธรรมนำไปสู่ ความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิมังสา ซึ่งเป็นการใช้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรองในสิ่งที่ทำและนำผล ที่ได้จากการประเมินตนเองไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนและงานของตนให้ดีขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยนำเสนอ ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดและหลักการของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รูปแบบการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบทบาท ของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ชนาธิป พรกุล (2543) ทิศนา แจมมณี (2545) และศิริชัย กาญจนวาสี (2543) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกันว่าเป็นกระบวนการพัฒนาร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมของผู้เรียนด้วยการยึดผู้เรียนเป็นแกนกลางของการพัฒนาความเจริญงอกงาม สร้างการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมกระทำ โดยผู้สอนมีหน้าที่ร่วมวางแผนจัดกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ส่งเสริมความคิด และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มที่สอดคล้องกับศักยภาพความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

ประเวศ วะสี (2543) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เอาชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง เรียนรู้เพื่อสร้างปัญญา ให้รู้จักตนเอง รู้จักโลก สามารถพึ่งตนเองได้ทั้งทางเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม อยู่ร่วมกันอย่างมีคุณภาพเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง มีความสุข สนุกสนาน และเกิดฉันทะในการเรียนรู้

ศุมน อมรวิวัฒน์ (2543) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่าเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีอิสรภาพได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของความเป็นมนุษย์ เรียนรู้อย่างมีความสุข เน้นกระบวนการคิด ปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ สอดคล้องกับคติสอนให้ทำ นำให้คิด ลงมือทำ เรียนรู้ด้วยตนเอง เอาความจริงเป็นตัวตั้ง เอาวิชาเป็นตัวประกอบ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552) และมนลธิช สิทธิสมบูรณ์ (2552) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกันว่าเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนมีอิสรภาพในการสร้างองค์ความรู้ของตนเองเรียนรู้อย่างมีความสุข โดยได้ใช้กระบวนการคิดปฏิบัติได้จริง มีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ผู้เรียนมีบทบาทในกิจกรรมการเรียนมากกว่าผู้สอน

จากการศึกษาความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสรุปได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการพัฒนา ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขตามความต้องการและความสนใจ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทมากกว่าครูผู้สอน

แนวคิดและหลักการของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีลักษณะแตกต่างจากการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมหลายประการ ดัง วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542: 5) ศิริชัย กาญจนวาสี (2543: 8) มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับลักษณะการจัดการเรียนการสอนจำนวน 10 ข้อ ดังสรุปไว้ในตาราง

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการเรียนรู้แบบดั้งเดิมกับการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายการ	การเรียนรู้แบบดั้งเดิม	การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
1. ศูนย์กลางของการเรียนรู้	- ผู้สอน	- ผู้เรียน
2. หน่วยการเรียนรู้	- ผู้เรียนแต่ละคน	- กลุ่มผู้เรียนและรายบุคคล
3. เป้าหมายการเรียนรู้	- พัฒนาสติปัญญา	- พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม อารมณ์ และสังคม
4. แหล่งเรียนรู้	- ครู หนังสือหรือตำรา	- ครู เพื่อน ผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม หนังสือ หรือตำรา
5. ลักษณะการเรียนรู้	- วิธีสอน เนื้อหา วิชา แยกเฉพาะ	- เนื้อหาวิชา วิธีสอนเฉพาะ และ บูรณาการ
6. ลักษณะการสื่อสาร	- ทางเดียว	- สองทาง
7. บรรยากาศการเรียนรู้	- ภายใต้การควบคุม ตรวจสอบ	- มีอิสระ ผ่อนคลาย สนุก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	การเรียนรู้แบบดั้งเดิม	การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
8. บทบาทผู้สอน	- วางแผน สั่งสอน พุด บรรยายประเมิน	- ร่วมวางแผน เป็นแหล่งความรู้ - จัดกิจกรรม กระตุ้น อำนวย ความสะดวก สนับสนุนการเรียนรู้ และประเมิน
9. บทบาทผู้เรียน	- ฟัง อ่าน จดตามคำสอน - เรียนรู้แยกเดี่ยว	- ร่วมวางแผนกิจกรรม ฟัง อ่าน คิด ปฏิบัติ จดบันทึก รายงาน และ ประเมินตนเอง - เรียนรู้ร่วมกับเพื่อนและเรียนรู้ ด้วยตนเอง
10. ลักษณะของ กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	- เชื่อมโยงชีวิตจริงน้อย - กิจกรรมตามความต้องการ ของผู้สอน	- เชื่อมโยงกับชีวิตจริงมาก - กิจกรรมสอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการและความสนใจ ของผู้เรียน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542: 5) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีแนวคิดพื้นฐานและหลักการต่างๆ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนผู้เรียนมีโอกาสเลือกสิ่งที่จะเรียนและวางแผนในการเรียนหรือมีส่วนร่วมในการเลือกและวางแผนผู้เรียนจะเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการศึกษาค้นคว้ารับผิดชอบการเรียนตลอดจนการประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง

2. เนื้อหาวิชาหรือสาระการเรียนรู้มีความสำคัญและมีความหมายต่อการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องพิจารณาเนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ประสบการณ์เดิม และความต้องการของผู้เรียนตลอดจนวิธีสอน หรือเทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างมีความหมาย

3. การเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จ หากผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน การทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนได้รับความสนุกสนานได้ทำงานร่วมกับเพื่อนได้ค้นพบข้อคำถามและคำตอบใหม่ๆพบสิ่งใหม่ๆ พบประเด็นที่ท้าทายความสามารถในเรื่องที่เกิดขึ้นใหม่รวมทั้งการบรรลุผลสำเร็จของงานที่ผู้เรียนริเริ่มด้วยตนเอง

4. สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มจะช่วยส่งเสริมความเจริญงอกงามการพัฒนาความเป็นผู้ใหญ่ การปรับปรุงการทำงานและการจัดการกับชีวิตของแต่ละบุคคลสัมพันธภาพที่เท่าเทียมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของผู้เรียน

5. ครูคือผู้อำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งความรู้ครูจะต้องมีความสามารถที่จะค้นพบความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน แหล่งความรู้ที่ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ ครูต้องเป็นผู้จัดหาหรือแนะนำ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ความเต็มใจของครูที่จะช่วยเหลือ โดยไม่มีเงื่อนไข ครูจะให้ทุกอย่างแก่ผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นความเชี่ยวชาญ ความรู้ เจตคติและการฝึกฝน โดยผู้เรียนมีอิสระที่จะรับหรือไม่รับการให้ นั่นก็ได้

6. ผู้เรียนมีโอกาสเห็นตนเองในแงุ่มที่แตกต่างจากเดิม การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมุ่งให้ผู้เรียนมองเห็นตนเองในแงุ่มที่แตกต่างออกไป ผู้เรียนจะมีความมั่นใจในตนเองและควบคุมตนเองได้มากขึ้นสามารถเป็นในสิ่งที่อยากเป็น มีวุฒิภาวะสูงมากขึ้นปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองได้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมและมีส่วนร่วมับเหตุการณ์ต่างๆ มากขึ้น

7. การศึกษา คือ การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนหลายด้านพร้อมกันไป การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา ผู้เรียนด้านต่างๆ เช่น คุณลักษณะด้านความคิดความรู้ ด้านการปฏิบัติและด้านอารมณ์ความรู้สึกจะได้รับการพัฒนาไปพร้อมๆ กัน หลักที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่

1. การให้ความช่วยเหลือ (Instructional scaffolding) โดยการควบคุมองค์ประกอบของงาน (task) ให้สูงกว่าความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนใช้ความพยายามเอาชนะงาน เมื่อผู้เรียนมีทักษะ ผู้สอนค่อยๆ ลดความช่วยเหลือลง

2. ความร่วมมือในกลุ่มเพื่อน ผู้สอนควรกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนต้องรับผิดชอบในการทำงาน ความร่วมมือเป็นสิ่งสำคัญและส่งผลกระทบต่อความเข้าใจมนทัศน์ได้อย่างลึกซึ้ง

3. การสะท้อนความคิด (Reflection) เกี่ยวกับการเรียนรู้และความพยายามในการบูรณาการความคิดให้เป็นความรู้ที่มีความหมายของผู้เรียน ผู้สอนควรให้เวลาผู้เรียนได้สะท้อนความคิด Schunk (1996: 405–406) องค์ประกอบที่สำคัญของการสรรค์สร้างความรู้ ได้แก่

- 1) จุดมุ่งหมายหรือความต้องการของผู้เรียน
- 2) ความรู้เดิมของผู้เรียน
- 3) ข้อมูลเฉพาะที่เป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้เรียนค้นหาวิธีนำไปประยุกต์ใช้กับความรู้เดิม
- 4) ประสบการณ์เพิ่มเติมที่ขยายความคิด เพื่อให้ผู้เรียนใช้ความรู้เดิมและความรู้ใหม่ทำการยืนยันปฏิเสธหรือขยายความสิ่งที่เขากำลังคิดอยู่
- 5) กระบวนการสร้างความเข้าใจที่ผู้เรียนต้องตั้งคำถามกับตัวเอง มีการไตร่ตรองทำการอภิปรายมีข้อโต้แย้งแล้วจึงลงข้อสรุป

ชนาธิป พรกุล (2543) กล่าวว่าถ้าผู้เรียนได้ฝึกฝนการคิดอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องผู้เรียนจะมีความสามารถในการสร้างความรู้และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง การคิดและวิธีที่ควรฝึกผู้เรียนได้แก่

1. กล้าคิด (Risktaking) คือ กล้าหาทางเลือกอื่นและพร้อมที่จะเสี่ยงเสนอความคิด แม้จะต้องถูกวิพากษ์วิจารณ์

2. คิดคล่อง (Fluency) คือ ความสามารถที่จะผลิตข้อคิดเห็นเป็นปริมาณมากๆ ถ้ามีประสบการณ์มากขึ้นก็จะได้ความคิดที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพ

3. คิดกว้าง (Flexibility) คือ ความสามารถที่จะคิดโดยไม่ติดอยู่กับกรอบ
4. คิดของเดิม (Originality) คือ ความสามารถที่จะคิดอย่างหลักแหลมทำให้เกิดข้อคิดเห็นที่เป็นของตนเอง
5. คิดดัดแปลง (Elaboration) คือ ความสามารถต่อเติมข้อคิดเห็นที่มีอยู่แล้วให้น่าสนใจและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
6. คิดซับซ้อน (Complexity) คือ ความสามารถในการแสวงหาทางเลือกใหม่ซึ่งได้จากการจัดระบบสรรพสิ่งที่สับสน
7. คิดวางแผน (Planning) คือ ความสามารถจัดการให้ได้มาซึ่งผลที่พึงประสงค์ คิดวางแผนมีขั้นตอน เช่นเดียวกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ระบุปัญหา ระบุข้อจำกัด พิจารณาทางเลือก บริหารทรัพยากร และเวลา กำหนดแผนงาน และไต่ร่องถึงปัญหาแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้
8. คิดตัดสินใจ (Decision making) คือ การตกลงใจว่าจะทำการตัดสินใจเป็นจุดเริ่มของการปฏิบัติการ
9. กิระดมสมอง (Brainstorming) คือ การระดมความคิดเห็นให้ได้มากหลากหลายเพื่อนำมาใช้หรือพิจารณา
10. คิดให้รู้กันทั่ว (Communication) คือ ความสามารถในการเสนอความคิดให้ผู้อื่นเข้าใจและเห็นตามได้ ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่หลากหลายในการใช้ความคิดจากแหล่งความรู้ต่างๆ ได้แก่ ความรู้ที่เกิดจากการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและความรู้ที่ได้มาจากการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน

การเรียนแบบสร้างความรู้มีลักษณะ ดังนี้

1. ผู้เรียนเป็นเจ้าของความคิดมากกว่าเป็นผู้รับสารหรือซึมซับข้อมูล

2. การสื่อสารของครูจะเป็นในลักษณะกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดโดยจะไม่บอกหรือตอบคำถามผู้เรียนตรงๆ ผู้เรียนต้องเรียนรู้วิธีแปลความหมายสิ่งที่ผู้สอนพูด เพื่อนำมาใช้ในการค้นหาคำตอบ

3. ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ

4. สิ่ง que ผู้เรียนเข้าใจเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสร้างขึ้นซึ่งไม่ใช่การลอกเลียนแบบแนวคิดของผู้สอน

5. สิ่ง que เรียนและวิธีเรียนมีผลกระทบจากบริบทของสังคม ซึ่งการเรียนรู้เกิดขึ้นรวมถึงบริบทของห้องเรียน

6. บทบาทของครู คือ ผู้ชี้แนะหรือผู้จัดการ ไม่ใช่ผู้ชี้นำ

หลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ได้ผลควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยยึดหลัก ดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ควรเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา เมื่อผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

2. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากหลายแหล่งที่ต่างกันมิใช่จากแหล่งใดแหล่งหนึ่งเพียงแหล่งเดียว ประสบการณ์ความรู้สึกรณีกคึกคึกของแต่ละบุคคลถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ

3. การเรียนรู้ที่ดีจะต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเอง เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำและสามารถใช้การเรียนรู้นั้นให้เป็นประโยชน์ได้ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบด้วยตนเองมีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้งและจดจำได้ดี

4. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญหากผู้เรียนเข้าใจและมีทักษะในเรื่องกระบวนการเรียนรู้แล้วจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และคำตอบต่างๆ ที่ตนต้องการได้

5. การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน คือ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

หลักการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การออกแบบกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม (Participation) ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีลักษณะ ดังนี้

1) ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะๆเหมาะสมกับวัย และความสนใจของผู้เรียน

2) มีประเด็นท้าทายให้ผู้เรียนได้คิดเป็นประเด็นที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไปเหมาะสม กับวัยและความสามารถของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดหรือลงมือทำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

3) ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว

4) ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนเกี่ยวข้องกับชีวิตและประสบการณ์หรือ ความเป็นจริงของผู้เรียน

2. ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม (Interaction) ได้พูดคุย แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ซึ่งกันและกันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งตนเองและผู้อื่นได้ดีขึ้น

3. ให้ผู้เรียนค้นพบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Construction) โดยครูผู้สอนพยายาม จัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ทั้งนี้ เพราะการค้นพบ ความจริงใดๆด้วยตนเองนั้น ผู้เรียนมักจะจดจำได้ดีทั้งกระบวนการและผลที่เกิดขึ้นให้เป็นความรู้ ที่มีความหมายโดยตรงต่อผู้เรียนรวมทั้งเกิดความคงทนของความรู้

4. เน้นกระบวนการ (Process) ควบคู่ไปกับผลงาน (Product) โดยส่งเสริมให้ผู้เรียน คิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่างๆ ที่ทำให้เกิดผลงานและประสิทธิภาพของผลงาน

5. เน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสคิด พยายามส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง และติดตามผลการปฏิบัติของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2543) ได้สรุปการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ศิริชัย กาญจนวาสี (2543)

จากแผนภาพสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญเป็นการจัดการเรียน การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ และพัฒนาการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้สอนและผู้เรียน มีบทบาทร่วมกันในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บทบาทของผู้สอน คือ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้กับผู้เรียน คอยกระตุ้น ส่งเสริม อำนวยความสะดวก โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในวางแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร สิ่งแวดล้อม/สังคม ความต้องการ ความสนใจ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งผู้สอนประเมินการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน จากกระบวนการทำงานและผลงาน บทบาทของผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนด้วยกันและครูในการ ร่วมคิด ร่วมทำ เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น สามารถประเมินการเรียนรู้ของตนเองและ ประเมินการทำงานของกลุ่มได้ ซึ่งการที่ผู้เรียนจะสร้างองค์ความรู้ได้นั้น ผู้สอนจะต้องประเมิน ความรู้พื้นฐานของผู้เรียนในเนื้อหาสาระที่สำคัญของรายวิชา ทักษะการปฏิบัติ ทักษะการคิดและ กระบวนการแสวงหาความรู้ ตลอดจนคุณธรรมพื้นฐานของผู้เรียนแต่ละคน และประเมิน การพัฒนาองค์ความรู้ของผู้เรียนด้านความรู้พื้นฐาน ทักษะการคิด การแสวงหาความรู้ คุณธรรม และการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมอย่างต่อเนื่อง

ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กำหนด รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อพิจารณาตามบทบาทของครูและผู้เรียน มีรูปแบบแยกตามระดับ ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแยกตามระดับ

รูปแบบที่ 1 กลุ่มผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-centered Class) รูปแบบนี้ ครูเป็นผู้ เตรียมเนื้อหา วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่มหรือจับคู่ โดยครูคอยกำกับและให้คำปรึกษา

รูปแบบที่ 2 การสอนโดยใช้ผู้เรียนเป็นฐาน (Learner-based Teaching) รูปแบบนี้ ครูเป็นผู้กระตุ้นหรือมอบหมายให้ผู้เรียนค้นคว้าข้อมูลเรื่องที่จะเรียนเองหรือจัดทำสื่อการเรียนรู้เอง โดยใช้ประสบการณ์ ความรู้ และความชำนาญของผู้เรียนเป็นฐาน

รูปแบบที่ 3 ผู้เรียนมีอิสระหรือเรียนรู้ด้วยตนเอง (Learn Independence or Self-Directed Learning) รูปแบบนี้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้า (Self-Directed Learning) จากสื่อที่จัดไว้ใน

ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองแล้วเลือกทำงานหรือฝึกปฏิบัติตามต้องการตามความสนใจและศักยภาพของตน โดยอาจศึกษาตามลำพังหรือจับคู่ศึกษากับเพื่อน

2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้โมเดล CIPPA

ได้มีนักศึกษาคิดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหลายรูปแบบ แต่มีรูปแบบหนึ่งที่ย่อยต่อการนำไปปฏิบัติและได้รับความสนใจในขณะนี้ คือ การจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: โมเดลชิปปา (CIPPA Model) ของทีศนา แจมมณี (2547) เป็นโมเดลที่เกิดจากแนวคิดหลัก 5 แนวคิด คือ

2.1 แนวคิดการสร้างสรรค้ความรู้ (Constructivism)

2.2 แนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่มและการเรียนแบบร่วมมือ (Group Process And Cooperative Learning)

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning Readiness)

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning)

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning)

การใช้แนวคิดหลักทั้ง 5 แนวคิด ใช้บนพื้นฐานของทฤษฎีสำคัญ 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีพัฒนามนุษย์ (Human Development) และทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)

เมื่อนำแนวคิดหลักทั้ง 5 มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูสามารถดำเนินการตามโมเดลการสอน ชิปปา (CIPPA Instructional Model) ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นการดึงดูความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นนี้เป็นการแสวงหาข้อมูล ความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนยังไม่มีจากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่างๆ ซึ่งครูอาจจัดเตรียมมาให้ผู้เรียนหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปแสวงหาก็คได้

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูล/ความรู้ที่หามาได้ ผู้เรียนจะต้องสร้างความหมายของข้อมูล/ประสบการณ์ใหม่ๆ โดยใช้กระบวนการต่างๆ ด้วยตนเอง เช่น การใช้กระบวนการคิดและกระบวนการกลุ่มในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูล อาจจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกลุ่ม ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจของตนแก่ผู้อื่นและได้รับประโยชน์จากความรู้ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อมๆ กัน

ขั้นที่ 5 การสรุปและการจัดระเบียบความรู้ ขั้นนี้เป็นขั้นของการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมดทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่และจัดสิ่งที่เรียนรู้ให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย

ขั้นที่ 6 การแสดงผลงานขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงาน การสร้างสรรค์ ความรู้ของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ต่อยอด หรือตรวจสอบความเข้าใจของตนเองและช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ ขั้นนี้เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้นๆ

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนไว้สอดคล้องกัน ดังนี้

ไพรัช สู่แสนสุข (2539) กล่าวถึงขั้นตอนหรือกระบวนการเรียนการสอนไว้ว่ากระบวนการเรียนการสอนเป็นตัวแปรหลักในการจัดการเรียนการสอน การทำให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้หรือไม่เพียงไรจะขึ้นอยู่กับการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีลักษณะของการมีลำดับขั้นตอนในกระบวนการเรียนการสอนที่เป็นหลักสามัญ ซึ่งมีการปฏิบัติกันอย่างกว้างขวางแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุปบทเรียน ซึ่งขั้นที่สาม ถ้ามีการวางแผนการจัดได้อย่างดีก็ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

สุวิมล ว่องวานิช (2550) กล่าวว่า ครูถือเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในแต่ละวิชา หรือแต่ละหน่วยของการเรียนรู้ ครูมีบทบาทสำคัญทั้งในขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นประเมิน และขั้นใช้ผลการประเมิน

1. ขั้นเตรียมการ

เตรียมตัวผู้สอน

- 1) ศึกษาค้นคว้างานเป็นแหล่งความรู้ (resource person)
- 2) พัฒนาทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 3) ปรับบุคลิกลักษณะให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

เตรียมกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ร่วมวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้เรียนและฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ สถานการณ์ (สภาพจริงในชีวิตประจำวัน)

3) แผนกิจกรรมเน้นกระบวนการคิดการเผชิญปัญหาสอดคล้องกับธรรมชาติ สัมพันธ์กับสังคมและตรงตามความสนใจของผู้เรียน

4) เตรียมวัสดุอุปกรณ์ แหล่งวิทยาการ

เตรียมตัวผู้เรียน

- 1) ตรวจสอบและพัฒนาความรู้/ทักษะพื้นฐานที่จำเป็น
- 2) พัฒนาบุคลิกลักษณะให้เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน

2. ขั้นตอนกิจกรรม

ผู้สอนทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้น ส่งเสริม อำนวยความสะดวกช่วยเหลือและแนะนำ (ไม่ใช่ชี้นำ)

2.1 ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้/ทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้เรื่อง ดังกล่าว

- 1) ครูถ่ายทอดมโนทัศน์เบื้องต้นที่จำเป็น
- 2) เริ่มจากสิ่งที่คุณเรียนสนใจ จากง่ายไปยาก ใกล้เคียงไปสู่ไกลตัว

3) สร้างความต้องการที่จะศึกษาเพิ่มเติม ผู้เรียนสามารถคิดได้ว่าต้องการอะไร และควรจะต้องทำอย่างไร จึงจะได้เรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการ

2.2 ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ในเรื่องนั้น

- 1) ครูควรส่งเสริมทักษะกระบวนการไม่ใช่เน้นเนื้อหาเพียงอย่างเดียว
- 2) ครูช่วยแนะนำแนวทางและแหล่งความรู้

2.3 ช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงลงมือปฏิบัติจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ทักษะใหม่ และบูรณาการเข้ากับความรู้/ทักษะเดิม

- 1) ผู้เรียนร่วมมือกันลงมือปฏิบัติจริงทุกคนมีส่วนร่วมวางแผน ร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน
- 2) ผู้เรียนทุกคนลงมือปฏิบัติจริง (ทั้งอ่านและลงมือทำ) และสรุปองค์ความรู้ใหม่ ที่ได้รับครูควรกำหนดกรอบสาระพื้นฐานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน สำหรับการเรียนรู้ระดับต้นแต่ใน ระดับสูง ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาตามความถนัดและความสนใจ
- 3) ผู้เรียนซ้ำจะได้รับ การเรียนรู้ เช่นเดียวกับผู้อื่นถ้าหากครูได้เพิ่มเวลาและ ให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือมากขึ้น

2.4 ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทักษะที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน อย่างเป็นอิสระ

- 1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการนำความรู้และทักษะใช้แก้ปัญหาได้อย่าง เหมาะสมกับสถานการณ์และบุคคลในสังคม
- 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ ทักษะใหม่ๆ ในเรื่องนั้นที่สลับซับซ้อน ยิ่งขึ้น

3. ชั้นประเมิน

การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของสาระ การเรียนรู้และพัฒนาการด้านความรู้ทักษะ และคุณธรรมของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ หรือมาตรฐานตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ครูผู้สอนสามารถทำการประเมินการเรียนรู้ ของผู้เรียนได้ตลอดเวลาในลักษณะที่ผสมผสานสอดแทรกอยู่ในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยสามารถทำการประเมินผู้เรียนทั้งเดี่ยวและกลุ่มอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย โดยบุคคลหลายฝ่ายทั้งตัวผู้เรียนเอง เพื่อน ผู้ปกครอง และครูผู้สอน

3.1 ช่วงเวลาของการประเมิน

ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาหรือหน่วยการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถประเมินผู้เรียน ได้ตลอดเวลา 3 ช่วงเวลา

- 1) ก่อนการเรียนการสอน
- 2) ระหว่างการเรียนการสอน
- 3) หลังการเรียนการสอน

3.2 สาระของการประเมิน

การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับรายวิชา ผู้สอนควรครอบคลุมสาระและพัฒนาการของการเรียนรู้ ดังเช่น

3.2.1 ประเมินสาระการเรียนรู้ (ระดับการเรียนรู้และทักษะขั้นสุดท้าย)

- 1) ความรู้ที่จำเป็นของพื้นฐานวิชา
- 2) ทักษะการปฏิบัติที่สำคัญของวิชา
- 3) ทักษะการคิดและกระบวนการแสวงหาความรู้ของวิชานั้นๆ

3.2.2 ประเมินพัฒนาการของการเรียนรู้(ความก้าวหน้าของความรู้และทักษะ

- 1) พัฒนาการของความรู้พื้นฐาน
- 2) พัฒนาการของทักษะปฏิบัติ
- 3) พัฒนาการของทักษะการคิดและกระบวนการแสวงหาความรู้

ผู้สอนควรใช้ดุลยพินิจอย่างมีวิจารณญาณตามลักษณะธรรมชาติของวิชาที่สอน เพื่อกำหนดสัดส่วนน้ำหนักความสำคัญ ดังเช่น

สัดส่วนความสำคัญระหว่างระดับการเรียนรู้กับพัฒนาการของการเรียนรู้ เช่น 60 : 40, 50 : 50, 40 : 60 เป็นต้น

สัดส่วนความสำคัญระหว่างความรู้พื้นฐาน, ทักษะการปฏิบัติ, และทักษะการคิด/กระบวนการแสวงหาความรู้ เช่น 40 : 40 : 20, 30 : 40 : 30, 35 : 30 : 35 เป็นต้น

3.3 วิธีการประเมิน

กระบวนการวัดและประเมินควรสอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รูปแบบการประเมินที่สามารถนำมาใช้ได้ เช่น การประเมินตามสภาพจริง การประเมินภาคปฏิบัติ การใช้แฟ้มสะสมงานการทดสอบ การประเมินโดยใช้ศูนย์การประเมิน เป็นต้น วิธีการวัดมีหลากหลาย ผู้ใช้ควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของการเรียนรู้ วิธีการวัดที่นิยมใช้ เช่น การทดสอบ การสัมภาษณ์ การสอบถาม การสังเกต การตรวจผลงาน การใช้แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น แต่ละวิธีสามารถใช้เครื่องมือวัดได้แตกต่างกันตามความเหมาะสมตัวอย่างแสดงในตาราง

ตารางที่ 2 ตัวอย่างเครื่องมือวัด

เครื่องมือวัดวิธีการวัด	ตัวอย่างเครื่องมือ
การทดสอบ	แบบสอบข้อเขียน แบบสอบภาคปฏิบัติ แบบวัด
การสัมภาษณ์	แบบสัมภาษณ์
การสอบถาม	แบบสอบถาม
การสังเกต	แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตรประเมินค่า แบบบันทึก
การตรวจผลงาน	แบบประเมินผลงาน
การใช้แฟ้มสะสมผลงาน	แบบประเมินผลงาน แบบประเมินตนเอง แบบบันทึก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เครื่องมือวัดวิธีการวัด	ตัวอย่างเครื่องมือ
การใช้ศูนย์การประเมิน	แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราประเมินค่า แบบประเมินพฤติกรรม แบบประเมินผลงาน แบบบันทึก

3.3.1 การประเมินตามสภาพจริง เป็นกระบวนการตัดสินความรู้ความสามารถ และทักษะต่างๆของผู้เรียนในสภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยใช้เรื่องราว เหตุการณ์ สภาพจริง หรือคล้ายจริงที่ประสบในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนตอบสนองโดยการแสดงออก ลงมือกระทำ หรือผลิตจากกระบวนการทำงานที่คาดหวัง และผลผลิตที่มีคุณภาพจะเป็นการสะท้อน เพื่อลงข้อสรุปถึงความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ของผู้เรียนว่า มีมากน้อยเพียงใด น่าพอใจ หรือไม่ อยู่ในระดับความสำเร็จใด เครื่องมือสำหรับวัดผลที่ตรงตามสภาพจริงมีหลายประเภท เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การรายงานตนเอง การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การทดสอบ ที่เน้นภาคปฏิบัติ การใช้แฟ้มสะสมผลงาน การประเมินตามสภาพจริง เป็นกระบวนการประเมิน ที่เน้นภาคปฏิบัติ โดยสามารถใช้แฟ้มสะสมผลงานช่วยส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการเรียน การสอน แฟ้มสะสมงานสามารถใช้สะท้อนความรู้ ความสามารถ และทักษะของผู้เรียน

การประเมินภาคปฏิบัติ เป็นการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน ของผู้เรียนภายใต้สภาพการณ์และเงื่อนไขที่สอดคล้องกับสภาพจริง โดยพิจารณาจากกระบวนการ ทำและคุณภาพของงานเกณฑ์การประเมินอาจสร้างขึ้นจากมิตិความสำคัญของคุณลักษณะด้านต่างๆ ของผลงาน

แฟ้มสะสมงานเป็นแหล่งรวบรวมตัวอย่างผลงานที่ดีเด่นและน่าพอใจ ส่วนการประเมินจากแฟ้มสะสมงานเป็นการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริง โดยพิจารณาผลงาน จากแฟ้มสะสมงาน จากบันทึกที่เกี่ยวข้อง และผลงานสามารถใช้สะท้อนให้เห็นกระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามสภาพจริง

3.3.2 การประเมินโดยใช้ศูนย์การประเมินเป็นกระบวนการตัดสินความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆของผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยใช้ตัวอย่างงานหลายๆ ลักษณะ ที่สอดคล้องกับงานจริงสร้างเป็นสถานการณ์จำลอง หรือสิ่งเร้าให้ผู้เรียนตอบสนอง โดยการแสดงออก พฤติกรรมที่แสดงออกตามพฤติกรรมบ่งชี้ สามารถสรุปรวมถึงความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ของผู้เรียนว่ามีมากน้อยเพียงใดและอยู่ในระดับใด

เครื่องมือที่สามารถนำมาใช้สำหรับการวัดในแต่ละสถานี่ของศูนย์การประเมิน ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราประเมินค่า แบบบันทึกพฤติกรรม แบบประเมินพฤติกรรม แบบประเมินผลงาน แบบทดสอบ เป็นต้น

4. ขั้นใช้ผลการประเมิน

ผลจากการประเมินทำให้ผู้สอนได้สารสนเทศสำหรับนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียน และตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน จุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมิน เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณธรรมของผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการประเมินทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงสามารถนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้

4.1 การประเมินก่อนเริ่มต้นการเรียนการสอน เพื่อจัดวางตำแหน่งผู้เรียน หรือประเมิน ความรู้/ทักษะพื้นฐานของผู้เรียนก่อนเริ่มกิจกรรมอันจะได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการ ตัดสินใจในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและเตรียมการสำหรับการ ปูพื้นฐานความรู้และทักษะจำเป็นต้องมีมาก่อน

4.2 การประเมินระหว่างการเรียนการสอน เพื่อตรวจสอบ ความรู้ ความสามารถ ทักษะของผู้เรียนขณะที่การเรียนการสอนยังดำเนินอยู่ อันจะได้สารสนเทศย้อนกลับที่เป็น ประโยชน์ต่อการติดตามดูความก้าวหน้า หรือพัฒนาการเรียนรู้อัตโนมัติจนจบคอร์สหรือในการ เรียนรู้ของผู้เรียนสำหรับปรับปรุงแก้ไข และซ่อมเสริม

4.3 การประเมินหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน เพื่อสรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียน อันจะได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินพัฒนาการและระดับสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน

คณีย์ ไชยโยธา (2534) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแต่ละบทเรียนนั้นผู้สอนอาจจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสรุป 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนที่จะช่วยกระตุ้นหรือทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนนั้นๆ ได้มากที่สุด และกิจกรรมที่นำเข้าสู่บทเรียนนั้นจะต้องสอดคล้องและต่อเนื่องกับกิจกรรมการเรียนการสอน เวลาที่ผู้สอนจะนำเข้าสู่บทเรียนควรใช้เวลาประมาณ 3 – 5 นาที และไม่ควรเกิน 5 นาที กิจกรรมที่ใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียนอาจประกอบด้วยกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

- 1.1 การทบทวนเรื่องที่ได้เรียนไปแล้ว
- 1.2 การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องที่สอน
- 1.3 การตัดข่าวจากหนังสือพิมพ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่สอน
- 1.4 การใช้สไลด์ แผ่นโปรงใส ภาพยนตร์ หรืออุปกรณ์การสอนอย่างอื่น
- 1.5 การสร้างสถานการณ์จำลองหรือการแสดงบทบาทจำลอง
- 1.6 การให้ผู้เรียนได้ร่วมแก้ปัญหาบางอย่าง
- 1.7 การให้ผู้เรียนเล่าประสบการณ์ของตน

2. ขั้นสอน เป็นการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ความคิด การแก้ปัญหา ทักษะทางกาย หรือเจตคติตรงตามจุดประสงค์ของบทเรียน หรือจุดประสงค์ปลายทาง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในบทเรียนนั้นๆ เวลาที่ใช้ในขั้นนี้ จะมากกว่าขั้นอื่นๆ ทั้งหมด นอกจากการสอนผู้สอนจะดำเนินการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ควบคู่กันไป

3. ขั้นสรุป เป็นการรวบรวมย่อความ เพื่อความสะดวกแก่การจดจำและการจดบันทึก การสรุปจะกระทำทันทีที่การสอนเสร็จสิ้น เป็นการสรุปแนวคิดและสาระสำคัญของการสอนในบทนั้นๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสาระสำคัญและเป็นการย้ำให้ผู้เรียนได้เห็นความสำคัญของเรื่องราวที่สอนอาจกระทำโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ร่วมกันสรุปบทเรียน

4. ขั้นประเมินผล เป็นการดำเนินการปฏิบัติตามแผนการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนที่กำหนดไว้ในการเตรียมการสอน ซึ่งอาจประเมินขณะสอน โดยการสังเกต การอภิปรายการ

รายงานผล การตอบคำถาม สืบเนื่องจากการสรุปบทเรียนโดยผู้เรียน การทำแบบฝึกหัดและการประเมินผลหลังจากการสอน ตรวจสอบผลการทำแบบฝึกหัด สังเกตการณ์ เล่นเกม ซ้อมเสริมการเรียนรู้

Arends (1994: 60) และ Dick and Carey (1991) ได้เสนอองค์ประกอบและกลวิธีในการเรียนการสอนไว้ 5 ขั้น คือ

1. ขั้นกิจกรรมก่อนการเรียนการสอน เป็นขั้นที่จัดกิจกรรมจูงใจผู้เรียนให้สนใจ บอกจุดประสงค์ของบทเรียน กำหนดและเตรียมให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานพร้อมที่จะเรียน
2. ขั้นเสนอเนื้อหาสาระการเรียนการสอน ให้มีการนำเสนอเนื้อหาตามลำดับขั้น มีตัวอย่างแยกแยะชัดเจนและพยายามให้เกิดการเชื่อมโยงกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
3. ขั้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยการให้ฝึกปฏิบัติหรือให้แสดงออกและให้ผลย้อนกลับ เช่น ชมเชยในการแสดงออกหรือมีส่วนร่วมของผู้เรียน
4. ขั้นทดสอบ ซึ่งแยกเป็น 3 ส่วน คือ การทดสอบก่อนการเรียน ช่วงระหว่างเรียนและหลังเรียน
5. กิจกรรมต่อเนื่อง โดยอาจจะกำหนดจากผลการทดสอบแล้วจัดกิจกรรมตามมา เช่น กิจกรรมการเรียนการสอนซ่อมหรือเสริม เป็นต้น

Arends (1994) ได้กำหนดขั้นตอนของการสอนไว้ 3 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นกิจกรรมก่อนการสอน ซึ่งมีลักษณะเน้นต่างจากของ Dick และ Carey ข้างต้น โดยขั้นนี้ เป็นลักษณะเตรียมงานก่อนการดำเนินการเรียนการสอน เช่น การเลือกเนื้อหา การเลือกสื่อการสอน การกำหนดเวลา และสถานที่ของกิจกรรมการเรียนการสอน และกำหนดวิธีจูงใจผู้เรียน
2. ขั้นดำเนินการเรียนการสอน โดยจะมีขั้นย่อยสามขั้น คือ การนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนเนื้อหาสาระและการสรุปจบกิจกรรม ซึ่งจะมีลักษณะพฤติกรรมย่อยที่เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนหลายๆ อย่าง เช่น การถามตอบการแนะนำ การปฏิบัติ การช่วยเหลือ

3. ขั้นหลังการเรียนการสอนอาจประกอบด้วย การติดตาม ตรวจสอบประเมินผล และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน

บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542) ได้เสนอบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุปได้ ดังนี้

1. บทบาทด้านการเตรียมการ ประกอบด้วย

1.1 การศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่จะสอน เพื่อเตรียมตนเองให้พร้อมสำหรับบทบาทของผู้เป็นแหล่งความรู้ (resource person) ครูจะต้องเตรียมตนเองด้วยการศึกษา ค้นคว้า อ่านและการทดลองปฏิบัติมาก ๆ ในประเด็นและเนื้อหาที่ตนรับผิดชอบ รวมทั้งเตรียมข้อมูลและประสบการณ์อื่นๆที่เกี่ยวข้องที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

1.2 การเตรียมแหล่งข้อมูล ครูต้องเตรียมแหล่งข้อมูล ความรู้ให้แก่ผู้เรียนทั้งในรูปแบบของสื่อการเรียน ใบความรู้ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆที่จะใช้ประกอบกิจกรรมในห้องเรียน หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีข้อมูลความรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาค้นคว้าตามที่ต้องการ หรือแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์สื่อ ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ วิชาต่างๆ และห้องพิพิธภัณฑ์ในโรงเรียน ทั้งนี้รวมไปถึงแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนด้วย ซึ่งครูสามารถสำรวจบัญชีรายชื่อหนังสืออุปกรณ์หรือสื่อต่างๆ ไว้สำหรับผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่กำหนดในกิจกรรมการเรียนหรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมทั้งในและนอกเวลาเรียน

1.3 การจัดทำแผนการสอน บทบาทของครูก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง คือ การวางแผนการจัดกิจกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด ครูจะต้องวิเคราะห์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ได้สาระสำคัญ เนื้อหา ข้อความที่จะนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยบทบาทในส่วนนี้ครูจะทำหน้าที่คล้ายผู้จัดการ (manager) ที่กำหนดบทบาทในการเรียนรู้และความรับผิดชอบแก่ผู้เรียนให้ผู้เรียนได้ดำเนินกิจกรรมตามความต้องการความสามารถและความสนใจของแต่ละคน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

1.4 การเตรียม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เมื่อออกแบบหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ครูจะต้องพิจารณาและกำหนดว่า จะใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เอกสาร หนังสือ หรือข้อมูลแหล่งความรู้ ต่างๆ รวมถึงห้องเรียนหรือสถานที่ใดบ้างในการจัดกิจกรรม เพื่อให้การเรียนรู้ดังกล่าวบรรลุผล แล้วจัดเตรียมให้พร้อม บทบาทของครู จึงเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) เพื่อให้การเรียนรู้ บรรลุผล

1.5 การเตรียมการวัดและประเมินผล เป็นการเตรียมเครื่องมือวัดและประเมินผล การเรียนรู้ โดยการวัดให้ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และวัดให้ครอบคลุมทั้งในส่วนของ กระบวนการ (Process) และผลงาน (Product) ที่เกิดขึ้นทั้งด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) จิตพิสัย (Affective) และทักษะ (Skill) ตลอดจนทักษะทางกล้ามเนื้อ (Psychomotor) โดยเตรียมวิธีการและ เครื่องมือวัดให้พร้อมก่อนทุกครั้ง

2. บทบาทด้านการดำเนินการเป็นบทบาทขณะผู้เรียนดำเนินการกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.1 การเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา (Helper and Advisor) อธิบายหรือ ให้คำตอบเมื่อผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือ เช่น ให้ข้อมูลหรือความรู้ในเวลาผู้เรียนต้องการ เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 การสนับสนุนและเสริมแรง (Supporter and Encourager) ช่วยสนับสนุนหรือ กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเองรวมทั้งให้การเสริมแรง ตามความเหมาะสม

2.3 การเป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรม (Active Participant) โดยมีส่วนร่วมขณะผู้เรียน ปฏิบัติกิจกรรมให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการและผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและอาจให้ข้อมูล เนื้อหาความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนตามความเหมาะสม

2.4 การเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ (Monitor) ตรวจสอบการทำงานตามกิจกรรมของ ผู้เรียน เพื่อให้ถูกต้องชัดเจนสมบูรณ์ สังเกตและบันทึกพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของ ผู้เรียน รวมทั้งประเด็นสำคัญที่มีผลต่อการเรียนที่เกิดขึ้นขณะดำเนินการ

2.5 การเป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับ พฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนตามความเหมาะสม

2.6 การเป็นผู้สร้างเสริมบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นมิตร โดยการสนับสนุน เสริมแรง และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมทำงานกับกลุ่มแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยเต็มที่ยอมรับฟัง ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อภิปราย โต้แย้งแสดงความคิดเห็นด้วยท่วงทึ่มนวลให้เกิดริ และ เป็นมิตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป้าหมายของกลุ่มบรรลุความสำเร็จ

3. บทบาทด้านการประเมินผล เป็นบทบาทที่ครูผู้สอนต้องดำเนินการเพื่อตรวจสอบว่า สามารถจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ ครู ควรเตรียมเครื่องมือ และวิธีการให้พร้อมก่อนถึงขั้นตอนการวัดและประเมินผลทุกครั้ง และ การวัด ควรให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยเน้นการวัดจากสภาพจริง (Authentic measurement) จากการปฏิบัติ (Performance) และจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ซึ่งในการวัดและประเมินผลนี้ นอกจากครู จะเป็นผู้วัดและประเมินผลแล้ว ผู้เรียนและสมาชิกของแต่ละกลุ่มจะมีบทบาทร่วมวัดและประเมิน ตนเองและกลุ่มด้วย

ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้พัฒนา ตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยกำหนดตัวบ่งชี้การสอนของครู 10 ข้อ และ ตัวบ่งชี้การเรียนของผู้เรียน 9 ข้อ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบกระบวนการจัดกิจกรรม การสอนของครูและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

1. ตัวบ่งชี้การสอนของครู

- 1) ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
- 2) ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลุกเร้า จูงใจ และเสริมแรงให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้
- 3) ครูเอาใจใส่นักเรียนรายบุคคลและแสดงความเมตตาผู้เรียนอย่างทั่วถึง

4) ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง

5) ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มพร้อมทั้งสังเกตส่วนดีและปรับปรุงส่วนด้อยของผู้เรียน

6) ครูใช้สื่อการสอนเพื่อการฝึกคิด การแก้ปัญหาและการค้นพบความรู้

7) ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง

8) ครูฝึกฝนกิจกรรมรายสัปดาห์และวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย

9) ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

2. ตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของผู้เรียน

1) ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2) ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง

3) ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม

4) ผู้เรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการ ตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล

5) ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบแก้ปัญหาทั้งด้วยตนเองและช่วยกันกับเพื่อน

6) ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

7) ผู้เรียน ได้เลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข

8) ผู้เรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและมีความรับผิดชอบในการทำงาน

9) ผู้เรียนฝึกประเมินปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่นตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายการ	สุวิมล	ศิริชัย	ศก.กศ	วัฒนาพร
ผู้สอน				
1. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการสอน	✓	✓	✓	✓
2. ศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่จะสอนตลอดจนฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ				✓
3. เตรียมแหล่งข้อมูลให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าทั้งในและนอกสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓
4. จัดทำแผนการสอนวิเคราะห์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด				✓
5. เตรียมการวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย				✓
6. ครูให้คำแนะนำปรึกษาและให้คำตอบเมื่อผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือ				✓
7. ครูตรวจสอบการทำงานของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้ถูกต้องชัดเจน สมบูรณ์				✓
8. ครูให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความเหมาะสม				✓
9. ครูจัดกิจกรรมที่ปลูกเร้า จูงใจ และเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้			✓	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	สุวิมล	ศิริชัย	ศก.กศ	วัฒนาพร
10. ครูเอาใจใส่ผู้เรียนรายบุคคลและแสดง ความเมตตากับผู้เรียนอย่างทั่วถึง			✓	
11. ครูจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้นักเรียนรู้สึก ผ่อนคลาย มีอิสระทางความคิด		✓	✓	✓
12. ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนดีและส่วนด้อยของผู้เรียน			✓	
13. ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด แก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ ผู้เรียน			✓	
14. ครูฝึกฝนกิริยามารยาท คุณลักษณะที่พึงประสงค์ วัฒนธรรมไทย			✓	
15. ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง			✓	
16. ครูบูรณาการสอนกับกลุ่มสาระวิชาอื่นๆ		✓	✓	
17. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัด การเรียนรู้	✓	✓	✓	
18. จัดการเรียนรู้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	✓	✓		
19. ทบทวนความรู้เดิมตลอดจนเชื่อมโยงให้ผู้เรียน เกิดความเข้าใจ	✓			
20. ทดสอบความรู้และทักษะพื้นฐานของผู้เรียน ก่อนทำการสอน	✓			
21. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการแสวงหา ความรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	✓			
22. กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักเสริมจุดแข็งและปรับปรุง จุดอ่อนในการเรียนรู้ของตนเองอยู่ตลอดเวลา	✓			
23. ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	สุวิมล	ศิริชัย	ศก.กศ	วัฒนาพร
24. ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนนักเรียน	✓	✓	✓	✓
25. ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม	✓	✓	✓	✓
26. ผู้เรียนมีความรู้/ทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้	✓	✓	✓	
27. ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง	✓	✓	✓	
28. ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ฝึกปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างอิสระ	✓	✓	✓	
29. ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ฝึกปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างอิสระ	✓	✓	✓	
30. ผู้เรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและมีความรับผิดชอบในการทำงาน			✓	
31. ผู้เรียนฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเอง และยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง			✓	
32. ผู้เรียนมีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม สังคม	✓	✓	✓	
33. ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้จากการเชื่อมโยงการเรียนรู้ของตนเอง	✓	✓	✓	
34. ผู้เรียนและเพื่อนสมาชิกมีบทบาทร่วมกันในการวัดและประเมินผล				✓
การประเมิน				
35. ประเมินก่อนสอนเพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน	✓			
36. ประเมินระหว่างสอนเพื่อติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	✓			
37. ประเมินหลังสอนเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน	✓			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	สุวิมล	ศิริชัย	ศก.กศ	วัฒนาพร
การใช้ผลการประเมิน				
38. การประเมินก่อนเริ่มต้นการเรียนการสอน เพื่อนำผลการประเมินมาวางแผนการจัดการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน	✓			
39. การประเมินระหว่างการเรียนการสอน เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุง การเรียนการสอนในแต่ละส่วนย่อยของเนื้อหา	✓			
40. การประเมินหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน เพื่อนำผลการประเมินมาตัดสินผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนให้กับผู้เรียน	✓			

จากตารางเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้สอนต้องเตรียมตัวก่อนทำการสอนทั้งเนื้อหา สื่อ วิธีการ และเจตคติ การจัดการเรียนรู้นั้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้ผู้เรียน คิด ลงมือปฏิบัติ และแก้ปัญหา สามารถสร้างองค์ความรู้ ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน ให้ข้อมูลย้อนกลับจากการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้นำไปพัฒนา ปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเอง ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาใช้แนะแนวการศึกษาต่อให้ตรงกับความถนัดและความต้องการของผู้เรียน เปิดโอกาสให้เพื่อนครู ผู้เรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู

การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก

การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก (Key Evaluation Checklist: KEC) เป็นการสร้างแบบประเมิน เพื่อใช้ในการประเมินที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละสาขา โดยพัฒนาเป็นแบบตรวจสอบรายการที่ประกอบไปด้วยจุดตรวจสอบหลักและจุดตรวจสอบย่อยให้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการประเมิน

แบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก (KEC)

Scriven (2000) กล่าวว่า แบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก (Key Evaluation Checklist: KEC) เป็นรายการตรวจสอบทั่วไปสำหรับการประเมินหลายประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งใช้สำหรับการประเมินโปรแกรม การประเมินที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งจำเป็นต้องเพิ่มเติมโดยใช้แบบตรวจสอบเฉพาะสาขาที่ได้รับการพัฒนาแล้วเป็นอย่างดี แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักจะนำมาใช้ใน 4 กรณี ดังนี้ 1) ใช้สำหรับตรวจสอบแบบตรวจสอบการประเมินที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละสาขา 2) ใช้ในงานการประเมินที่แบบตรวจสอบชนิดอื่นไม่สามารถทำได้ 3) ทำการประเมินโปรแกรมหลายๆ โปรแกรมเมื่อการจัดลำดับโปรแกรมแตกต่างกันมาก 4) ใช้สำหรับการประเมินงานประเมิน (meta-evaluation)

แบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก KEC เป็นวิทยาการประเมินหนึ่งในทางสังคมศาสตร์ดั้งเดิม แบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก KEC ไม่ได้เป็นวิธีที่เป็นมาตรฐานที่สุดเนื่องจากมีจุดตรวจสอบน้อย นอกจากนั้นการใช้แบบประเมินรายการประเมินหลัก KEC ก็ยังไม่สมบูรณ์ก่อนที่การประเมินจะเริ่มต้น แต่สามารถช่วยกำหนดโครงสร้างในการประเมินและเปลี่ยนแปลงขั้นตอนการปฏิบัติของผู้ประเมิน

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมิน

แบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก (key evaluation checklist or evaluation checklist) เป็นวิทยาการทางการประเมิน สำหรับใช้ตรวจสอบการดำเนินการประเมินหลายๆประเภท ทั้งการประเมินโครงการ การประเมินแผนงาน การประเมินองค์กร การประเมินบุคคล และยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานอื่นๆ ได้อีกด้วย เช่น แบบตรวจสอบรายการสำหรับการพัฒนา

แบบตรวจสอบรายการ แบบตรวจสอบรายการสำหรับการวิจัยในชั้นเรียน เป็นต้น เป้าหมายของแบบตรวจสอบรายการประเมิน คือ ช่วยทำให้การประเมินหรือการทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ในปัจจุบันวิทยาการประเมินของแบบตรวจสอบรายการประเมิน นิยมนำไปใช้ในศาสตร์ทางการประเมินเป็นส่วนใหญ่ ยังขาดการเผยแพร่ไปยังศาสตร์สาขาอื่นๆ เป็นวิทยาการที่ยังต้องการการพัฒนา เพื่อความเป็นมาตรฐาน และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างแท้จริง แต่อย่างไรก็ตามแบบตรวจสอบรายการประเมิน หรือแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักยังมีประโยชน์ในการปฏิบัติทางการประเมินเป็นอย่างมาก เป็นเครื่องมือประเมินประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับการปรับปรุงกระบวนการประเมิน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่คาดหวังได้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอประเด็นเกี่ยวกับ แนวคิดของแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก ประโยชน์ของแบบตรวจสอบรายการ การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการเพื่อใช้ในการประเมิน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน ตามลำดับ

แนวคิดเกี่ยวกับแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก (Key Evaluation Checklist: KEC)

แบบตรวจสอบรายการ ความหมายตาม Webster s Collegiate Dictionary หมายถึงรายการที่ต้องทำหรือตรวจสอบ แต่ในทางการวัดผลจัดแบบตรวจสอบรายการให้เป็นเครื่องมือวัดหรือประเมินหนึ่งทีประกอบด้วยข้อรายการ (lists) สำหรับตรวจสอบกิจกรรมหรือการดำเนินงานใดใดว่ามีการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด มีสิ่งใดบ้างที่ได้ปฏิบัติแล้วและสิ่งใดบ้างที่ยังไม่ได้ปฏิบัติ

Scriven (1991) กล่าวว่าแบบตรวจสอบรายการประเมิน (evaluation checklist) เป็นชุดของข้อรายการที่นำมาใช้ในงานประเมิน ซึ่งชุดรายการเหล่านี้ครอบคลุมกิจกรรมการประเมินทุกส่วนตามมิติที่ต้องการประเมิน โดยให้ความสำคัญในมิติคุณค่าของกิจกรรมเหล่านั้น ลักษณะของรายการตรวจสอบในแบบตรวจสอบรายการประเมินจะแสดงออกถึงพฤติกรรมหรือการปฏิบัติทางการประเมิน การดำเนินการตามแบบตรวจสอบรายการประเมินจะช่วยพัฒนางานประเมินให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

Scriven (2000) ได้นิยามความหมายของแบบตรวจสอบรายการว่า หมายถึง รายการ (lists) องค์ประกอบ (factors) คุณสมบัติ (properties) ลักษณะ (aspects) ส่วนประกอบ (components) เกณฑ์

(criteria) งาน (tasks) หรือมิติต่างๆ (dimensions) ซึ่งปริมาณของสิ่งเหล่านี้จะพิจารณาแยกเป็นส่วนๆ เพื่อนำไปใช้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง

Scriven (2004) ได้เสนอแนวคิดของแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก เพื่อใช้ตรวจสอบการประเมิน โดยเริ่มตั้งแต่การสำรวจก่อนการประเมินจนถึงขั้นการวิเคราะห์ และการนำผลการประเมินไปใช้ เขาเสนอกรอบของการตรวจสอบรายการประเมินหลักที่ครอบคลุมสาระต่างๆ ของกิจกรรมการประเมิน ทั้งหมด 15 ด้าน ดังนี้

1. ภูมิหลังและบริบทของการประเมิน เป็นการศึกษาประวัติความเป็นมา และพื้นที่ทำงานของโครงการระบุผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก ความสามารถในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและนโยบายของแหล่งทุนสนับสนุน หลักการ แนวคิดของโครงการ ผลของการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง การประเมินที่เคยทำมาก่อน ตลอดจนผลกระทบของโครงการ

2. การบรรยายลักษณะของการประเมิน เป็นการบรรยายรายละเอียดของโครงการใน 4 ด้าน คือ 1) ธรรมชาติของโครงการ 2) ส่วนประกอบ หน้าที่และความสัมพันธ์ขององค์กร 3) ระบบการสื่อสารในโครงการ และ 4) ระบบการสนับสนุนและโครงสร้างพื้นฐานของโครงการ

3. ผู้บริโภคของการประเมิน ได้แก่ กลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบทางตรงและทางอ้อมจากการประเมิน ทั้งในระดับบุคคล หรือระดับองค์กร

4. ทรัพยากรของการประเมิน ได้แก่ สิ่งที่สามารถจัดหามาได้ โดยนักประเมินสำหรับใช้ในการประเมิน เช่น เวลา สถานที่ ความเชี่ยวชาญ ความรู้ มุมมองของกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง อาสาสมัครสมาชิกของชุมชน และแหล่งให้การสนับสนุนอื่นๆ

5. คุณค่าของการประเมิน เป็นข้อสรุปทางการประเมิน ตามมาตรฐานทางด้านกฎหมาย ศีลธรรมจรรยา การเมือง การบริหารจัดการ วิทยาศาสตร์ คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมที่เป็นที่ยอมรับ และนำไปเผยแพร่ได้อย่างกว้างขวาง

6. กระบวนการประเมิน เป็นการตีคุณค่าของทุกสิ่งที่เกิดขึ้นของโครงการก่อนที่จะเกิดผลลัพธ์ที่แท้จริง โดยเฉพาะเป้าหมาย แบบแผนการนำโครงการไปปฏิบัติ การจัดการขั้นตอนการปฏิบัติ และผลผลิตที่เกิดขึ้นด้วย

7. ผลลัพธ์ของการประเมิน เป็นการประเมินผลกระทบของโครงการที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ ทั้งผู้บริโภคริบบริบทอื่นๆ โครงการอื่นอาจเป็นผลกระทบในระยะสั้นหรือระยะยาวก็ได้

8. ความคุ้มค่าของการประเมิน เป็นการพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายของการประเมินทั้งในรูปของตัวเงิน และไม่ใช้ตัวเงิน ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ค่าบำรุงรักษา ค่าเสียโอกาส ระยะเวลาและองค์ประกอบที่อาจเป็นไปได้ของการประเมิน

9. การเปรียบเทียบ เป็นการเปรียบเทียบทางเลือกทั้งที่ยอมรับและไม่ยอมรับที่ได้จากการประเมินหรือค้นหาเพิ่มเติมก็ได้

10. ความสามารถในการสรุปอ้างอิงผลการประเมิน เป็นการพิจารณาประโยชน์ของการประเมิน เมื่อนำไปใช้ในบริบทอื่นในลักษณะเดียวกัน ทั้งในระยะเวลาเดียวกันหรือต่างกัน

11. ความสำคัญของการประเมินโดยรวม พิจารณาการรวมผลการประเมินแต่ละจุดย่อยๆ เป็นการประเมินทั้งหมด อาจอยู่ในรูปของโปรไฟล์ หรือข้อสรุปมติที่เป็นเอกมิต

12. ข้อเสนอแนะ เป็นการพิจารณาข้อเสนอแนะที่ได้จากการประเมินมีประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา หรือตัดสินใจมากขึ้นเพียงไร

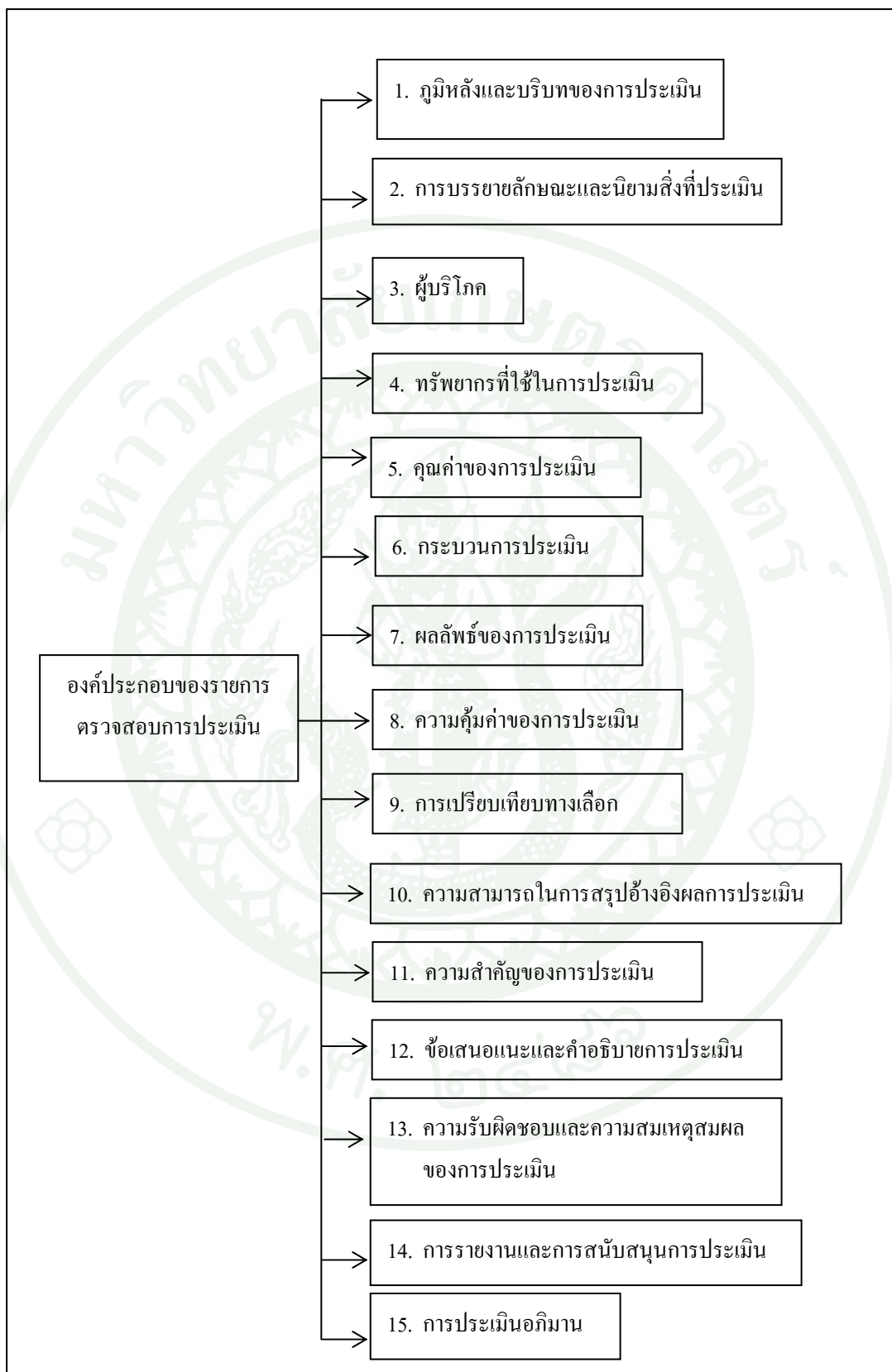
13. การตัดสินใจผลการประเมิน ถ้านักประเมินสามารถทำการตัดสินใจผลการประเมินได้ข้อติชม หรือการตีค่าจะเป็นประโยชน์ต่อการขยายความรู้ ด้านการตัดสินใจ ด้านทรัพยากรและความรับผิดชอบด้านจริยธรรม เป็นต้น

14. การรายงานและการสนับสนุน เป็นการนำไปสู่การสรุปในรูปแบบต่างๆ เช่น การสรุปด้วยคำพูดหรือการเขียน การสรุปแบบสั้นหรือยาว รายงานต่อคนกลุ่มใด นำเสนอข้อเท็จจริงแบบเดี่ยวหรือกลุ่ม รูปแบบการรายงานเป็นแบบทางการหรือไม่เป็นทางการ

15. การประเมินอภิमान เป็นการระบุจุดแข็ง จุดอ่อน และการนำไปใช้ สามารถทำได้ ในลักษณะต่างๆ คือ การใช้ผู้ประเมินภายนอก การใช้การประเมินตนเอง การใช้แบบตรวจสอบ รายการประเมินอภิमानแบบพิเศษ การทำการประเมินซ้ำ การประเมินด้วยวิธีการที่แตกต่างกันและ การประเมินตามมาตรฐาน การประเมินทางด้านการศึกษา

จากการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดของแบบตรวจสอบรายการการประเมินหลัก ผู้วิจัยนำมาสรุป เป็นแผนภาพองค์ประกอบของรายการตรวจสอบการประเมินตนเองตามแนวคิดของScriven (2004) ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ประกอบของรายการตรวจสอบการประเมินตามแนวคิดของ Scriven (2551)

ประโยชน์ของแบบตรวจสอบรายการหลัก

แบบตรวจสอบรายการหลักเป็นเครื่องมือสำหรับช่วยจำเข้าใจง่าย และง่ายต่อการนำไปปฏิบัติเป็นเครื่องมือที่ช่วยเตือนด้านการมองข้าม หรือลืมองค์ประกอบสำคัญช่วยลดปัจจัยที่จะทำให้แบบประเมินขาดความน่าเชื่อถือ และลดความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากอคติของผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก ทำให้เกิดการพิจารณารายละเอียดของการปฏิบัติแบบแยกส่วนในแต่ละมิติและสรุปผลอ้างอิงจากมิติทั้งหมด scriven (2000) ข้อดีคือช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับความซับซ้อนและต้องใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจในภาพรวม โดยการแยกความซับซ้อนออกเป็นส่วนย่อยๆ ทำให้ได้สารสนเทศที่มีความลึกซึ้งและเพียงพอทำให้สามารถตัดสินใจคุณภาพงานได้ง่ายขึ้นและทำให้การตัดสินใจมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

แบบตรวจสอบรายการประเมิน เป็นเครื่องมือที่ช่วยตัดสินใจคุณภาพของงาน โครงการ กิจกรรมผลผลิตต่างๆ และใช้เป็นแนวทางในการวัดผล โดยไม่ต้องใช้ทฤษฎีใดๆ ในการนำมากำหนดจุดตรวจสอบ ซึ่งจะจัดกลุ่มข้อความอยู่ภายใต้หัวข้อหรือส่วนประกอบที่มีความหมายและช่วยในการตีความกำหนดน้ำหนักความสำคัญทำให้กำหนดน้ำหนักได้ง่ายไม่ซับซ้อน นอกจากนี้แบบตรวจสอบรายการยังมีข้อดีที่สามารถสร้างได้ง่าย scriven (1991, 2000)

การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการการประเมินหลักเพื่อใช้ในการประเมิน

การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการการประเมินหลัก (Key Evaluation Checklist: KEC) โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษา แนวคิด ทฤษฎี การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการการประเมินหลักและศึกษารอบเนื้อหาที่ต้องการพัฒนาเป็นแบบตรวจสอบรายการ เพื่อนำมากำหนดเป็น โครงสร้างของแต่ละจุดตรวจสอบหลักและจุดตรวจสอบย่อย จากนั้นสร้างข้อรายการในแต่ละจุดตรวจสอบ ซึ่งปริมาณข้อรายการขึ้นอยู่กับรายละเอียดของเนื้อหา

ลินินาญ ศรีพัฒนพิพัฒน์ (2545) ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่ต้องการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการ เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินงานที่มีลักษณะเฉพาะแบบตรวจสอบรายการ เป็นเครื่องมือการประเมินที่มีคุณค่า เมื่อได้รับการพัฒนาอย่างรอบคอบมีการตรวจสอบและนำไปประยุกต์ใช้แบบตรวจสอบรายการการประเมินที่ดีนั้นจะต้องมีเกณฑ์ที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานอย่างน้อยที่สุดจะต้องประเมินในเรื่องต่างๆ ของงานที่มีลักษณะเฉพาะได้ช่วยให้ผู้ประเมินไม่ลืม

เกณฑ์ที่สำคัญในการประเมินและส่งเสริมให้การประเมินมีความเป็นปรนัยมีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิผล นอกจากนี้แบบตรวจสอบรายการการประเมินหลักยังมีประโยชน์ในการวางแผนกำกับติดตาม การทำงานอย่างเป็นระบบเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และประเมินผลลัพธ์ที่ได้ทั้งเป็นการประเมินความก้าวหน้า (formative evaluations) และประเมินเพื่อตัดสินผล (summative evaluations)

Stufflebeam (2000) ได้ให้แนวทางในการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการ โดยมีจุดสำคัญที่ต้องตรวจสอบ (checkpoints) 12 จุด ในแต่ละจุดสำคัญที่ต้องตรวจสอบจะมีจุดที่ต้องตรวจสอบเฉพาะเจาะจงอีกหลายๆ ด้าน โดยคาดหวังว่า ผู้ใช้แบบตรวจสอบรายการจะนำไปพัฒนาเป็นแบบตรวจสอบรายการในการประเมิน (Checklist Development Checklist: CDC) ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการวางแผนและการดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ เพื่อพัฒนาและใช้แบบตรวจสอบรายการในการประเมิน จุดสำคัญที่ต้องตรวจสอบมี 12 จุด ดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับภาระหน้าที่ของแบบตรวจสอบรายการ (focus the checklist task)

- 1) กำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่สนใจ
- 2) กำหนดจุดมุ่งหมายของการนำไปใช้
- 3) พิจารณาและเขียนโครงร่างจากความรู้และประสบการณ์ที่มี
- 4) ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 5) สนทนากับผู้เชี่ยวชาญในขอบเขตของเนื้อหาต่างๆ

6) ปรับเกณฑ์ของแบบตรวจสอบรายการให้ชัดเจนและถูกต้อง เช่น ให้ตรงประเด็นครอบคลุมเนื้อหาชัดเจนเป็นรูปธรรมง่ายต่อการนำไปใช้ประหยัด มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และมีความยุติธรรม เป็นต้น

2. จัดทำรายการอธิบายจุดที่ต้องตรวจสอบต่างๆ (make a candidate list of checkpoints)

- 1) จัดทำรายการอธิบายจุดที่ต้องตรวจสอบสำหรับการกำหนดเกณฑ์เป็นอย่างดี
- 2) กำหนดจุดที่ต้องตรวจสอบเริ่มต้นของการประเมินแต่ละจุด โดยย่อเพิ่มเติมรายการอธิบายสำหรับจุดที่ต้องตรวจสอบต่างๆ เพื่อที่กำหนดคุณค่าขอบเขตเนื้อหาที่จะประเมิน

3) ให้ความหมายสำหรับแต่ละรายการอธิบายที่เพิ่มเติมเข้าไป

3. จำแนกและจัดเรียงประเภทจุดที่ต้องตรวจสอบให้เป็นหมวดหมู่ (classify and sort the checkpoints) เขียนคำอธิบายและความหมายที่ต้องตรวจสอบลงบนกระดาษแข็งแต่ละแผ่น ขนาด 4 x 6 นิ้ว

- 1) นำกระดาษแข็งมาจัดเรียงเป็นหมวดหมู่และแยกประเภทไว้
- 2) ระบุประเภทของจุดหลักในการตรวจสอบแต่ละประเภทแล้วจัดเป็นพวกไว้

4. ให้คำจำกัดความและเพิ่มเติมรายละเอียดประเภทของจุดที่ต้องตรวจสอบ (define and flesh out the categories)

- 1) ให้คำจำกัดความจุดที่ต้องตรวจสอบแต่ละประเภทและแนวคิดหลักที่สำคัญ
- 2) เขียนเหตุผลสำหรับจุดที่ต้องตรวจสอบแต่ละประเภท
- 3) เสนอคำเตือนเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้จุดที่ต้องตรวจสอบที่เข้มงวดเกินไป
- 4) ทบทวนจุดที่ต้องตรวจสอบแต่ละประเภทให้ครอบคลุมเนื้อหาที่มีความชัดเจนและประหยัดเพิ่มหรือลดจุดที่ต้องตรวจสอบและเขียนจุดที่ต้องตรวจสอบใหม่ด้วยความเหมาะสม

5. กำหนดลำดับของประเภทของจุดที่ต้องตรวจสอบ (determine the order or categories)

1) ตัดสินใจเลือกลำดับประเภทของจุดที่ต้องตรวจสอบเมื่อพิจารณาความสำคัญเกี่ยวกับวิธีการใช้ของแบบตรวจสอบ

2) เขียนเหตุผลสำหรับลำดับของประเภทจุดที่ต้องตรวจสอบที่เลือกมา

3) จัดลำดับของประเภทจุดที่ต้องตรวจสอบ

6. มีการทบทวนเบื้องต้นของแบบตรวจสอบรายการที่ได้มา (Obtain initial reviews of the checklist)

1) เตรียมการทบทวนรูปแบบของแบบตรวจสอบรายการ

2) มีการรับรองจากผู้ใช้ที่มีศักยภาพ เพื่อทบทวนและวิเคราะห์แบบตรวจสอบรายการ

3) สัมภาษณ์ผู้วิเคราะห์หรือนักวิจารณ์เชิงลึก เพื่อที่จะได้เข้าใจเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับจุดที่ต้องตรวจสอบและข้อเสนอแนะ

4) จัดประเด็นต่างๆ ที่สนใจไว้

7. แก้ไขและปรับปรุงเนื้อหาในแบบตรวจสอบรายการ (revise the checklist content)

1) ตรวจสอบบัญชีและตัดสินใจแนวทางในการระบุประเด็นใหม่

2) เรียบเรียงเนื้อหาในแบบตรวจสอบรายการใหม่

8. เขียนเค้าโครงและรูปแบบของแบบตรวจสอบรายการเพื่อการนำไปใช้ (define and format the checklist to serve the intended uses)

1) ตรวจสอบกับผู้ว่าประเภทของจุดที่ต้องตรวจสอบหรือคะแนนทั้งหมดที่กำหนดไว้เป็นที่ต้องการหรือไม่

2) ตรวจสอบกับผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความแตกต่างในการให้นำหน้าประเภทของจุดที่ต้องตรวจสอบ หรือจุดที่ต้องตรวจสอบแต่ละจุด

3) ตรวจสอบกับผู้ใช่ว่าจุดที่ต้องตรวจสอบบางจุดหรือประเภทของจุดที่ต้องตรวจสอบใดบ้างที่จะต้องผ่านคะแนนที่น่าพอใจของแบบตรวจสอบรายการทั้งหมด

4) ตรวจสอบกับผู้ใช้ในการนำเสนอผลลัพธ์ของแบบตรวจสอบรายการ

5) จัดทำรูปแบบของแบบตรวจสอบรายการบนพื้นฐานของการตัดสินใจดังกล่าวข้างต้น

9. ประเมินแบบตรวจสอบรายการ (evaluate the checklist)

1) ทบทวนแบบตรวจสอบรายการที่ได้มาจากผู้ใช้และผู้เชี่ยวชาญ

2) รับรองหรือรับประกันจากผู้ใช้ โดยนำแบบตรวจสอบรายการไปทดลองใช้ภาคสนาม

3) โดยทั่วไปจะประเมินว่าแบบตรวจสอบจะมีความถูกต้อง ตรงประเด็น ครอบคลุม เนื้อหาชัดเจน มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ประโยชน์ ประหยัด ง่ายต่อการใช้มีความยุติธรรมหรือไม่

10. ปรับปรุงแบบตรวจสอบรายการขั้นสุดท้าย (finalize the checklist)

1) พิจารณาอย่างเป็นระบบและทบทวนแบบตรวจสอบรายการตามข้อสรุปที่ได้จากการทดลองใช้ภาคสนาม

2) จัดพิมพ์แบบตรวจสอบรายการฉบับจริง

11. ประยุกต์ใช้และเผยแพร่แบบตรวจสอบรายการ (apply and disseminate the checklist)

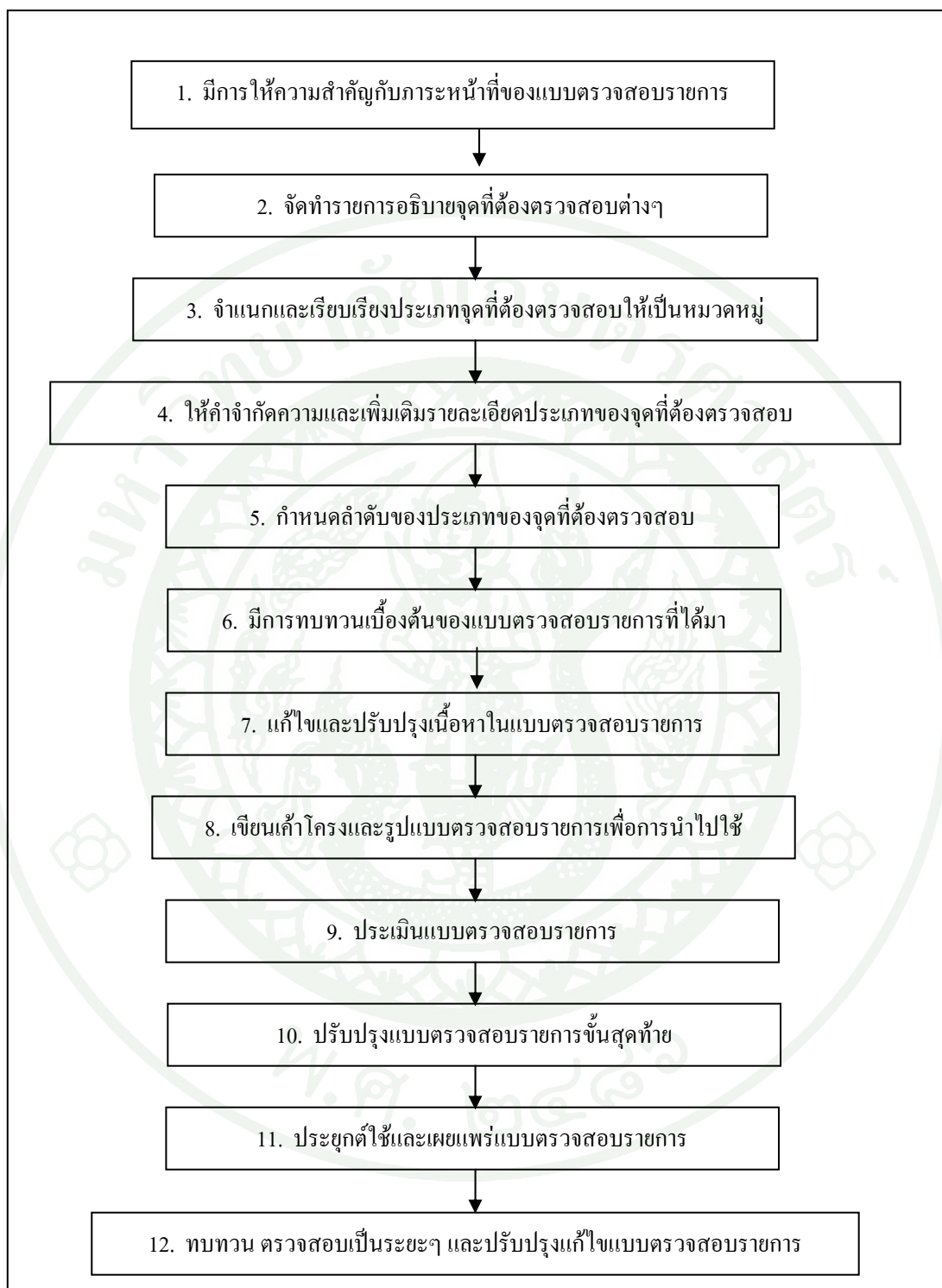
1) ประยุกต์แบบตรวจสอบรายการเพื่อนำไปใช้

2) จัดทำแบบตรวจสอบรายการขึ้นมา เพื่อเผยแพร่ในสื่อต่างๆ เช่น วารสาร บทความทางวิชาการหรือทาง web page เป็นต้น

3) เชิญชวนให้ผู้ใช้แบบตรวจสอบรายการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้พัฒนาบัญชีตรวจสอบรายการ

12. ทบทวน ตรวจสอบเป็นระยะๆและปรับปรุงแก้ไขแบบตรวจสอบรายการ (periodically review and revise the checklist)

ใช้ข้อมูลย้อนกลับทั้งหมดที่ได้รับเพื่อทบทวนและปรับปรุงแก้ไขแบบตรวจสอบรายการเวลาที่เหมาะสมจากการศึกษาแนวทางในการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการของ Stufflebeam (2000) ซึ่งมีจุดสำคัญที่ต้องตรวจสอบจำนวน 12 จุด ผู้วิจัยได้นำมาสรุปดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 จุดสำคัญที่ต้องตรวจสอบ เพื่อพัฒนาแบบตรวจสอบรายการในการประเมินตามแนวคิดของ Stufflebeam (2551)

ขั้นตอนการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก (Key Evaluation Checklist: KEC)

ผู้วิจัยสรุปขั้นตอนการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก และศึกษา แนวคิด ทฤษฎี การกำหนดจุดตรวจสอบหลัก จุดตรวจสอบย่อย เพื่อนำมากำหนดเป็นจุดตรวจสอบสำคัญ ในการสร้างแบบตรวจสอบรายการประเมิน
2. กำหนดจุดมุ่งหมายสิ่งที่จะประเมิน ประเมินอะไร องค์กร หน่วยงาน โครงการ/แผนงาน หรือตัวบุคคล ประเมินเพื่ออะไร มีคุณค่าและความสำคัญอย่างไรจึงต้องประเมิน เขียนอธิบาย เหตุผลจากประสบการณ์ที่มีอยู่
3. กำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่จะพัฒนาเป็นแบบตรวจสอบรายการประเมิน โดยสำรวจข้อมูลตั้งแต่การเตรียมความพร้อมพื้นฐานความเป็นมาของสิ่งที่จะประเมินก่อนที่จะเริ่ม ประเมิน เพื่อสามารถวางแผนการประเมินได้อย่างครอบคลุม
4. เขียนอธิบายประสบการณ์เดิมที่ผู้วิจัยมีอยู่ต่อขอบเขตของเนื้อหาที่จะประเมิน
5. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ขอบเขตของเนื้อหาที่จะประเมิน
6. สนทนากับผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่จะประเมิน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์
7. นำประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ ความรู้ที่ได้จากการศึกษาขอบเขตของเนื้อหาและการแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้เชี่ยวชาญ มากำหนดเป็นจุดตรวจสอบ พร้อมเขียนเหตุผลอธิบายว่าทำไม จึงกำหนดเป็นจุดตรวจสอบนั้น รวมถึงความสำคัญ และแหล่งอ้างอิง
8. กำหนดเป็นจุดตรวจสอบย่อยให้ครบกระบวนการของสิ่งที่จะประเมิน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมก่อนการประเมิน กระบวนการในการประเมิน การตรวจสอบกระบวนการประเมิน เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่ถูกต้อง ครอบคลุม น่าเชื่อถือ และการนำเสนอสารสนเทศจากการประเมินไป

ใช้ทำอะไร กับใคร เพื่ออะไร ระบุให้ชัดเจน พร้อมทั้งเขียนเหตุผลและแหล่งอ้างอิงอธิบายว่าทำไม จึงกำหนดเป็นจุดตรวจสอบย่อนั้น ความสำคัญอย่างไร

9. เมื่อได้จุดตรวจสอบย่อยแล้วเขียนคำอธิบายเป็นข้อรายการให้สอดคล้องกับเนื้อหาของจุดตรวจสอบย่อนั้นๆ

10. นำมาจัดหมวดหมู่เนื้อหาเรียงลำดับก่อนหลังตามกระบวนการประเมินแล้วกำหนดจุดตรวจสอบที่ต้องทำการประเมินเป็นลำดับแรกจนถึงลำดับสุดท้าย พร้อมนำข้อรายการมาใส่ให้สอดคล้องกับเนื้อหาของแต่ละจุดตรวจสอบ

11. จัดพิมพ์เป็นแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักฉบับร่าง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความครอบคลุมขอบเขตของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้

12. นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

13. นำมาทดลองใช้กับผู้ที่มีคุณภาพภาคสนามที่มีความรู้ ความเข้าใจขอบเขตเนื้อหาของแบบตรวจสอบรายการประเมินเป็นอย่างดี

14. ข้อมูลย้อนกลับจากผู้ใช้นำมาปรับปรุงแก้ไขแบบตรวจสอบรายการประเมินให้มีความเหมาะสม

15. จัดเรียงเรียงใหม่ เพิ่มหรือลดรายละเอียดของแบบตรวจสอบรายการประเมินทั้งในส่วนจุดตรวจสอบหลัก จุดตรวจสอบย่อย และข้อรายการ

16. จัดพิมพ์และเผยแพร่ลงวารสาร เว็บเพจ เอกสารทางวิชาการ ประชาสัมพันธ์ให้มีการทดลองใช้

17. นำผลย้อนกลับจากผู้ใช้นำมาปรับปรุงแบบตรวจสอบรายการประเมินให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ผ่านมาพบว่า มีการศึกษาวิจัยในประเด็นต่างๆ ดังนี้

กนกวรรณ คงอิทธิภักดิ์ (2548) ได้ทำการศึกษาการวิจัยและพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับการประเมินตนเองของครู ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้วงจรการเรียนรู้แบบเชเวนอ์ โดยการทดลองใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก เปรียบเทียบผลระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยครูกลุ่มทดลอง จะประเมินตนเองทุกครั้งก่อนการจัดการเรียนการสอนแบบเชเวนอ์ ส่วนครูกลุ่มควบคุมจัดการสอนตามขั้นตอนของวงจรการเรียนรู้แบบเชเวนอ์โดยไม่มีการประเมินตนเอง ทำการทดลอง 7 คาบเรียน และทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้ง 2 กลุ่ม อีก 1 คาบเรียน เวลาเรียนคาบเรียนละ 50 นาที ครูกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าครูกลุ่มควบคุมทุกขั้นตอนของวงจรการเรียนรู้ และ สูงกว่ากลุ่มควบคุม ทั้ง 7 คาบเรียน ในภาพรวมครูกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมของพฤติกรรมการจัดการสอน อยู่ในระดับค่อนข้างสูง (3.04) ส่วนครูกลุ่มควบคุมอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ (1.27) นักเรียนกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมของพฤติกรรมการเรียนตามขั้นตอนของวงจรการเรียนรู้แบบเชเวนอ์ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมทุก ขั้นตอนของวงจรการเรียนรู้และสูงกว่ากลุ่มควบคุมทั้ง 7 คาบเรียนนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมของพฤติกรรมการเรียนระดับค่อนข้างสูง (2.93) ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ (1.12) นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ ความจำความเข้าใจ และการนำไปใช้สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จินดา ทับจิ้น (2546) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษา กลุ่มกรุงธนเหนือ กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษากลุ่มกรุงธนเหนือ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 125 คน จำแนกตามระดับการศึกษาประสบการณ์ในการสอนและประสบการณ์การศึกษาอบรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวม

อยู่ในระดับมาก ครูที่มีการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสอนให้ผู้เรียนมีวินัย และจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์การศึกษาอบรมต่างกันมีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่เคยเข้ารับการอบรมมีพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าครูที่ไม่เคยเข้ารับการศึกษอบรม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการใช้สื่อการสอนสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียน ด้านการสอนให้ผู้เรียนมีวินัยและจริยธรรม ด้านการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชัยรัตน์ ลุนานต์ (2550) ได้ศึกษาการสังเกตพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนพญาไท กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้จากกลุ่ม ด้านการสอนให้ผู้เรียนมีวินัยและจริยธรรมและด้านการปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสังเกต แบบตรวจรายการ 2 ตัวเลือก ให้ผู้ตอบเลือกตามที่เป็นจริง คือ ปราบกฎและไม่ปราบกฎ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ใช้ U – Test เพื่อทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการสอนด้านต่างๆ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีพฤติกรรมด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 70.83 รองลงมาเป็นพฤติกรรมด้านการปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 66.67 ด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้จากกลุ่ม ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 58.33 และด้านการสอนให้ผู้เรียนมีวินัยและจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด 54.63

บุญทอง บุญทวี (2546) ได้พัฒนาระบบการประเมินตนเองของครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่เพิ่มความถูกต้อง โดยใช้สารสนเทศจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีวัตถุประสงค์เฉพาะ 4 ประการ คือ เพื่อศึกษาองค์ประกอบของระบบ สร้างระบบ ทดลองใช้ระบบ ปรับปรุงและนำเสนอระบบการประเมินตนเองของครู เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งสิ้น 1,331 คน ประกอบด้วย ครูผู้สอน 20 คน นักเรียน 1,238 คน ผู้บริหารโรงเรียน 20 คน เพื่อนครู 21 คน ศิษยานุศิษย์ 12 คน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม

การศึกษาเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติภาคบรรยาย การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย วิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยคำนวณดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้ 1. ระบบการประเมินตนเองของครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 1) ทรัพยากรที่จำเป็น 2) กระบวนการ 3) ผลที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ในระบบ 2. ผลการทดลองใช้ระบบ ครู ร้อยละ 60 สามารถประเมินตนเองได้อย่างไม่มีอคติ ครูร้อยละ 67.50 ประเมินตนเองได้สอดคล้องกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ครูทุกคนมีรายการที่ควรปรับปรุงไม่เกิน 10 รายการของรายการทั้งหมด และครูร้อยละ 87.50 มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 3. ผลการประเมินระบบพบว่า ผลการประเมินที่พัฒนาขึ้นให้ผลการประเมินที่ถูกต้องและครูสามารถนำผลการประเมินไปพัฒนาตนเองได้

ประเสริฐ ลีอำนนตกุล (2546) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซตุนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5 ด้าน ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล และเปรียบเทียบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มประชากรที่ใช้ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติการสอน ปีการศึกษา 2545 จำนวน 180 คน เป็นอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซตุน 131 คน และวิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ จำนวน 49 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล และรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของอาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซตุน และวิทยาลัย อาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล และโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ อาจารย์ที่มีวุฒิครูกับไม่มีวุฒิครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจารย์ที่เคยเข้าร่วมและไม่เคยเข้าร่วมอบรม เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 อาจารย์วิทยาลัยพณิชยการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ ที่มีการศึกษาต่างกันมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ อาจารย์ที่มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้าน

แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจารย์ที่มีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่างกันจะจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน

ภัทราวรรณ ภิรมย์วงศ์ (2546) ได้ทำการวิเคราะห์และประเมินอภิมานการประเมินผล การปฏิบัติงานของนักเรียนในวิชาศิลปศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือครูศิลปศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 140 คน จากโรงเรียน 60 แห่ง ผลการวิจัยในส่วนของ การประเมินความเหมาะสมของการประเมินผลงานนักเรียนของครูศิลปศึกษาโดยใช้แบบประเมินที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการสำหรับการประเมินอภิมาน ซึ่งประกอบด้วยข้อความที่แสดงวิธีการประเมินผล การปฏิบัติงานทางศิลปะ จากการคัดเลือกโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา 3 โรงเรียน พบว่าแบบตรวจสอบรายการสำหรับการประเมินอภิมาน ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนคุณภาพ การประเมินของครูศิลปศึกษาเป็นอย่างดี

เรืองเดช ศิริกิจ (2546) ได้ทำการวิเคราะห์ส่วนประกอบความแปรปรวนของการบริหารแบบกระจายอำนาจของโรงเรียนเอกชนที่วัดผ่านเคอิชิ โดยการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มสาระ การเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียนเอกชนศึกษา จำนวน 167 คน เครื่องมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก สำหรับประเมินกระบวนการบริหารแบบกระจายอำนาจในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ของโรงเรียนเอกชนศึกษา มีการบริหารแบบกระจายอำนาจในรูปแบบการแบ่งอำนาจการบริหารแบบกระจายอำนาจมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มีการบริหารแบบกระจายอำนาจมากที่สุด ส่วนที่น้อยที่สุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และพบว่า แหล่งความแปรปรวนที่ทำให้เกิดการบริหารแบบกระจายอำนาจมากที่สุด คือ สมาชิกในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยอธิบายความแปรปรวนในการบริหารแบบกระจายอำนาจร้อยละ 93.58

สมจิตร กลิ่นน้อย (2546) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูธุรกิจ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการและ ด้านการประเมินผล กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูที่สอนรายวิชาอาชีพธุรกิจระดับ มัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2545 จำนวน 83 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ปัญหา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์

ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า ครูธุรกิจมีปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ครูธุรกิจที่มีเพศ ประสบการณ์การสอนวิชาอาชีพ ธุรกิจ และผ่านการอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่างกัน มีปัญหาโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ครูธุรกิจที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาด้านการเตรียมการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมพงษ์ ปั้นหุ่น (2548) ได้พัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ เพื่อพัฒนาทักษะการประเมินของครูและนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียน จำนวน 2 แห่ง โรงเรียนละ 3 คน ระดับชั้นละ 1 คน รวม 6 คน และกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 130 คน การดำเนินการวิจัย เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับนักวิจัย เพื่อพัฒนาแบบตรวจสอบรายการ การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การสังเกตพฤติกรรมประเมินตนเองและการประเมินผลงาน มีการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลจากการประเมินหลายวิธี ด้วยการคำนวณความสอดคล้องของสัมประสิทธิ์เคลดอลล์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่และร้อยละ และบรรยายประกอบไปรไฟล์ การพัฒนาการของครูและนักเรียนผลการวิจัยพบว่า แบบตรวจสอบรายการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมี 2 องค์ประกอบ คือ มโนทัศน์เกี่ยวกับการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ และการปฏิบัติงานด้านการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ โดยมีจุดตรวจสอบรวมทั้งหมด 38 จุด แต่ละจุดตรวจสอบมี 5 ข้อรายการ รวมทั้งหมด 190 ข้อรายการ แบบตรวจสอบมีความตรงเชิงเนื้อหา 0.80 – 1.00 จากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ และความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน อยู่ในระดับที่น่าเชื่อถือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินพบว่า ครูมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการประเมินและทักษะการประเมินเพิ่มขึ้น และนักเรียน มีทักษะการประเมินเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

สินีนานู ศรีพัฒนาพิพัฒน์ (2545) ได้พัฒนาแบบตรวจสอบรายการการประเมินหลัก เพื่อประเมินความเหมาะสมของวิธีการประเมินภายในของโรงเรียน โดยทำการศึกษา กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ และผู้รับผิดชอบการประเมินภายในของโรงเรียน จากโรงเรียนสังกัดต่างๆ ที่ได้จากการสุ่ม จำนวน 25 แห่ง รวม 88 คน ผลการวิจัย พบว่า แบบตรวจสอบรายการการประเมินหลักได้พัฒนาขึ้นตามองค์ประกอบของการประเมินภายใน 5 องค์ประกอบ คือ การวางแผนการประเมิน การเก็บข้อมูลและการประมวลผล การตรวจสอบ

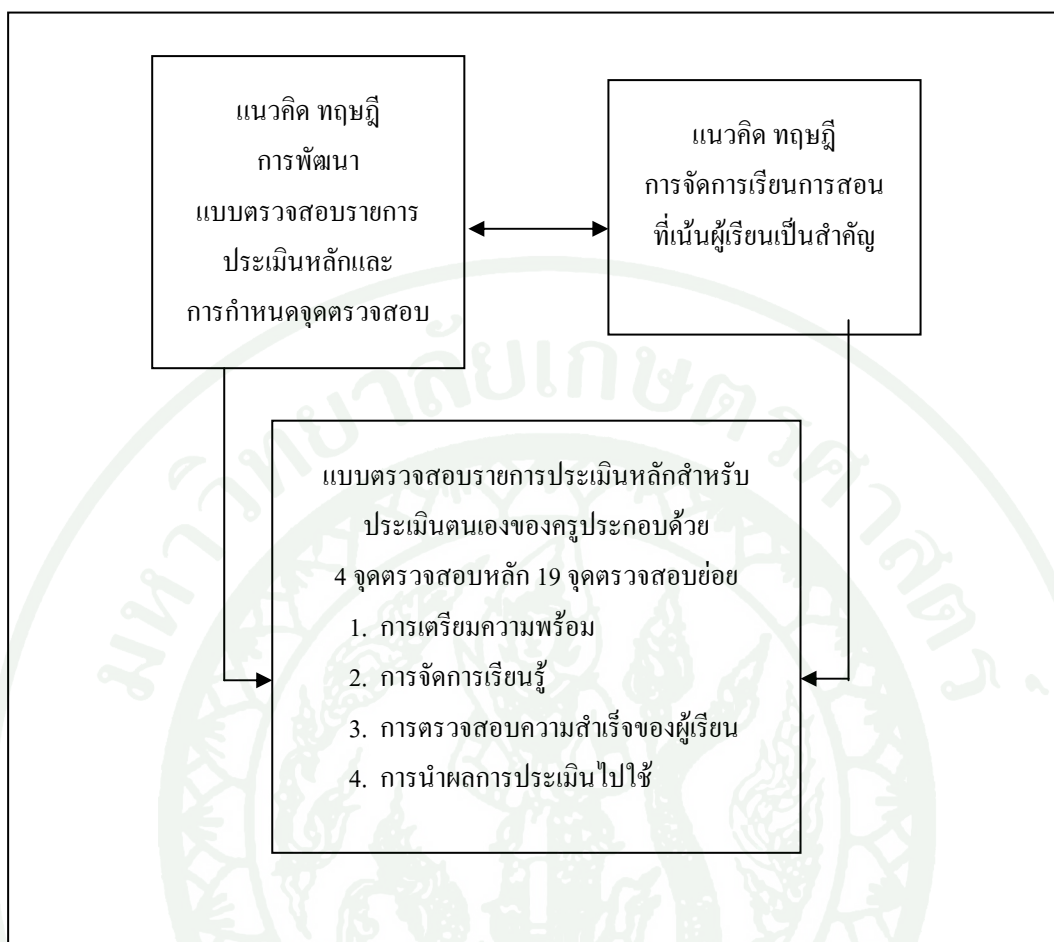
การประเมิน การรายงานผลการประเมิน และการใช้ผลการประเมินรวมทั้งหมด 20 ข้อ แต่ละข้อ มีรูปแบบการตอบเป็นข้อรายการย่อยที่สะท้อนวิธีการปฏิบัติงานด้วยการประเมินภายใน จำแนกเป็น 4 ระดับ มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (scoring rubrics) คุณภาพของการปฏิบัติงานแบบตรวจสอบรายการการประเมินหลัก มีความตรงตามเนื้อหา และความตรงตามสภาพ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .94 นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ใช้ในโรงเรียนเห็นว่าแบบตรวจสอบรายการการประเมินหลักมีประโยชน์มากที่สุดในการปรับปรุงการออกแบบการประเมินภายใน และยังพบว่า ผู้ใช้มีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดในการออกแบบวิธีการประเมินภายในที่เหมาะสมกว่าเดิม คิดเป็นร้อยละ 94.62

Struthers Lynda ได้ศึกษาการประเมินทักษะการเขียนมีวัตถุประสงค์ เพื่ออธิบายพัฒนาการและประเมิน Checklist ที่จะใช้ในการประเมินการเขียนกับนักเรียนระดับประถมศึกษาการประเมินทักษะการเขียนมีความสำคัญ เพราะจะทำให้ทราบความสามารถในการอ่านและคุณภาพของการเขียน ซึ่งการประเมินการเขียนที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้ไม่สามารถทำได้ในขอบเขตดังกล่าวประเมินได้อย่างมีข้อจำกัดวิธีการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ใช้ในการประเมิน Checklist คือ การวิเคราะห์ประเด็นในการถามและการหาความเที่ยง และค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินด้วยการหาความเที่ยงจะทำให้สามารถหาอำนาจจำแนกได้ ในขณะที่เดียวกันก็ยังสามารถทำนายผลการเขียนของกลุ่มตัวอย่างที่ออกมาได้ด้วย แม้ว่าค่าความเที่ยงตรงภายในจะต่ำ แต่เมื่อดูที่ความเห็นชอบของผู้ประเมินแล้ว ก็เป็นที่น่าพอใจการอภิปรายผลการวิจัยที่ได้ คือ การกล่าวถึงข้อจำกัดของการวิจัยการเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อให้มีการแก้ไขแบบประเมินสำหรับการศึกษาวิจัยในอนาคต

ข้อสรุปจากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบตรวจสอบรายการการประเมินหลักและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญพบว่า แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินได้หลายรูปแบบ ทำให้ผู้ใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงแนวปฏิบัติตลอดการประเมิน ได้ตรวจสอบว่า สิ่งใดบ้างที่ปฏิบัติแล้ว และสิ่งใดบ้างที่ยังไม่ได้ปฏิบัติ ซึ่งทำให้สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและแนวคิดในการปฏิบัติงานได้ทราบถึงประเด็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนในขั้นตอนการดำเนินงาน เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ลักษณะเด่นของแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก คือ การกำหนดจุดตรวจสอบหลัก จุดตรวจสอบย่อย และข้อรายการที่ผู้ประเมินสามารถใช้ตรวจสอบผลการทำงานของตนเองได้ โดยจุดตรวจสอบหลักของการประเมินจะเริ่มตั้งแต่การวางแผนการประเมิน การดำเนินการประเมิน ตลอดจนการนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง

ดังนั้นในการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดตรวจสอบหลักที่สอดคล้องกับขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนการสอน การวางแผนของครู ทั้งสื่อการสอน บรรยากาศในชั้นเรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้และการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน และการนำผลการประเมินไปใช้ โดยกำหนดเป็น 4 จุดตรวจสอบหลัก คือ 1. การเตรียมความพร้อม 2. การจัดการเรียนรู้ 3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน 4. การนำผลการประเมินไปใช้ ดังแสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) พัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา 2) ทดลองและศึกษาผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เป็นครูผู้สอน จำนวน 9 คน จากโรงเรียนเทศบาลแสงวนิชอุปถัมภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม โดยเก็บรวบรวมข้อมูล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 เหตุผลที่ผู้วิจัยศึกษากับกลุ่มที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือนี้ เนื่องจากการดำเนินการวิจัย จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งจากการติดต่อโรงเรียนเทศบาลแสงวนิชอุปถัมภ์ พบว่า ผู้บริหารและคณะครูยินดีให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และประกอบกับผู้วิจัยมีหน้าที่โดยตรงในการกำกับ ดูแลส่งเสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังกล่าว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1. แบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อใช้บันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูมีลักษณะเป็นแบบรายการ (checklist) ประกอบด้วยข้อรายการและตัวบ่งชี้ของแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู เพื่อเก็บข้อมูลจากการใช้

แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครูจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้หลักการ และรูปแบบการสร้างแบบบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครู

1.2 กำหนดข้อรายการและตัวบ่งชี้ตามแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูตามกรอบแนวคิดการวิจัย

1.3 ตรวจสอบความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องของภาษาของข้อคำถาม แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครู

1.4 นำแบบบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครูฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณา ความเหมาะสมของแบบบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครู รวมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับแก้

1.5 ปรับปรุงแบบบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครูฉบับร่างตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 2 คน ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเครื่องมือ

1.6 นำแบบบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครูที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญไปนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำไปทดลองใช้กับครูผู้สอน โรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่ (ราชพงษ์) จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแบบบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครู พบว่า แบบบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครู มีความเหมาะสม และใช้ง่าย

1.7 จัดพิมพ์เป็นแบบบันทึกพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูฉบับสมบูรณ์

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อใช้สัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัวของครูมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) และประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดแข็งจุดอ่อน ประโยชน์ต่อครูและนักเรียน ปัญหา/อุปสรรคที่เกิดขึ้น การแก้ไขปัญหา และข้อคำถามปลายเปิดที่ผู้วิจัยกำหนด มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจาก เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้หลักการ และรูปแบบการสร้างข้อคำถามในการสัมภาษณ์

2.2 กำหนดประเด็นคำถามในแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน ประกอบด้วย อายุ วุฒิการศึกษา ระดับชั้นและกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ข้อคำถามเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน ประโยชน์ต่อครูและนักเรียน ปัญหา/อุปสรรค การแก้ไขปัญหา และข้อคำถามปลายเปิดต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู และคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูตามกรอบแนวคิดการวิจัย

2.3 ดำเนินการสร้างข้อคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมประเด็นที่กำหนด

2.4 ตรวจสอบความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องของภาษาของข้อคำถาม แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง

2.5 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และความชัดเจนของข้อคำถาม รวมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับแก้

2.6 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 2 คน ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม และความเหมาะสมของภาษา

2.7 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับกรอบแนวคิดการวิจัย (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ถ้าค่า IOC มากกว่า หรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นมีความตรงในสิ่งที่ต้องการวัด พบว่า ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.89 ถึง 1.00 (ดังแสดงในภาคผนวก ก) นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ (ดังแสดงในภาคผนวก ก) ไปปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ข้อคำถามมีความชัดเจนและเหมาะสม

2.8 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญไปนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำไปทดลองใช้กับครูผู้สอน โรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่ (ราชพงษ์) จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้และระยะเวลาในการตอบแบบสัมภาษณ์ พบว่า ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสม เข้าใจง่าย และไม่ต้องทวนคำถามซ้ำ

2.9 จัดพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ทำหนังสือจากภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลแสงวนิชอุปถัมภ์ เพื่อขอความร่วมมือเก็บข้อมูลการวิจัย
2. ประชุมผู้บริหารและครูผู้สอน ทั้ง 9 คน เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยการใช้คู่มือ และแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู พร้อมมอบเอกสารที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย คู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูและแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู
3. ให้ครูศึกษาคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูและทำการประเมินตนเอง โดยใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จำนวนทั้งสิ้น 4 แผน จัดการเรียนการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ละ 2 สัปดาห์ รวมเป็น 8 สัปดาห์ โดยเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละแผน ครูผู้สอนทั้ง 9 คน จะนำผลการประเมินตนเองมาร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในแผนการเรียนรู้ถัดไป
4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู และความคิดเห็นของครูจากการใช้แบบประเมินตนเองของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนเป็นรายบุคคล เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนการสอนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ข้อมูลจากแบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู มีลักษณะเป็นแบบบันทึกรายการ (checklist) วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูในแต่ละจุดตรวจสอบ ทั้ง 19 จุดตรวจสอบย่อย แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่มีต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัว ข้อคำถามเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน ประโยชน์ต่อครูและนักเรียน ปัญหา/อุปสรรคที่เกิดขึ้น การแก้ไขปัญหา และข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา เรียบเรียงเนื้อหาจัดเป็นหมวดหมู่ แล้วนำเสนอในลักษณะความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ 2 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา 2) เพื่อทดลองและศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามกรอบแนวคิดการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู และคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู และคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

ผู้วิจัยพัฒนาแบบแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู และคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู และคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

1. แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู เพื่อให้ครูประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของตนเองตามตัวบ่งชี้ที่ระบุในแต่ละข้อรายการ ซึ่งครูประเมินตนเองโดยศึกษาได้จากคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูที่ผู้วิจัยกำหนด มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1.1 ศึกษาวิธีการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการจากเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 สร้างข้อรายการที่เป็นพฤติกรรมบ่งชี้การจัดการเรียนการสอนตามกรอบแนวคิดการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 โครงสร้างจุดตรวจสอบของแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

จุดตรวจสอบหลัก	จุดตรวจสอบย่อย	จำนวนข้อ
1. การเตรียมความพร้อม	1.1 การเตรียมพร้อมของครู	4
	1.2 การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	3
	1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้	5
	1.4 การเตรียมการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน	3
	1.5 การเตรียมการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน	2

ตารางที่ 4 (ต่อ)

จุดตรวจสอบหลัก	จุดตรวจสอบย่อย	จำนวนข้อ
2. การจัดการเรียนรู้	2.1 การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน	3
	2.2 การจัดการเรียนรู้	5
	2.3 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน	3
	2.4 การให้ข้อมูลป้อนกลับ	2
	2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4
3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน	3.1 สารที่มุ่งประเมิน	4
	3.2 วิธีการประเมิน	2
	3.3 คุณภาพการประเมิน	3
	3.4 เกณฑ์การประเมิน	1
	3.5 การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน	1
	3.6 การรายงานผลการประเมิน	3
4. การนำผลการประเมินไปใช้	4.1 การพัฒนาตนเองของครู	2
	4.2 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน	2
	4.3 การวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อ	1
รวม		53

1.3 นำแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจนของข้อรายการกับกรอบแนวคิดการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู รวมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับแก้ ผู้วิจัยรวบรวมข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปปรับปรุงแก้ไขแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

1.4 นำแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูที่ผ่านการปรับแก้ตามข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 2 คน ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อรายการกับกรอบแนวคิดการวิจัย และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้

1.5 นำแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการกับกรอบแนวคิดการประเมิน (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 9 คน (ดังแสดงในภาคผนวก ข) ถ้าค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่า ข้อรายการนั้นมีความตรงในสิ่งที่ต้องการวัด พบว่า ข้อรายการในแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.89 ถึง 1.00 โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ (ดังแสดงในภาคผนวก ก) ไปปรับปรุงแก้ไขข้อรายการในแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู เพื่อให้ข้อรายการมีความชัดเจนเหมาะสมและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย

1.6 นำแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญไปนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอน โรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่ (ราชพงษ์) ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความชัดเจนของภาษาที่ใช้ พบว่า ภาษาที่ใช้ยังไม่ชัดเจนซึ่งหลักสูตรใหม่ปรับจากคำจากหลักสูตรเดิม และบางข้อรายการมีความซ้ำซ้อนของเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำผลจากการทดลองใช้มาปรับแก้ให้มีความเหมาะสม

1.7 จัดพิมพ์เป็นแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ฉบับสมบูรณ์

2. คู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย คำอธิบาย จุดมุ่งหมาย วิธีการใช้ การตัดสินพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูและตัวบ่งชี้ พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในแต่ละข้อรายการ ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ เพื่อให้ครูได้ตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ตามที่ผู้วิจัยกำหนด มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาแบบตรวจสอบรายการ

2.2 สร้างคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู ประกอบด้วย คำอธิบาย จุดมุ่งหมาย วิธีการใช้ การตัดสินพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู และตัวบ่งชี้ พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในแต่ละข้อรายการ ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้

2.3 นำคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูฉบับร่างที่สร้างขึ้น เสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจนของคำอธิบาย จุดมุ่งหมาย วิธีการใช้ การตัดสินพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู และตัวบ่งชี้พฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูในแต่ละข้อรายการ ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ กับกรอบแนวคิดการพัฒนาแบบตรวจสอบ รายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ of ครู รวมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับแก้ ผู้วิจัยรวบรวมข้อเสนอแนะ จากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูที่ผ่านการปรับแก้ ตามข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 2 คน ด้านหลักสูตรและ การสอน จำนวน 2 คน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของคำอธิบาย จุดมุ่งหมาย วิธีการใช้การตัดสินพฤติกรรม กรรมการจัดการเรียนการสอนของครู และตัวบ่งชี้พฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน

เป็นสำคัญของครูในแต่ละข้อรายการ ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ กับกรอบแนวคิดการวิจัยและความเหมาะสมของภาษา

2.5 ปรับแก้คู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ หากค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้ของแต่ละข้อรายการกับกรอบแนวคิดการประเมิน (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 9 คน (ดังแสดงในภาคผนวก ข) ถ้าค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่า ข้อรายการนั้นมีความตรงในสิ่งที่ต้องการวัด พบว่า ตัวบ่งชี้ในแต่ละข้อรายการของคู่มือการใช้ แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.89 ถึง 1.00 โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ (ดังแสดงในภาคผนวก ข) ไปปรับปรุงแก้ไขข้อรายการในแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู เพื่อให้ข้อรายการมีความชัดเจนเหมาะสมและสอดคล้องกับ กรอบแนวคิดการวิจัย

2.6 นำคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญไปนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนโรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่ (ราชพงษ์) ซึ่งเป็นโรงเรียนจัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความชัดเจนของภาษาที่ใช้ พบว่า ครูบางคนยังไม่เข้าใจวิธีการใช้แบบประเมินตนเองของครู รวมทั้งการตัดสินใจพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ผู้วิจัยจึงปรับแก้จุดมุ่งหมาย คำอธิบาย วิธีการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูและการตัดสินใจพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีความเหมาะสม

2.7 จัดพิมพ์เป็นคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูฉบับสมบูรณ์

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามกรอบแนวคิดการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

ส่วนที่ 1 ผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

ผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการกำหนดจุดตรวจสอบหลัก จุดตรวจสอบย่อย

ผู้วิจัยกำหนดจุดตรวจสอบของแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จากการวิเคราะห์ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย จุดตรวจสอบหลัก จำนวน 4 จุดตรวจสอบ จุดตรวจสอบย่อย จำนวน 19 จุดตรวจสอบ ดังนี้

1) การเตรียมความพร้อม แบ่งเป็น 5 จุดตรวจสอบย่อย ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของครู การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ เตรียมการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน และเตรียมการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน

2) การจัดการเรียนรู้ แบ่งเป็น 5 จุดตรวจสอบย่อย ได้แก่ การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน การให้ข้อมูลป้อนกลับและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3) การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน แบ่งเป็น 6 จุดตรวจสอบย่อย ได้แก่ สาระที่มุ่งประเมิน วิธีการประเมิน คุณภาพการประเมิน เกณฑ์การประเมิน การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน และการรายงานผลการประเมิน

4) การนำผลการประเมินไปใช้ แบ่งเป็น 3 จุดตรวจสอบย่อย ได้แก่ การพัฒนาตนเองของครู การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน และการวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อ

2. ผลการสร้างข้อรายการ

ผู้วิจัยสร้างข้อรายการในแต่ละจุดตรวจสอบย่อย เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า จุดตรวจสอบที่ 1.1 การเตรียมพร้อมของครู จำนวน 4 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 1.2 การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ จำนวน 3 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 1.4 การเตรียมการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน จำนวน 3 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 1.5 การเตรียมการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน จำนวน 2 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 2.1 การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน จำนวน 3 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 2.2 การจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 2.3 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน จำนวน 3 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 2.4 การให้ข้อมูลป้อนกลับ จำนวน 2 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน 4 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 3.1 สาระที่มุ่งประเมิน จำนวน 4 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 3.2 วิธีการประเมิน จำนวน 2 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 3.3 คุณภาพการประเมิน จำนวน 3 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 3.4 เกณฑ์การประเมิน จำนวน 1 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 3.5 การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน จำนวน 1 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 3.6 การรายงานผลการประเมิน จำนวน 3 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 4.1 การพัฒนาตนเองของครู จำนวน 2 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 4.2 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน จำนวน 2 ข้อรายการ จุดตรวจสอบที่ 4.3 การวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อ จำนวน 1 ข้อรายการ

3. ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

หลังจากได้จุดตรวจสอบหลัก จุดตรวจสอบย่อย และข้อรายการแล้ว ผู้วิจัยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ด้านหลักสูตรและการสอนและด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 9 คน ตรวจสอบคุณภาพของจุดตรวจสอบหลัก จุดตรวจสอบย่อย และข้อรายการ ผลสรุปได้ ดังนี้

3.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพของจุดตรวจสอบหลักและจุดตรวจสอบย่อย ในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการพิจารณาความสอดคล้องของจุดตรวจสอบกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการตรวจสอบ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ให้

ข้อเสนอแนะในการปรับแก้จุดตรวจสอบและโครงสร้างเนื้อหา โดยจุดตรวจสอบย่อยที่ 4.2 “การพัฒนาการเรียนการสอน” ปรับเป็น “การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน” ส่วนจุดตรวจสอบย่อยที่ 4.3 และจุดตรวจสอบย่อยที่ 4.4 ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะให้ปรับแก้โดยรวมจุดตรวจสอบย่อยที่ 4.3 กับจุดตรวจสอบย่อยที่ 4.4 เข้าด้วยกัน เนื่องจากเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เพื่อให้คำซ้ำซ้อน จึงปรับเป็น “การวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อ” เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การปรับแก้จุดตรวจสอบของแบบตรวจสอบรายการประเมินประเมินตนเองของครู

ก่อนการตรวจสอบ	หลังการตรวจสอบ
1. การเตรียมความพร้อม 1.1 การเตรียมพร้อมของครู 1.2 การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ 1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 1.4 การให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน 1.5 การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน	1. การเตรียมความพร้อม 1.1 การเตรียมพร้อมของครู 1.2 การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ 1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 1.4 การเตรียมการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน 1.5 การเตรียมการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน
2. การจัดการเรียนรู้ 2.1 การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน 2.2 การจัดการเรียนรู้ 2.3 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน 2.4 การให้ข้อมูลป้อนกลับ 2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	2. การจัดการเรียนรู้ 2.1 การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน 2.2 การจัดการเรียนรู้ 2.3 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน 2.4 การให้ข้อมูลป้อนกลับ 2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ก่อนการตรวจสอบ	หลังการตรวจสอบ
3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน	3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน
3.1 สารที่มุ่งประเมิน	3.1 สารที่มุ่งประเมิน
3.2 วิธีการประเมิน	3.2 วิธีการประเมิน
3.3 คุณภาพการประเมิน	3.3 คุณภาพการประเมิน
3.4 เกณฑ์การประเมิน	3.4 เกณฑ์การประเมิน
3.5 การประมวลผลและการวิเคราะห์ ผลการประเมิน	3.5 การประมวลผลและการวิเคราะห์ ผลการประเมิน
3.6 การรายงานผลการประเมิน	3.6 การรายงานผลการประเมิน
4. การนำผลการประเมินไปใช้	4. การนำผลการประเมินไปใช้
4.1 การพัฒนาตนเองของครู	4.1 การพัฒนาตนเองของครู
4.2 การพัฒนาการเรียนการสอน	4.2 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน
4.3 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน	4.3 การวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อ
4.4 การติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน	

3.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของข้อรายการด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการพิจารณาความสอดคล้องและความครอบคลุมระหว่างข้อรายการกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในแต่ละจุดตรวจสอบย่อย ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนของปริมาณข้อรายการ ภาษาที่ใช้ และรูปแบบของแบบตรวจสอบรายการประเมิน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับแก้ ดังนี้

1) ปรับข้อรายการให้สอดคล้องกับ แนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) ปรับการใช้ภาษาของข้อรายการให้แสดงถึงพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู และควรให้ออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมที่ปฏิบัติมากกว่าหลักการที่เป็นนามธรรม

3) ลดปริมาณข้อรายการ เพื่อความเหมาะสมและสะดวกต่อการนำไปใช้ในการประเมินตนเองของครู

ผู้วิจัยปรับแก้ข้อรายการตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จาก 64 ข้อรายการ เป็น 53 ข้อรายการ ดังนี้

จุดตรวจสอบย่อยที่ 1.1 การเตรียมความพร้อมของครู ข้อรายการที่ 1 ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่จะทำการสอนจากมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามหลักสูตรปรับคำว่า “หนังสือและคู่มือ” เป็น “มาตรฐานการเรียนรู้” เพราะปัจจุบันใช้หลักสูตรตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จุดตรวจสอบย่อยที่ 1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ข้อรายการที่ 8 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามที่หลักสูตรกำหนดเพื่อกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ปรับคำว่า “จุดประสงค์การเรียนรู้” เป็น “ตัวชี้วัด” เพราะจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นสิ่งที่ครูกำหนดขึ้นเอง ไม่ใช่หลักสูตรกำหนด

จุดตรวจสอบย่อยที่ 1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ข้อรายการที่ 12 วางแผนจัดการเรียนรู้ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะ ปรับคำว่า “พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย” เป็น “ความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะ” เพราะปัจจุบันใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จุดตรวจสอบย่อยที่ 2.2 การจัดการเรียนรู้ ข้อรายการที่ 25 จัดการเรียนรู้ครอบคลุมตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะ ปรับคำว่า “พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย” เป็น “ความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะ” เพราะปัจจุบันใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จุดตรวจสอบย่อยที่ 2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ข้อรายการที่ 34 จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักเรียนกับชุมชน ปรับคำว่า “สิ่งแวดล้อม” เป็น “ชุมชน” เพราะคำว่าสิ่งแวดล้อมมีความหมายที่กว้างระบุมไม่ชัดเจน

จุดตรวจสอบย่อยที่ 2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ข้อรายการที่ 35, 36, 37, 38 จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับครู นักเรียนกับผู้ปกครองและครอบครัว นักเรียนกับชุมชน ปรับคำว่า “นักเรียน” เป็น “ผู้เรียน” เพื่อใช้คำให้เหมือนกันทั้งฉบับ

จุดตรวจสอบย่อยที่ 3.4 เกณฑ์การประเมิน ข้อรายการที่ 44 สร้างเกณฑ์การประเมินได้สอดคล้องกับตัวชี้วัดมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพิ่มคำว่า “ตัวชี้วัด” เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผู้วิจัยปรับแก้ข้อรายการของแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก จาก 64 ข้อรายการ เป็น 53 ข้อรายการ ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การปรับแก้ข้อรายการของแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก จาก 64 ข้อรายการ เป็น 53 ข้อรายการ

ข้อ	ก่อนการตรวจสอบ	หลังการตรวจสอบ
	1. การเตรียมความพร้อม	1. การเตรียมความพร้อม
	1.1 การเตรียมพร้อมของครู	1.1 การเตรียมพร้อมของครู
1	ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่จะทำการสอนจากมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามหลักสูตร	ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่จะทำการสอนจากมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามหลักสูตร
2	จัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่ได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ และสังเคราะห์เนื้อหาที่เป็นประโยชน์สอดคล้องกับสาระของรายวิชา ตลอดจนฝึกทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดความชำนาญ	จัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่ได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้และสังเคราะห์เนื้อหาที่เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับสาระของรายวิชา
3	เตรียมบุคลิกลักษณะให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	ปรับบุคลิกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ก่อนการตรวจสอบ	หลังการตรวจสอบ
	1.2 การเตรียมพร้อมถึงแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	1.2 การเตรียมพร้อมถึงแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้
4	เตรียมสื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด แก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ของผู้เรียน	จัดทำสื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา
5	เตรียมแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า ทั้งในและนอกสถานศึกษา	เตรียมแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าทั้งในและนอกสถานศึกษา
6	เตรียมจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนรู้สึกสนุก ผ่อนคลาย มีอิสระและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนรู้สึกสนุก ผ่อนคลาย มีอิสระและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
	1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้	1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้
7	วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามที่หลักสูตรกำหนด	วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามที่หลักสูตรกำหนดเพื่อกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้
8	วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ	วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
9	กำหนดกรอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ เช่น รูปแบบ กิจกรรม ลักษณะงาน วิธีการ สื่อ เกณฑ์ การให้คะแนน การตัดสินผลการเรียนรู้	วางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน
10	ให้เพื่อนครู นักเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้	ตัดข้อรายการออก
11	วางแผนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชาตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม	วางแผนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชาตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ก่อนการตรวจสอบ	หลังการตรวจสอบ
12	วางแผนการจัดการเรียนรู้ครอบคลุม ทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	วางแผนการจัดการเรียนรู้ครอบคลุม มาตรฐานการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะ
	1.4 การเตรียมการให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมผู้เรียน	1.4 เตรียมการให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมผู้เรียน
13	เตรียมจัดทำแฟ้มประวัติพัฒนาการ การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	เตรียมจัดทำแฟ้มประวัติด้านการเรียนรู้ และด้านอื่นๆของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
14	เตรียมให้คำปรึกษาแนะนำในการมอบหมาย งานทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม	เตรียมให้คำปรึกษาแนะนำในการ มอบหมายงานทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
15	เตรียมแบบซ่อมเสริมให้ผู้เรียนซ้ำได้เรียนรู้ เหมือนคนอื่นๆ	เตรียมกิจกรรม/สื่อ/หรือรูปแบบการสอน สำหรับการซ่อมเสริมให้ผู้เรียนซ้ำ ได้เกิดการเรียนรู้
16	เตรียมให้ผู้เรียนสรุปประเด็นสาระสำคัญ ของเนื้อหาจากการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง	ตัดข้อรายการออก
17	กำหนดเกณฑ์ วิธีการวัด และประเมินผล ผู้เรียน	ตัดข้อรายการออก
18	กำหนดแนวทางในการนำผลการประเมิน ไปใช้พัฒนาผู้เรียน	ตัดข้อรายการออก
	1.5 การเตรียมการตรวจสอบความสำเร็จ ของผู้เรียน	1.5 เตรียมการตรวจสอบความสำเร็จ ของผู้เรียน
19	เตรียมประเด็นสาระสำคัญของเนื้อหา ในการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนสรุป หลังเรียน	เตรียมประเด็นสาระสำคัญของเนื้อหา ในการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนสรุป หลังเรียน
20	กำหนดเกณฑ์ วิธีการวัดและประเมินผล ผู้เรียน	กำหนดเกณฑ์ วิธีการวัดและประเมินผล ผู้เรียน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ก่อนการตรวจสอบ	หลังการตรวจสอบ
	2. การจัดการเรียนรู้	2. การจัดการเรียนรู้
	2.1 การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน	2.1 การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน
21	ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนแต่ละคนก่อนทำการสอนและปรับพื้นฐานความรู้ให้สามารถเรียนรู้ได้เหมือนกัน	ตรวจสอบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนแต่ละคนก่อนทำการสอนและปรับพื้นฐานความรู้ให้สามารถเรียนรู้ได้
22	จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถหรือคละ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงกับความต้องการและช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม	จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถหรือคละ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงกับความต้องการและช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม
23	ปรับเจตคติให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มในชั้นเรียนและเห็นคุณค่าของรายวิชา	ปรับเจตคติให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มในชั้นเรียนและเห็นคุณค่าของรายวิชา
	2.2 การจัดการเรียนรู้	2.2 การจัดการเรียนรู้
24	จัดการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามที่หลักสูตรกำหนด	จัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด
25	จัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ เช่น รูปแบบกิจกรรม ลักษณะงาน วิธีการ สื่อ เกณฑ์การให้คะแนน การตัดสินผล การเรียนรู้	จัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง
26	จัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชาตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม	จัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชาตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
27	ให้เพื่อนครู นักเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้	ตัดข้อรายการออก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ก่อนการตรวจสอบ	หลังการตรวจสอบ
28	จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระวิชา กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ	จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระ วิชากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ หรือภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน
29	จัดการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	จัดการเรียนรู้ครอบคลุมตามมาตรฐาน การเรียนรู้ของหลักสูตร ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะ
2.3 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน		2.3 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน
30	เชื่อมโยงพื้นฐานความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ จากสิ่งที่เรียนไปแล้ว	เชื่อมโยงพื้นฐานความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ จากสิ่งที่เรียนไปแล้ว
31	แนะนำผู้เรียนให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆตามความต้องการ	แนะนำและช่วยเหลือผู้เรียนให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆตามความต้องการ
32	ให้คำปรึกษาทั้งเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัว ให้กำลังใจและติดตามการทำงานของนักเรียน อย่างใกล้ชิด	ให้คำปรึกษาผู้เรียนทั้งเรื่องการเรียนรู้ และเรื่องส่วนตัวให้กำลังใจและติดตาม การทำงานอย่างใกล้ชิด
2.4 การให้ข้อมูลป้อนกลับ		2.4 การให้ข้อมูลป้อนกลับ
33	ให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน ของตนเองทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนและ ปรับพฤติกรรมของตนเองทั้งด้านวิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์
34	ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดแข็ง และจุดอ่อนของผู้เรียน เพื่อช่วยกันพัฒนา ปรับปรุง	ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดแข็ง และจุดอ่อนของผู้เรียนเพื่อช่วยกันพัฒนา ปรับปรุง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ก่อนการตรวจสอบ	หลังการตรวจสอบ
	2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้	2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
35	จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน	จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน
36	จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างนักเรียนกับครู	จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างนักเรียนกับครู
37	จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และครอบครัว	จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างนักเรียน กับผู้ปกครองและครอบครัว
38	จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างนักเรียนกับชุมชน	จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างนักเรียนกับชุมชน
	3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน	3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน
	3.1 สาระที่มุ่งประเมิน	3.1 สาระที่มุ่งประเมิน
39	ประเมินพื้นฐานความรู้ของรายวิชา	ประเมินพื้นฐานความรู้ของรายวิชา
40	ประเมินทักษะปฏิบัติต่อรายวิชา	ประเมินทักษะปฏิบัติต่อรายวิชา
41	ประเมินเจตคติของผู้เรียนต่อรายวิชา	ประเมินเจตคติของผู้เรียนต่อรายวิชา
42	ประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามที่ หลักสูตรกำหนด	กำหนดสาระที่มุ่งประเมินให้สอดคล้อง ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ของหลักสูตร
	3.2 วิธีการประเมิน	3.2 วิธีการประเมิน
43	ประเมินตามสภาพจริงจากสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้ และปฏิบัติ	ประเมินตามสภาพจริงจากสิ่งที่ผู้เรียน เรียนรู้และปฏิบัติ
44	เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้บริหาร เพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครอง) ประเมิน การจัดการเรียนรู้ของครู	เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้บริหาร เพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครอง) ประเมิน การจัดการเรียนการสอนของครู

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ก่อนการตรวจสอบ	หลังการตรวจสอบ
	3.3 คุณภาพการประเมิน	3.3 คุณภาพการประเมิน
45	สร้างเครื่องมือวัดและประเมินให้มีความตรงและความเที่ยง	สร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินที่มีความตรงและความเที่ยง
46	แปลผลการประเมินได้ถูกต้องครบถ้วนตามสภาพจริง	มีการตรวจสอบผลการประเมินเพื่อให้มีความถูกต้องครบถ้วนตามสภาพจริง
47	ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะที่มุ่งประเมิน
	3.4 เกณฑ์การประเมิน	3.4 เกณฑ์การประเมิน
48	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	สร้างเกณฑ์การประเมินได้สอดคล้องกับตัวชี้วัดมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร
49	ประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้และประเมินเพื่อตัดสินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ตัดข้อราชการออก
	3.5 การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน	3.5 การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน
50	ประมวลผลข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพหรือผสมผสานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลได้เหมาะสมกับลักษณะข้อมูลที่รวบรวมได้
51	เก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนและถูกต้อง	ตัดข้อราชการออก
52	ใช้สถิติและเทคโนโลยีวิเคราะห์ข้อมูลได้เหมาะสมกับลักษณะข้อมูลที่รวบรวมได้	ตัดข้อราชการออก
53	เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน	ตัดข้อราชการออก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ก่อนการตรวจสอบ	หลังการตรวจสอบ
	3.6 การรายงานผลการประเมิน	3.6 การรายงานผลการประเมิน
54	นำเสนอผลการประเมิน โดยมีหลักฐานอ้างอิงชัดเจนและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้	นำเสนอรายงานผลการประเมิน โดยมีหลักฐานอ้างอิงชัดเจนและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้
55	ใช้ภาษาในการเขียนรายงานการประเมินที่เข้าใจง่ายมีความชัดเจนเหมาะสมกับผู้ใช้ และรายงานผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ทันเวลา	ใช้ภาษาในการเขียนรายงานผลการประเมินที่เข้าใจง่ายมีความชัดเจนเหมาะสมกับผู้ใช้และรายงานผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ทันเวลา
56	สรุปรายงานการประเมินนักเรียนได้เหมาะสมมีสารสนเทศครบถ้วนสามารถนำไปตัดสินใจได้	ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำไปพัฒนาปรับปรุง
57	ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาปรับปรุง	ตัดข้อรายการออก
	4. การนำผลการประเมินไปใช้	4. การนำผลการประเมินไปใช้
	4.1 การพัฒนาตนเองของครู	4.1 การพัฒนาตนเองของครู
58	ใช้ผลการประเมินวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งและปรับปรุง สื่อ วิธีการสอนของตนเองให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความต้องการของผู้เรียน	ใช้ผลการประเมินวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งและปรับปรุง สื่อ วิธีการสอนของตนเองให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความต้องการของผู้เรียน
59	ใช้ผลการประเมินพัฒนาตนเองทุกด้านอย่างต่อเนื่อง เช่น การทำงาน การช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน การพัฒนาโรงเรียน เป็นต้น	ใช้ผลการประเมินพัฒนาตนเองทุกด้านอย่างต่อเนื่อง เช่น การทำงาน การช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน การพัฒนาโรงเรียน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ก่อนการตรวจสอบ	หลังการตรวจสอบ
	4.2 การพัฒนาการเรียนการสอน	4.2 การพัฒนาการเรียนการสอน
60	นำสารสนเทศที่ได้จากการประเมินนำมา ปรึกษาหารือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัด การศึกษาเพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัด การเรียนการสอน	ใช้ผลการประเมินส่งเสริมการพัฒนา ตนเองของผู้เรียนทั้งด้านวิชาการ การทำงาน และคุณธรรม
61	ใช้ผลการประเมินเป็นส่วนหนึ่งในการ กำหนดนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา แผนงานและแผนปฏิบัติงานในการพัฒนา โรงเรียน	ใช้ผลการประเมินพัฒนาศักยภาพ ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
	4.3 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน	4.3 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน
62	ใช้ผลการประเมินส่งเสริมการพัฒนาตนเอง ของผู้เรียนทั้งด้านวิชาการ การทำงาน และคุณธรรม	ใช้ผลการประเมินในการวางแผนการเรียน และแนะแนวการศึกษาต่อให้เหมาะสม กับความสามารถของผู้เรียน
	4.4 การติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน	
63	ใช้ผลการประเมินพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง	ตัดข้อรายการออก
64	ใช้ผลการประเมินแนะแนวการศึกษาต่อ	ตัดข้อรายการออก

ส่วนที่ 2 ผลการสร้างคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

ผู้วิจัยขอเสนอผลการสร้างคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู ดังนี้

1. ผลการสร้างคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

คู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู ประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย
คำอธิบาย วิธีการใช้ การตัดสินผลการตรวจสอบพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน และตัวบ่งชี้
พฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครูในแต่ละข้อรายการ ซึ่งแบบตรวจสอบรายการประเมิน

ตนเองของครู ประกอบด้วย 4 จุดตรวจสอบหลัก ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อม 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน 4) การนำผลการประเมินไปใช้ แต่ละจุดตรวจสอบหลัก มีจุดตรวจสอบย่อย 5 – 6 จุดตรวจสอบ ให้ครูทำการประเมิน โดยตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของตนเองตามตัวบ่งชี้ที่ระบุในแต่ละข้อรายการ และตัดสินพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูตามที่ระบุในคู่มือ เมื่อครูประเมินตนเอง ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เสร็จสิ้นแล้ว ประชุมครูผู้สอนทั้ง 9 คน โดยนำผลการประเมินตนเอง ของครูมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู แต่ละคน ถึงจุดแข็งและจุดอ่อน ชักถามเหตุผลของเพื่อนครูในการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติข้อรายการ นั้นๆ และวิเคราะห์หาสาเหตุ ตลอดจนแนวทางที่จะพัฒนาต่อไป โดยให้ครูสรุปผลการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และนำเสนอต่อที่ประชุม เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู ในแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป ปฏิบัติเช่นนี้จนเสร็จสิ้นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ผู้วิจัยกำหนด การตัดสินพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ดังนี้

ในกรณีที่ปฏิบัติครบทั้ง 3 ตัวบ่งชี้

ถือว่าครูปฏิบัติข้อรายการนั้น

ในกรณีที่ปฏิบัติ 2 ใน 3 ตัวบ่งชี้

ถือว่าครูปฏิบัติข้อรายการนั้น

ในกรณีที่ปฏิบัติ 1 ตัวบ่งชี้ หรือ ไม่ปฏิบัติ ทั้ง 3 ตัวบ่งชี้ ถือว่าครูไม่ได้ปฏิบัติข้อรายการนั้น

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

หลังจากได้กำหนดจุดมุ่งหมาย คำอธิบาย วิธีการใช้ การตัดสินผลการตรวจสอบ พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน และตัวบ่งชี้พฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้วิจัย นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ด้านหลักสูตรและการสอนและ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 9 คน ตรวจสอบคุณภาพของคู่มือ สรุปผลได้ ดังนี้

ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการพิจารณา ความสอดคล้องและความครอบคลุมระหว่างตัวบ่งชี้กับข้อรายการกับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนข้อยกเว้นในการกำหนด จุดมุ่งหมาย คำอธิบาย วิธีการใช้ การตัดสินพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน ภาษาที่ใช้ในคู่มือ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับแก้ ดังนี้

1) ปรับแก้จุดมุ่งหมาย คำอธิบาย วิธีการใช้ การตัดสินใจพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน และตัวบ่งชี้ให้สอดคล้องกับข้อรายการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) ปรับการใช้ภาษา จุดมุ่งหมาย คำอธิบาย วิธีการใช้ การตัดสินใจพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน และตัวบ่งชี้ให้แสดงถึงพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูให้ออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมปฏิบัติมากกว่าหลักการที่เป็นนามธรรม

3) ผู้วิจัยปรับแก้จุดมุ่งหมาย คำอธิบาย วิธีการใช้ การตัดสินใจผลการตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน และตัวบ่งชี้ของครูตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 ผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

ผู้วิจัยขอเสนอผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน ส่วนที่ 2 ผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของครูต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู และการใช้คู่มือประเมินตนเองของครูมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน

ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน		จำนวน (n = 9)
1. เพศ		
	- ชาย	2
	- หญิง	7
2. อายุ		
	- 41 – 50 ปี	1
	- 50 ปี ขึ้นไป	8
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
	- ต่ำกว่าปริญญาตรี	-
	- ปริญญาตรี	8
	- ปริญญาโท	1
4. ประสบการณ์ในการสอน		
	- 10 – 20 ปี	2
	- มากกว่า 20 ปี	7
5. ระดับชั้นที่สอน		
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	7
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	8
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	8
	- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	6

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน	จำนวน (n = 9)
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	9
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	6
6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน	
- ภาษาไทย	3
- คณิตศาสตร์	2
- วิทยาศาสตร์	2
- สังคมศึกษา	2
- สุขศึกษาและพลศึกษา	1
- ศิลปศึกษา	1
- การงานและเทคโนโลยี	1
- ภาษาต่างประเทศ	1
7. ประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
- น้อยกว่า 1 ปี	1
- 1 – 5 ปี	2
- 5 – 10 ปี	4
- มากกว่า 10 ปี	2
8. มีประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	9
9. ปัจจุบันจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	9

จากตารางที่ 7 พบว่า ครูผู้ให้ข้อมูลเป็นหญิง 7 คน เป็น ชาย 2 คน ส่วนใหญ่อายุ 50 ปีขึ้นไป จึงมีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี ครูส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีเพียงหนึ่งคนที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท โดยครูแต่ละคนรับผิดชอบในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนเองแต่สอนในทุกระดับชั้น

สำหรับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น พบว่า ครูทุกคนได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมา 5-10 โดยปัจจุบันทุกคนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ส่วนที่ 2 ผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

ผู้วิจัยตรวจสอบผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยจัดการเรียนการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ละ 2 สัปดาห์ รวมเป็น 8 สัปดาห์ เพื่อดูพัฒนาการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผลการวิจัยจะแสดงถึงพัฒนาการของพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในแต่ละจุดตรวจสอบหลักและย่อย ดังนี้

จุดตรวจสอบหลักที่ 1 การเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย 5 จุดตรวจสอบย่อย ได้แก่ 1.1 การเตรียมพร้อมของครู 1.2 การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ 1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 1.4 การเตรียมการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน 1.5 การเตรียมการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน

ผลการวิจัยพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบการเตรียมความพร้อม ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 8 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูจุดตรวจสอบย่อย
การเตรียมความพร้อมของครู

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
1. การเตรียมความพร้อม				
1.1 การเตรียมความพร้อมของครู				
1.1.1 ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์เนื้อหาสาระ ที่จะทำการสอนจากมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอน ได้ตรงตามหลักสูตร	8	9	9	9
1.1.2 จัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่ได้ศึกษา จากแหล่งเรียนรู้และสังเคราะห์เนื้อหา ที่เป็นประโยชน์สอดคล้องกับสาระ ของรายวิชา	2	3	5	7
1.1.3 การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ	6	7	7	8
1.1.4 ปรับบุคลิกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	2	5	6	8

จากตารางที่ 8 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง
เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย 1.1 การเตรียม
ความพร้อมของครู ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการ เพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 1.1.1 ศึกษา
ค้นคว้าและวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่จะทำการสอนจากมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถจัด
การเรียนการสอนได้ตรงตามหลักสูตรเป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติมากที่สุด และข้อรายการที่
1.1.2 จัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่ได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้และสังเคราะห์เนื้อหาที่เป็น
ประโยชน์สอดคล้องกับสาระของรายวิชา เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยที่สุด โดยข้อมูล
จากการสัมภาษณ์ ครูมีความเห็นว่า การจัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ไม่มีความจำเป็น เนื่องจาก
จะทำให้เกิดความซ้ำซ้อนกับแบบเรียนสำเร็จรูปที่มีอยู่ ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ การจัดทำ
เอกสารประกอบการเรียนรู้ ไม่มีความจำเป็น เพราะมีแบบเรียนอยู่แล้ว และสมัยนี้มีคู่มือ
ประกอบการสอนหลากหลายสำนักพิมพ์สามารถเลือกได้ตามที่เราต้องการ” และครูผู้สอนคนหนึ่ง
กล่าวว่า “การจัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ดี เพราะสามารถรวบรวมสาระสำคัญ

จากหลายๆแหล่ง เห็นด้วยนะแต่ไม่มีเวลาทำ ตอนนี้นั่งงานเอกสารเยอะมาก พี่เตรียมไม่ทันไว้ทอมหน้าจะทำไว้ตั้งแต่ปีภาคฤดูร้อน ”

อย่างไรก็ตาม ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 3 และ 4 พบว่า ครูผู้สอนได้ปรับพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของตนเอง เนื่องจากเห็นความสำคัญของการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระของรายวิชาทำให้ครูมีเจตคติที่ดีต่อการสังเคราะห์เนื้อหาจากแหล่งค้นคว้าต่างๆ เพราะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆเพิ่มเติมอย่างหลากหลายและทันยุคทันสมัยและมีการปรับบุคลิกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใกล้ชิดมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนกล้าที่จะซักถาม แสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน ผลที่ตามมา คือ สามารถจูงใจให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาได้ดีขึ้นจากการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในการประเมินระหว่างเรียน ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “เราเป็นผู้สอนรู้สึกว่าการภาระงานเพิ่มมากขึ้นแต่ผู้เรียนเองเขาได้รับความรู้ได้จากผลการประเมินระหว่างเรียนเริ่มดีขึ้น ” และครูผู้สอนคนหนึ่งได้กล่าวว่า “ ในแบบตรวจสอบรายการว่า ครูควรปรับบุคลิกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนก็เอะใจ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ไม่ได้ปฏิบัติ เพราะคิดว่าเราเป็นครูต้องปรับเด็กแต่ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 – 4 เริ่มปฏิบัติทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนดีขึ้นมาก เด็กเขาไม่เกร็งกล้าคิด กล้าตอบ ทำให้เขาเรียนรู้ได้ดีขึ้นจากที่สังเกตและซักถามนะ ” และครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ เด็กนักเรียนชอบเอกสารที่ครูจัดทำขึ้นเขาบอกว่าได้คุณภาพไปด้วยเพลินดี ตัวหนังสือไม่เยอะเหมือนแบบเรียน”

ตารางที่ 9 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้ตรวจสอบย่อย
การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
1. การเตรียมความพร้อม				
1.2 การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้				
1.2.1 จัดทำสื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา	2	4	6	8
1.2.2 เตรียมแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าทั้งในและนอกสถานศึกษา	2	3	7	9
1.2.3 จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกผ่อนคลาย มีอิสระและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	6	7	7	8

จากตารางที่ 9 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย 1.2 การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 1.2.3 จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนรู้สึกสนุก ผ่อนคลาย มีอิสระและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติมากที่สุด แต่ในจุดตรวจสอบนี้ ครูผู้สอนปฏิบัติบางข้อรายการน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจุดตรวจสอบอื่นๆ คือ ข้อรายการที่ 1.2.1 จัดทำสื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา และข้อรายการที่ 1.2.2 เตรียมแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยครูส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดทำสื่อการสอนสามารถทำได้ยาก เนื่องจากโรงเรียนไม่มีอิสระในการจัดซื้อวัสดุ ดึงครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ถ้าเป็นไปได้ อยากให้เทศบาลสำรวจความต้องการสื่อการสอนจากครูผู้สอน เพราะเป็นผู้ใช้ย่อมรู้ว่าต้องการอะไรที่ได้มามากไม่ตรงกับความต้องการ และไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เพราะคนสั่งไม่ได้ใช้คนที่ใช้ไม่มีอำนาจในการสั่งซื้อ ” และครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “ ถ้าให้ครูสั่งซื้อเองจะได้ตรงความต้องการมากที่สุด เพราะครูรู้ว่าจะต้องใช้อะไรแม้แต่วสดุในท้องถิ่น บางอย่างก็ต้องซื้อจึงมีความจำเป็นต้องมิงงบประมาณสำหรับส่วนนี้” สำหรับข้อรายการที่ 1.2.2 เตรียมแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าทั้งในและนอกสถานศึกษา ครูมีความเห็นว่า การเตรียมแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ครูผู้สอนได้ให้ความสำคัญมาโดยตลอด เพราะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนซึ่งได้รับประสบการณ์ตรงจากแหล่งเรียนรู้จริง แต่ครูผู้สอนอยากให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้นอกจังหวัดบ้างเพื่อผู้เรียนจะได้เปิดโลกทัศน์และเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายมากขึ้น แต่นโยบายของผู้บริหารเทศบาลให้จัดโครงการภายในจังหวัดเท่านั้น ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ตอนนี้โครงการที่จัดให้นักเรียนศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ภายในจังหวัดสมุทรสงครามเท่านั้น นอกจากนั้นงบประมาณโครงการ โคนตัดหมด” และดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “อยากให้จัดเรียนรู้นอกสถานที่ในต่างจังหวัดบ้าง เพราะเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศทั้งผู้เรียนและครูผู้สอน เวลาพาเด็กไปแข่งขันวิชาการต่างจังหวัดเขาอยากให้เราไปเที่ยวต่อ แต่เราไม่มีงบประมาณสนับสนุนเลย”

อย่างไรก็ตามในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 3 และ 4 พบว่า ครูผู้สอนได้ปรับพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของตนเองในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ จัดเตรียม สื่อ อุปกรณ์ ประกอบการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากเห็นว่า สามารถกระตุ้นผู้เรียนให้มีความตื่นตัวในการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ให้ผู้เรียนผ่อนคลาย โดยจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการสอดแทรกกับเนื้อหาวิชาการ มีมุมอ่านหนังสือนอกเวลาสำหรับผู้เรียนที่ทำงานเสร็จทันเวลา นอกจากนั้นครูผู้สอนได้ประชุมปรึกษาหารือ เพื่อเตรียม

แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและจัดให้มีการศึกษานบูรณาการร่วมกันเป็นสายชั้น โดยเลือกศึกษาจากแหล่งเรียนรู้จากสถานที่ที่ใกล้เคียงกับสถานศึกษาภายในจังหวัด เพื่อลดค่าใช้จ่ายให้เพียงพอกับงบประมาณที่มีอยู่ เช่น การทำนาเกลือ การทำน้ำตาล การต่อเรือ และนำนักเรียนไปเรียนรู้การประกอบพิธีในวันสำคัญต่างๆทางศาสนาและประเพณีไทย ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “เด็กๆ ชอบที่จะเปลี่ยนบรรยากาศศึกษาจากแหล่งเรียนรู้นอกชั้นเรียน เวลาตรวจใบงานจากการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้เขาเขียนอะไรมาเยอะแยะ บางทีผู้ใหญ่อย่างเราก็ไม่ลึกซึ้งเท่าเขา แสดงว่าเขาเก็บเกี่ยวประสบการณ์ได้เยอะ” และ ครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “พี่เป็นหัวหน้างานกิจกรรม/โครงการ ได้ประชุมคณะกรรมการ เพื่อจัดพานักเรียนศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ใกล้ๆ โดยตั้งชื่อโครงการว่า “เรียนรู้สู่โลกกว้าง” ซึ่งกำหนดกิจกรรมย่อยๆให้ผู้เรียนเลือกโปรแกรมทัวร์ตามความสนใจปรากฏว่าสมัครกันเกือบทั้งโรงเรียน ทำให้ครูรู้ได้เลยว่าเด็กต้องการอะไร” และครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “บางครั้งเวลาสอนเราอัดแน่นเนื้อหาสาระให้เด็กเคยลองให้เด็กเขียนสรุปเมื่อหมดชั่วโมงเรียน ปรากฏว่าการสอนที่จัดบรรยากาศให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายทำให้พวกเขาเรียนรู้และจดจำทุกกิจกรรมได้มากกว่าการสอนที่มุ่งเน้นเนื้อหาเพียงอย่างเดียว” ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “พยายามที่จะจัดชั่วโมงเรียนให้สามารถบูรณาการร่วมกัน เพราะถ้าทำได้เป็นประโยชน์กับนักเรียนที่จะเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 และ 4 เด็กเริ่มชินเขาจะรอคอยว่าจะได้เรียนรู้เรื่องอะไรจากครูคนไหน ซึ่งครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบนี้ไม่บ่อยนัก” และครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “เตรียมการสอนโดยการสำรวจตัวเองตามข้อรายการช่วยครูได้มากในเรื่องของการเตรียมการสอน คิดว่าถ้าครูใช้แบบประเมินตลอด จะเตือนตัวครูได้โดยอัตโนมัติว่าต้องทำอะไรบ้าง ผลที่ตามมาจะทำให้เด็กได้รับการพัฒนาจากการที่ครูเตรียมการสอนเป็นอย่างดี”

ตารางที่ 10 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จดตรวจสอบย่อย
การวางแผนการจัดการเรียนรู้

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
1. การเตรียมความพร้อม				
1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้				
1.3.1 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ตามที่หลักสูตรกำหนด เพื่อกำหนดกิจกรรม การเรียนรู้	1	5	7	8
1.3.2 วางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม กับลักษณะของผู้เรียน	7	7	8	9
1.3.3 วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหา สาระวิชากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ	3	4	5	7
1.3.4 วางแผนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม กับธรรมชาติของรายวิชา ตรงกับความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนทั้งรายบุคคล และเป็นกลุ่ม	2	5	7	9
1.3.5 วางแผนการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมมาตรฐาน การเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะ	5	6	7	8

จากตารางที่ 10 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง
เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จดตรวจสอบย่อย 1.3 การวางแผน
การจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้นทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 1.3.2
วางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติมาก
ที่สุด และข้อรายการที่ 1.3.3 วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระวิชากับกลุ่มสาระ
การเรียนรู้อื่นๆ เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยที่สุด โดยครูมีความเห็นว่า การบูรณาการ
กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆค่อนข้างทำได้ยาก เนื่องจากการจัดชั่วโมงเรียนที่ไม่ลงตัว และครูไม่มี
ความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะบูรณาการแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ถ้าจะจัดบูรณาการต้องเขียนแผนการสอนให้สามารถเชื่อมโยง

เนื้อหาของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่พวกเราเขียนผมว่ายังนะมันเหมือนทั่วๆไป อยากได้แนวทางการเขียนแผนการสอนแบบบูรณาการว่า ประกอบด้วยอะไรบ้าง และอย่างไรจึงเรียกว่าการบูรณาการ”

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าครูผู้สอนยังไม่มี ความชำนาญในการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดตามหลักสูตรเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นหลักสูตรใหม่ที่กองการศึกษากำหนดให้ใช้เป็นปีการศึกษาแรก แต่ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 3 และ 4 พบว่า ครูผู้สอนก็ได้พยายามศึกษาทำความเข้าใจ และได้ประชุมวางแผนในระดับสายชั้น โดยครูผู้สอนได้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้สามารถบูรณาการเนื้อหาสาระวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และจัดชั่วโมงเรียน และจัดห้องเรียนไว้รองรับการบูรณาการ ซึ่งในปีการศึกษาหน้าจะดำเนินการอย่างเป็นทางการมากกว่านี้ ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “พยายามที่จะจัดชั่วโมงเรียนให้สามารถบูรณาการร่วมกันได้ เพราะเป็นประโยชน์ที่จะให้เขาเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายในเวลาเดียวกัน ฝึกให้เขาเชื่อมโยงความรู้ของแต่ละรายวิชา” นอกจากนี้ครูผู้สอนได้ให้ความสำคัญกับผู้เรียน โดยหาวิธีการในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน และครูได้ประชุมวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณลักษณะ ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “แผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้นั้นต้องครอบคลุมทั้งวิชาการ ปฏิบัติ และคุณลักษณะ เดียวนี้ใช้คุณลักษณะพื้นฐาน 8 ประการ”

ตารางที่ 11 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูจุดตรวจสอบย่อย
การเตรียมการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
1. การเตรียมความพร้อม				
1.4 การเตรียมการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน				
1.4.1 เตรียมจัดทำแฟ้มประวัติด้านการเรียนรู้และด้านอื่นๆของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3	5	7	9
1.4.2 เตรียมให้คำปรึกษาแนะนำในการมอบหมายงานทั้งงานเดี่ยวและเป็นกลุ่ม	5	6	8	9
1.4.3 เตรียมกิจกรรม/สื่อหรือรูปแบบการสอนสำหรับการซ่อมเสริมให้ผู้ที่ยังเรียนช้าได้เกิดการเรียนรู้	2	4	6	9

จากตารางที่ 11 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย 1.4 การเตรียมการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียนครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 1.4.2 เตรียมให้คำปรึกษาแนะนำในการมอบหมายงานทั้งงานเดี่ยวและเป็นกลุ่ม เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติมากที่สุด และข้อรายการ ที่ 1.4.3 เตรียมกิจกรรม/สื่อ หรือรูปแบบการสอนสำหรับการซ่อมเสริมให้ผู้ที่ยังเรียนช้าได้เกิดการเรียนรู้ เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติ น้อยที่สุด โดยครูมีความเห็นว่า ตั้งแต่เริ่มใช้แบบประเมินตนเองได้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ระบุถึงกิจกรรมและการซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้าบรรจุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรม และรูปแบบที่หลากหลาย เนื่องจากครูผู้สอนพบว่า มีนักเรียนเป็นจำนวนมากที่อ่านหนังสือไม่ออก และเขียนสะกดคำไม่ได้ และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมากในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ โดยครูผู้สอนได้นำกิจกรรมและรูปแบบการสอนซ่อมเสริมมาใช้ อย่างเป็นรูปธรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3-4 ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “เมื่อก่อนยอมรับว่าไม่ได้คิดถึงจุดนี้ตั้งแต่ใช้แบบประเมินตนเองก็พยายามปรับปรุงการสอนของตนเอง ตอนนี้ต้อง ทำตลอดแล้วละ เพราะกองการศึกษามอบนโยบายให้สอนซ่อมเสริมหลังเลิกเรียน เวลา 15.30 น. – 16.30 น.” และครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “เด็กห้องที่อ่านหนังสือไม่ค่อยออก เขียนสะกด

ก็ไม่ค่อยถูก ชั้น ป.4 แล้วนะ แต่พี่สอนวิชาวิทยาศาสตร์จะเข้าข้างตัวเองหรือเปล่าก็ไม่รู้นะ ในความคิดของพี่ครูทุกคนต้องช่วยกัน โดยเฉพาะครูภาษาไทยปล่อยขึ้นมาได้อย่างไร กองการศึกษา ก็ไม่มีการติดตามด้วยก็ปล่อยเลยตามเลย เพิ่งช่วงหลังมีการนิเทศต้นตัวกันหน่อย และตั้งแต่ใช้ แบบประเมินตนเอง พวกพี่ยังคุยกันว่า ดีเหมือนกันมีเครื่องมือมากระตุ้น เพราะเครื่องมือค่อนข้าง ครอบคลุม ช่วยครูได้เยอะในการตรวจสอบพฤติกรรมการสอนของครู”

อย่างไรก็ตาม ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 3 และ 4 พบว่า ครูผู้สอนได้ตื่นตัวในการจัดทำ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนนอกจากข้อมูลทางด้านวิชาการ เนื่องจากเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการ ส่งเสริมคุณลักษณะที่ผู้เรียนมีความโดดเด่นให้ได้แสดงออกอย่างเต็มที่ และนอกจากนั้นยังนำข้อมูล ของผู้เรียนให้เพื่อนครูได้ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนการเตรียม กิจกรรม/สื่อ หรือรูปแบบการสอนสำหรับการซ่อมเสริมให้ผู้ที่ยังเรียนช้าได้เกิดการเรียนรู้ โดยครูปรับ พฤติกรรมจากการสอนจากที่สอนเพิ่มเติมให้กับเด็กเก่งเพียงอย่างเดียว ทำให้ครูปรับเปลี่ยน พฤติกรรมมาซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนที่เรียนรู้อ่อน โดยการพัฒนาแบบซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ โดยมากครูมุ่งพัฒนาเด็กกลุ่มเก่งมีโครงการมากมายที่ให้ครูส่งเด็ก เข้าแข่งขัน เด็กเก่งเลยได้รับการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา แต่เด็กกลุ่มอ่อนกลับเป็นกลุ่มที่ถูกลืม ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 – 4 ได้พัฒนาแบบซ่อมเสริมให้ผู้ที่ยังเรียนช้าได้เกิดการเรียนรู้ โดยสอน ตอนเย็นหลังเลิกเรียน ยอมรับว่าเหนื่อยมากแต่ตั้งใจที่จะพัฒนาการที่ดีขึ้น ”

ตารางที่ 12 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูตรวจสอบย่อย การเตรียมการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
1. การเตรียมความพร้อม				
1.5 การเตรียมการตรวจสอบความสำเร็จ				
ของผู้เรียน				
1.5.1 เตรียมประเด็นสาระสำคัญของเนื้อหา				
ในการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนสรุปหลังเรียน	7	8	8	9
1.5.2 กำหนดเกณฑ์ วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียน	7	8	8	9

จากตารางที่ 12 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย 1.5 การเตรียม การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ปฏิบัติทุกข้อรายการ และมีการปฏิบัติ เพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง และครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเป็นจำนวนมาก โดยครูมีความเห็นว่า การสรุป ประเด็นสาระสำคัญของเนื้อหาหลังเรียนมีความจำเป็น เพราะทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ เป็นองค์ความรู้ใหม่ของตนเองได้ และการจัดการเรียนการสอนต้องมีการวัดและประเมินผล เพราะทำให้ทราบแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงผู้เรียนได้ตรงกับความต้องการ ดังครูผู้สอน คนหนึ่งได้กล่าวว่า “จำเป็นต้องให้ผู้เรียนสรุปหลังเรียน เพราะทำให้ทราบว่า ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา มากน้อยแค่ไหน ครูต้องปรับอย่างไรบ้างและต้องกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลให้ชัดเจน ผู้เรียนจะได้วางแผนการเรียนได้”

อย่างไรก็ตาม ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 3 และ 4 พบว่า ครูผู้สอนเตรียมประเด็น สาระสำคัญของเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนสรุปหลังเรียน เนื่องจากครูผู้สอนเห็นว่า การสรุป หลังเรียนสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหามากขึ้น โดยครูได้จากการที่ผู้เรียนตอบ ข้อซักถามของครูได้ตรงประเด็นและสามารถเชื่อมโยงความรู้ของเนื้อหาที่เรียนรู้ไปแล้วกับเนื้อหา ใหม่ได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ครูมีความเห็นว่า การกำหนดเกณฑ์ วิธีการวัดและประเมินผล ผู้เรียนมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพราะทำให้ครูสามารถวางแผนการประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนได้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการ และจากการซักถามผู้เรียนโดยส่วนใหญ่ ต้องการทราบเกณฑ์การวัดและประเมินที่ชัดเจน เพื่อนำมาวางแผนการเรียนของตนเองให้ไปสู่ เป้าหมายที่ต้องการ ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “การสรุปหลังเรียนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา ได้มากยิ่งขึ้นเป็นการทบทวนความรู้ความเข้าใจให้กับผู้เรียนเนื่องจากผู้เรียนสามารถตอบข้อซักถาม ของครูได้อย่างถูกต้องแม้เวลาจะผ่านไป และทำให้ผู้เรียนเชื่อมโยงเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น”

จุดตรวจสอบหลักที่ 2 การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 จุดตรวจสอบย่อย ได้แก่
 2.1 การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน 2.2 การจัดการเรียนรู้ 2.3 การช่วยเหลือและส่งเสริม ผู้เรียน 2.4 การให้ข้อมูลป้อนกลับ 2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ผลการวิจัยพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบ การจัดการเรียนรู้ ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 13 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูจุดตรวจสอบย่อย
การตรวจสอบการจัดการเรียนรู้

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
2. การจัดการเรียนรู้				
2.1 การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน				
2.1.1 ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนแต่ละคน ก่อนทำการสอนและปรับพื้นฐานความรู้ ให้สามารถเรียนรู้ได้	1	3	5	8
2.1.2 จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถ หรือคละ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงกับความต้องการ และช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม	6	7	8	9
2.1.2 ปรับเจตคติให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดี ต่อการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มในชั้นเรียน และเห็นคุณค่าของรายวิชา	4	7	8	9

จากตารางที่ 13 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง
เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อยที่ 2.1
การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียนครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้นทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่
2.1.2 จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถหรือคละ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงกับความต้องการและ
ช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติมากที่สุดและข้อรายการที่ 2.1.1
ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนแต่ละคนก่อนทำการสอนและปรับพื้นฐานความรู้ให้สามารถ
เรียนรู้ได้ เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยที่สุด โดยครูมีความเห็นว่า “ไม่มีความจำเป็น
ต้องตรวจสอบก่อนเรียน เพราะครูจะต้องสอนให้ผู้เรียนเข้าใจเรียนรู้ไปด้วยกันอยู่แล้ว ดังครูผู้สอน
คนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ถึงอย่างไรตอนที่สอนจริงครูก็ต้องสอนทุกคนเหมือนกันอยู่แล้ว” และ
ครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “จะปรับหลังเรียนมากกว่า ผลเป็นอย่างไรก็ปรับปรุงส่วนนั้น”

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ครูผู้สอนมีการตรวจสอบความรู้พื้นฐาน
ของผู้เรียนก่อนทำการสอนและปรับพื้นฐานความรู้ให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนรู้เนื้อหาสาระวิชา
ยังปฏิบัติเป็นจำนวนน้อย แต่ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 3 และ 4 พบว่า ครูผู้สอนได้ปรับ

พฤติกรรมการสอน โดยการตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนแต่ละคนก่อนทำการสอนและปรับพื้นฐานความรู้ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาต่อไปได้ดีขึ้น และจากการปรับเจตคติให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ร่วมกันภายในชั้นเรียนสะท้อนให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของรายวิชา เกิดความสนใจใฝ่รู้ โดยสังเกตได้จากข้อซักถามจากการศึกษาเพิ่มเติมของผู้เรียน ผู้เรียนมีความตระหนักถึงประโยชน์ที่จะต้องเรียนรู้เนื้อหาสาระของรายวิชา เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “เริ่มจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 3 และ 4 ในการสอนแต่ละครั้ง ได้ตรวจสอบความรู้และปรับพื้นฐานความรู้ให้กับผู้เรียนทำให้สามารถจัดกิจกรรมกลุ่ม โดยแต่ละเด็กเก่งและเด็กอ่อนเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม” และครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า “จากการสังเกตเมื่อให้ทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนนักเรียนด้วยกันได้ดีกว่ากับครูเขากล้าแสดงความคิดเห็นแย่งกันพูดเลยทีเดียว”

ตารางที่ 14 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้ตรวจสอบย่อย
การจัดการเรียนรู้

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
2. การจัดการเรียนรู้				
2.2 การจัดการเรียนรู้				
2.2.1 จัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด	6	7	8	9
2.2.2 จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเอง	6	7	8	9
2.2.3 จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระวิชา กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่นๆหรือภายใน กลุ่มสาระการเรียนรู้	2	4	7	8
2.2.4 จัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับธรรมชาติของ รายวิชาตรงกับความสนใจและความต้องการ ของผู้เรียน	4	5	6	8
2.2.5 จัดการเรียนรู้ครอบคลุมตามมาตรฐาน การเรียนรู้ของหลักสูตรทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะ	5	7	8	9

จากตารางที่ 14 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อยที่ 2.2 การจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 2.2.1 จัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด และข้อรายการที่ 2.2.2 จัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติมากที่สุด และข้อรายการที่ 2.2.4 จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ หรือภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยที่สุด โดยครูมีความเห็นว่า การบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลดีต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเข้าใจและเชื่อมโยงสาระสำคัญของเนื้อหาได้มากขึ้น นอกจากนั้นยังส่งผลดีกับครูเพราะเนื้อหาที่คล้ายๆกัน ครูสามารถวางแผนการจัดการเรียนการสอน เตรียมสื่อการสอนร่วมกันได้ แต่ในทางปฏิบัติจริงค่อนข้างปฏิบัติได้ยาก เนื่องจากมีข้อจำกัดอยู่ที่ชั่วโมงเรียนของแต่ละรายวิชา และสถานที่ในการจัดบูรณาการ ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “เห็นด้วยนะคุยกับเพื่อนครูกลุ่มสาระอื่นๆ อยู่เหมือนกัน ถ้าตารางสอนและห้องเรียนว่างก็จัดได้ เพราะเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ไว้แล้ว”

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ของครูผู้สอนยังปฏิบัติค่อนข้างน้อยแต่ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 3 และ 4 พบว่า ครูผู้สอนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของตนเองมากขึ้น เนื่องจากคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นหลัก จากการจัดบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ทำให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวและให้ความร่วมมือกับกิจกรรมที่ครูจัดประสบการณ์ให้อย่างหลากหลาย โดยผู้เรียนสามารถสรุปเป็นแผนผังความคิดของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกันได้ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “การจัดบูรณาการเนื้อหาสาระวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ทำได้ค่อนข้างยาก ครูไม่ได้มีความชำนาญเท่าที่ควรตั้งแต่ใช้แบบตรวจสอบรายการครูในโรงเรียนก็ตื่นตัวกันมากขึ้น”

ตารางที่ 15 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้ตรวจสอบย่อย
การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
2. การจัดการเรียนรู้				
2.3 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน				
2.3.1 แนะนำผู้เรียนให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม				
จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆตามความต้องการ	7	8	9	9
2.3.2 เชื่อมโยงพื้นฐานความรู้เดิมกับความรู้ใหม่				
จากสิ่งที่เรียนไปแล้ว	7	8	8	9
2.3.3 ให้คำปรึกษาทั้งเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัว				
ให้กำลังใจและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด	6	7	8	9

จากตารางที่ 15 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้ตรวจสอบย่อยที่ 2.3 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง และปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยครูมีความเห็นว่า ในแต่ละครั้งที่จัดการเรียนการสอน ครูควรเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่อย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากเนื้อหาสาระที่คล้ายกัน ครูสามารถเพิ่มเติมบางส่วน โดยไม่ต้องสอนซ้ำและสามารถนำสื่อการสอนที่เตรียมไว้มาใช้ได้ เป็นการประหยัดเวลาในการเตรียมความพร้อม และยังเป็นการเพิ่มความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เรียนมากขึ้น ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “คิดว่าสำคัญนะ การทบทวนความรู้เดิม นอกจากทำให้เด็กเรียนรู้เนื้อหาต่อไปได้เร็วขึ้นแล้วยังวัดได้ถึงความคงทนของความรู้ที่เด็กมีอยู่ได้อีกด้วย”

อย่างไรก็ตาม ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2.3 และ 4 พบว่า ครูผู้สอนได้ให้คำแนะนำผู้เรียนในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆตามความต้องการและเชื่อมโยงพื้นฐานความรู้เดิมกับความรู้ใหม่จากสิ่งที่เรียนไปแล้ว รวมทั้งให้คำปรึกษาทั้งเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัวเป็นกำลังใจและติดตามเอาใจใส่การทำงานของนักเรียนจากความใกล้ชิดทำให้ผู้เรียนรู้สึกไว้วางใจทำให้ครูผู้สอนสามารถรับทราบข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับนักเรียนเกินกว่าที่คาดหมาย เช่น ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว แนวคิด และการวางแผนอนาคตของผู้เรียน ซึ่งครูผู้สอนสามารถให้คำปรึกษาและช่วยเหลือผู้เรียนได้ตรงตามความเป็นจริงอันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ดังครูผู้สอน

คนหนึ่งได้กล่าวว่า “การใกล้ชิดเด็กแล้วเขารู้สึกไว้วางใจเขาจะบอกทุกอย่างเหมือนเราเป็นผู้ปกครองเด็กเราส่วนใหญ่มาจากพื้นฐานครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น เขายังต้องการการใส่ใจเมื่อเขากลับเปิดเผยเรื่องส่วนตัวทำให้ครูสามารถให้คำปรึกษาและช่วยเหลือได้ง่ายขึ้นทั้งเรื่องที่เขาเป็นทุกข์และมีความสุข” และครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “จังหวัดสมุทรสงครามเป็นจังหวัดเล็กๆ แต่มีประวัติศาสตร์ที่น่าศึกษา รวมทั้งภูมิปัญญาชาวบ้าน เด็กเรายังไม่รู้เลยว่าเรามีของดีอยู่ใกล้ๆ ความเข้าใจของเด็กคำว่าแหล่งเรียนรู้ต้องเป็นอะไรที่ใหญ่มาก พอครูอธิบายเขาก็เข้าใจบอกเราว่าหนูไปมาแล้วค่ะ”

ตารางที่ 16 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูจุดตรวจสอบย่อย การให้ข้อมูลป้อนกลับ

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
2. การจัดการเรียนรู้				
2.4 การให้ข้อมูลป้อนกลับ				
2.4.1 ให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน และปรับพฤติกรรมของตนเองทั้งด้านวิชาการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	6	7	8	9
2.4.2 ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน เพื่อช่วยกันพัฒนาปรับปรุง	2	3	5	7

จากตารางที่ 16 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อยที่ 2.4 การให้ข้อมูลป้อนกลับ ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 2.4.2 ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนเพื่อช่วยกันพัฒนาปรับปรุงเป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยที่สุด โดยครูมีความเห็นว่า การนำเสนอให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนปฏิบัติจริงน้อยมาก โดยเฉพาะผู้ปกครองมักมองว่าเป็นหน้าที่ของครู จึงไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร และในส่วนของผู้บริหาร โดยส่วนใหญ่จะรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนในภาพรวม ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “เด็กเราโดยส่วนใหญ่ มาจากครอบครัวที่แตกแยก ผู้ปกครองโดยส่วนใหญ่รับจ้างทั่วไป การเอาใจใส่ดูแลในเรื่องการเรียนน้อยมาก เพราะปัญหาปากท้องสำคัญที่สุดสำหรับเขา บางครั้งต้องให้เด็กหยุดเรียน เพื่อไปรับจ้างแกะหอย เคยบอกเขาไป

เหมือนกันว่า ลูกหลานมีจุดที่ต้องปรับอย่างไร เขาบอกว่า ฝากครูด้วยนะฉันไม่ค่อยมีเวลาให้เด็ก” และครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “หากจะแก้ปัญหาให้ได้ผลจริงทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน โดยเฉพาะผู้กำหนดนโยบายและมีอำนาจในการสั่งการ แต่ทำที่ผ่านมาทางผู้ใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้อย่างจริงจังนัก ข้อมูลที่ได้ไปจากครูก็ไม่เคยนำมาแก้ไข ปรับปรุงให้ดีขึ้นแต่อย่างใด จึงไม่ค่อยได้บอกกล่าวกันเท่าที่ควร

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ครูผู้สอนยังไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนเท่าที่ควรแต่ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 3 และ 4 พบว่า ครูผู้สอนได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน เพื่อช่วยกันพัฒนาปรับปรุง รวมทั้งให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนและปรับพฤติกรรมของตนเองทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เนื่องจากครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน เพราะสามารถให้การช่วยเหลือ สนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดเป็นนโยบาย นอกจากนี้ผู้เรียนควรรู้จักวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนและปรับพฤติกรรมของตนเองทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพราะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพในสิ่งที่ตนเองมีความถนัดให้มีความโดดเด่น และปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเองทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เนื่องจากทำให้ผู้เรียนรู้จักตนเองสามารถแสวงหาสิ่งที่ตนเองต้องการ เพื่อนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างปกติสุข ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “สิ่งที่เรามองข้าม คือ จุดอ่อนของตนเองเพราะเรามองหาแต่จุดเด่นของตนเองการสะท้อนให้ผู้เรียนเห็นทั้ง 2 ด้าน เป็นสิ่งสำคัญ เพราะเมื่อผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ตนเองได้ค้นหาตนเองเจอเป็นการวางรากฐานที่จะช่วยให้เขาประสบความสำเร็จ” และครูผู้สอนคนหนึ่ง กล่าวว่า “ถึงครูทราบจุดอ่อน จุดแข็งของผู้เรียนดีแค่ไหนแต่หากขาดงบประมาณสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้องก็ไม่สามารถจัดการจัดการศึกษาให้สมบูรณ์ได้เพราะงบประมาณมีความสำคัญเป็นอันดับต้นๆของการจัดการศึกษา”

ตารางที่ 17 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูจุดตรวจสอบย่อย
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
2. การจัดการเรียนรู้				
2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้				
2.5.1 จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน				
ประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน	5	8	9	9
2.5.2 จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน				
ประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับครู	8	8	9	9
2.5.3 จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน				
ประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้ปกครอง				
และครอบครัว	1	3	5	7
2.5.4 จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน				
ประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับชุมชน	2	6	7	8

จากตารางที่ 17 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อยที่ 2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 2.5.2 จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับครู เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติมากที่สุด และข้อรายการที่ 2.5.3 จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้ปกครองและครอบครัว เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยที่สุด โดยครูมีความเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้ปกครองและครอบครัว สำหรับนักเรียนในสังกัดเทศบาลเป็นสิ่งที่เป็นไปได้น้อยมาก เพราะเด็กส่วนใหญ่ไม่ได้มาจากครอบครัวที่มีความพร้อม ข้อมูลจากการเยี่ยมบ้านและสัมภาษณ์ผู้ปกครองพบว่า ผู้ปกครองมีเวลาให้กับบุตรหลานน้อยมาก โดยเฉพาะเรื่องการเรียนรู้ผู้ปกครองแทบจะไม่ได้รับทราบเลย นอกจากมาประชุมที่โรงเรียน ปีละ 1 ครั้ง ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “เคยให้เด็กแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้ปกครองและครอบครัวแล้วเหมือนกัน เพราะเป็นข้อปฏิบัติในแบบประเมิน โดยให้ผู้ปกครองบันทึกและลงชื่อกำกับ ปรากฏว่า ผู้ปกครองไม่ได้ให้ความร่วมมือเขียนมาครั้งสองครั้งก็หายไปจากการสอบถามเด็กบอกว่า แม่ไม่มีเวลา”

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ครูผู้สอนไม่ได้จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้ปกครองและครอบครัวเท่าที่ควร แต่ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 3 และ 4 พบว่า ครูผู้สอนได้ปรับพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้ปกครองและครอบครัวเพิ่มมากขึ้น โดยจัดกิจกรรมในสถานศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง เช่น ผู้ปกครองสาธิตการทำขนมจากให้ผู้เรียนได้ทดลองทำ และผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการเรียนรู้ในรายวิชากับผู้ปกครอง นอกจากนี้ ครูผู้สอนให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับครู ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงอย่างหลากหลายและยังประหยัดเวลาในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอีกด้วย ดังครูผู้สอนคนหนึ่งได้กล่าวว่า “ในปีการศึกษา 2552 เป็นปีที่โรงเรียนให้ความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้ที่เกี่ยวข้องโดยจัดกิจกรรมโรงเรียนออกหน่วยเคลื่อนที่พบประชาชนนำผลงานหนึ่งโรงเรียนหนึ่งผลิตภัณฑ์เสนอต่อชุมชน ชุมชนก็นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาจัดแสดงทำให้โรงเรียนได้อะไรใหม่ๆมาให้ผู้เรียนเรียนรู้อีกเยอะ”

จุดตรวจสอบหลักที่ 3 การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน ประกอบด้วย 6 จุดตรวจสอบ ได้แก่ 3.1 สารที่มุ่งประเมิน 3.2 วิธีการประเมิน 3.3 คุณภาพการประเมิน 3.4 เกณฑ์การประเมิน 3.5 การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน 3.6 การรายงานผลการประเมิน

ผลการวิจัยพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 18 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูจุดตรวจสอบย่อย
สาระที่มุ่งประเมิน

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน				
3.1 สาระที่มุ่งประเมิน				
3.1.1 ประเมินพื้นฐานความรู้ของรายวิชา	7	8	9	9
3.1.2 ประเมินทักษะปฏิบัติต่อรายวิชา	6	7	9	9
3.1.3 ประเมินเจตคติของผู้เรียนต่อรายวิชา	6	7	8	9
3.1.4 กำหนดสาระที่มุ่งประเมินให้สอดคล้องตาม มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร	4	5	6	8

จากตารางที่ 18 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อยที่ 3.1 สาระที่มุ่งประเมิน ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการ เพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 3.1.1 ประเมินพื้นฐานความรู้ของรายวิชา เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติมากที่สุด และข้อรายการที่ 3.1.4 กำหนดสาระที่มุ่งประเมินให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยที่สุด โดยครูมีความเห็นว่า ได้มีการปฏิบัติในข้อรายการนี้ แต่ยังไม่มีความชัดเจนว่า สาระที่ครูกำหนดสอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรหรือไม่ เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรใหม่ที่โรงเรียนเพิ่งนำมาใช้ ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “อยากให้มีการอบรมการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรใหม่ เนื่องจากยังไม่มีความชำนาญในการนำมาใช้ จึงไม่แน่ใจว่าสอดคล้องหรือไม่หาผู้รู้จริงในเรื่องนี้ ยากมาก เนื่องจากโรงเรียนสังกัดอื่นยังใช้หลักสูตรเก่าอยู่” และครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “นำมาปฏิบัติตั้งแต่แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 แต่ไม่แน่ใจอยากได้คำแนะนำในส่วนนี้”

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ครูผู้สอนยังขาดความชำนาญในการกำหนดสาระที่มุ่งประเมินให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรเท่าที่ควร เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรใหม่ที่โรงเรียนเพิ่งนำมาใช้เป็นปีการศึกษาแรก แต่ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 3 และ 4 พบว่า ครูผู้สอนได้ปรับ

พฤติกรรมของตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการประเมินพื้นฐานความรู้ของรายวิชา การประเมินทักษะปฏิบัติ และการประเมินเจตคติของผู้เรียนต่อรายวิชา ครูผู้สอนให้ความสำคัญในการประเมินดังกล่าว เนื่องจากเล็งเห็นว่าทุกรายวิชามีความจำเป็นที่จะต้องประเมิน เพราะผลการประเมินครอบคลุมพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังครูผู้สอนคนหนึ่งได้กล่าวว่า “การประเมินทั้ง 3 อย่าง เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนต้องทำ เพราะเป็นการประเมินที่ครอบคลุมทั้งด้านเนื้อหาสาระ การลงมือปฏิบัติ และคุณลักษณะ หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดผลการประเมินที่ได้ก็ไม่ครอบคลุม”

ตารางที่ 19 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูจุดตรวจสอบย่อย
วิธีการประเมิน

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน				
3.2 วิธีการประเมิน				
3.2.1 ประเมินตามสภาพจริงจากสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้ และปฏิบัติ	7	7	8	9
3.2.2 เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง(ผู้บริหาร เพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครอง) ประเมินการจัดการเรียน การสอนของครู	2	4	6	8

จากตารางที่ 19 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อยที่ 3.2 วิธีการประเมิน ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการ เพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 3.2.2 เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้บริหาร เพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครอง) ประเมินการจัดการเรียนการสอนของครู เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยที่สุด โดยครูมีความเห็นว่า การเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินการจัดการเรียนการสอนของครูนั้นที่ปฏิบัติได้จริง คือ ในส่วนของผู้เรียน ผลการประเมินสะท้อนตามสภาพจริง ส่วนผู้บริหาร เพื่อนครู หรือผู้ปกครองเป็นไปได้ยากมาก เนื่องจาก ผู้บริหาร และเพื่อนครู ไม่กล้าที่จะประเมินกันเอง และมีความคิดว่าเป็นการก้าวก่ายหน้าทีของผู้มีส่วนผู้ปกครองไม่ได้ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร เพราะคิดว่า ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของครูโดยตรง ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ผู้บริหารเคยประเมินตามนโยบายของกองการศึกษา ผลการประเมินปรากฏว่า ครูจัดการเรียนการสอนได้ในระดับดีมาก

เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผลการประเมินดังกล่าวไม่ได้เป็นไปตามสภาพจริง และตรงข้ามกับการประเมินจากภายนอกอาจจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม”

อย่างไรก็ตาม ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 3 และ 4 พบว่า ครูผู้สอนได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้บริหาร เพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครอง) ประเมินการจัดการเรียนการสอนของครู ผลการประเมินสามารถสะท้อนการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุง ครูผู้สอนมีพฤติกรรมกรรมการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งครูผู้สอนสามารถประเมินผู้เรียนได้ด้วยวิธีการที่หลากหลายทำให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริง ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “การประเมินโดยใช้วิธีการที่หลากหลายตามข้อรายการช่วยให้ดึงความสามารถที่ซ่อนอยู่ในตัวเด็กได้มากกว่าการใช้แบบทดสอบ เพราะสามารถสังเกตเห็นตั้งแต่การวางแผนความคิด การปฏิบัติและการแก้ปัญหา ซึ่งถ้าเป็นข้อเขียนครูไม่สามารถมองเห็นสิ่งเหล่านี้”

ตารางที่ 20 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูจุดตรวจสอบย่อย
คุณภาพการประเมิน

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน				
3.3 คุณภาพการประเมิน				
3.3.1 สร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินที่มีความตรงและความเที่ยง	3	4	5	6
3.3.2 มีการตรวจสอบผลการประเมินเพื่อให้ความถูกต้องครบถ้วนตามสภาพจริง	1	2	4	5
3.3.3 ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะที่มุ่งประเมิน	1	3	5	6

จากตารางที่ 20 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อยที่ 3.3 คุณภาพการประเมิน ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการ เพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง แต่จุดตรวจสอบนี้ ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเป็นจำนวนน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับจุดตรวจสอบอื่นๆ โดยครูหลายคน

มีความเห็นสอดคล้องกันว่าในจุดตรวจสอบนี้ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจหลักของการสร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินที่มีความตรงและความเที่ยงไม่ได้มีการตรวจสอบผลการประเมินให้ถูกต้องครบถ้วนตามสภาพจริง และไม่ความรู้ ความเข้าใจ ในการเลือกใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะที่มุ่งประเมิน ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “พี่ไม่เข้าใจความตรงหรือความเที่ยง เคยอ่านเจอในหนังสือ ไม่เข้าใจและรู้สึกว่าย่นำหลักการมาสร้างเครื่องมือจริงๆ คงยุ่งยากมาก เพราะไม่มีความรู้เลย” และครูผู้สอนคนหนึ่ง กล่าวว่า “แล้วจะตรวจหาคุณภาพเครื่องมืออย่างไร จะรู้ได้อย่างไรว่า เครื่องมือชนิดใดเหมาะสมในการนำมาใช้” และครูคนหนึ่ง กล่าวว่า “อยากให้ทางกองการศึกษาจัดอบรมครูในเรื่องนี้เคยเสนอโครงการไปทุกปีก็โดนตัดทุกปี แล้วครูจะมีความรู้ได้อย่างไร เท่าที่ส่งอบรมก็เป็นเรื่องเดิมๆ แต่เรื่องนี้ไม่เคยมีใครได้เข้ารับการอบรมเลย เป็นเรื่องจำเป็นนะ เพราะเครื่องมือที่ครูใช้มีผลโดยตรงต่อการตัดสินผลการเรียนของเด็ก”

อย่างไรก็ตามแม้ว่าในจุดตรวจสอบนี้ ครูผู้สอนปฏิบัติข้อรายการเป็นจำนวนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับจุดตรวจสอบอื่นๆ แต่ก็มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 จนถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 โดยครูผู้สอนมีความเห็นว่าในแต่ละข้อรายการมีความสำคัญเนื่องจากหากครูผู้สอนไม่สามารถสร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินที่มีความตรงและความเที่ยง ทำให้เครื่องมือไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้การวัดและประเมินผลคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง และครูผู้สอนเห็นว่าการตรวจสอบผลการประเมินให้มีความถูกต้องครบถ้วนตามสภาพจริง ตลอดจนสามารถเลือกใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะที่มุ่งประเมิน เป็นหัวใจหลักของการวัดและประเมินผล ซึ่งครูต้องการรับการอบรมในเรื่อง ดังกล่าว เพื่อจะได้สร้างและเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินที่มีคุณภาพ เพราะครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจหลักของการสร้างและเลือกใช้เครื่องมือ ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ไม่มีความชำนาญในเรื่องนี้จริงๆ แต่รู้ว่ามีหัวใจสำคัญของการตัดสินผลการประเมินที่เป็นมาตรฐาน อยากทราบหลักการสร้างเครื่องมือที่ครูสามารถนำมาใช้ได้จริง”

ตารางที่ 21 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูจุดตรวจสอบย่อย
เกณฑ์การประเมิน

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน				
3.4 เกณฑ์การประเมิน				
3.4.1 สร้างเกณฑ์การประเมินได้สอดคล้องกับ ตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร	3	4	5	5

จากตารางที่ 21 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อยที่ 3.4 เกณฑ์การประเมิน ข้อรายการที่ 3.4.1 สร้างเกณฑ์การประเมินได้สอดคล้องกับตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ครูผู้สอนปฏิบัติข้อรายการเพิ่มขึ้นทั้ง 4 ครั้ง แต่จุดตรวจสอบนี้ ครูผู้สอนปฏิบัติข้อรายการเป็นจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจุดตรวจสอบอื่นๆ โดยครูส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูทุกคนจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์การประเมินแต่ไม่แน่ใจว่าเกณฑ์ที่ครูตั้งขึ้นสอดคล้องกับตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรหรือไม่ เนื่องจากใช้หลักสูตรใหม่ทุกระดับชั้น ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้เท่าที่ควร ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “เป็นหน้าที่ของครูโดยตรงที่ต้องกำหนดเกณฑ์การประเมิน แต่ไม่มั่นใจว่า สอดคล้องกับตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรหรือไม่ เพราะหากกำหนดเกณฑ์การประเมินไม่เหมาะสม ทำให้การตัดสินผลการประเมินไม่ตรงตามสภาพจริง ถ้ากำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและบอกผู้เรียนล่วงหน้า จะช่วยให้ผู้เรียนวางแผนการเรียนของตนเองให้สำเร็จตามเป้าหมายได้” และครูผู้สอนคนหนึ่ง กล่าวว่า “เด็กเราเกรดเฉลี่ย 4.00 ไปสอบเข้าชั้น ม.1 โรงเรียนมัธยมประจำจังหวัดได้ที่ร้อยละต่ำกว่าคกไปอยู่ห้องสี่ เราอิงกลุ่มมากเกินไปหรือเปล่าเลยไม่ได้มาตรฐาน”

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในจุดตรวจสอบนี้ ครูผู้สอนปฏิบัติข้อรายการเป็นจำนวนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับจุดตรวจสอบอื่นๆ แต่ก็มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 จนถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 โดยครูผู้สอนให้ความเห็นว่าข้อรายการนี้มีความสำคัญ เนื่องจากหากสร้างเกณฑ์การประเมินไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรทำให้การตัดสินผลการประเมินคลาดเคลื่อนไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผู้เรียนโดยตรงในการสอบคัดเลือกเพื่อศึกษาต่อ เพราะเด็กกลุ่มเก่งของโรงเรียนอาจเป็นกลุ่มอ่อนสำหรับ

โรงเรียนอื่นๆ เนื่องจากผลการประเมินที่ไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งครูผู้สอนต้องการรับการอบรมในเรื่องดังกล่าว เพื่อจะได้สร้างเกณฑ์การประเมินให้ได้มาตรฐาน เพราะครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจ การสร้างเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “การกำหนดเกณฑ์การประเมินให้เป็นมาตรฐานมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้ากำหนดเกณฑ์ที่ได้มาตรฐาน การสอบคัดเลือก หรือการจัดวางตัวบุคคลของผู้เรียนจะได้ผลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง”

ตารางที่ 22 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูจุดตรวจสอบย่อย การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน				
3.5 การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน				
3.5.1 ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลได้เหมาะสมกับลักษณะข้อมูลที่รวบรวมได้	2	4	5	5

จากตารางที่ 22 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อยที่ 3.5 การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน ข้อรายการที่ 3.5.1 ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลได้เหมาะสมกับลักษณะข้อมูลที่รวบรวมได้ครูผู้สอนปฏิบัติข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง แต่จุดตรวจสอบนี้ ครูผู้สอนปฏิบัติข้อรายการเป็นจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจุดตรวจสอบอื่นๆ โดยครูมีความเห็นว่า การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความเหมาะสมกับลักษณะข้อมูลที่รวบรวมได้ เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนทุกคนปฏิบัติอยู่แล้วแต่ครูส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจเท่าที่ควรที่ทำอยู่ไม่แน่นอนว่า เป็นวิธีการที่ถูกต้องหรือไม่ต้องการให้มีการจัดอบรมการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลให้กับครูเพื่อนำมาใช้ให้เหมาะสมต่อไป ดังครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “การเก็บคะแนนจากเด็กโดยปกติก็นำมารวบรวมใหม่ เพื่อ บวก ลบ คูณ หาร ให้ได้น้ำหนักคะแนนตามที่ต้องการแต่อันที่จริงอยากได้แนวทางการเก็บรวบรวมคะแนนและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อมีวิธีการใหม่ๆ มาปรับใช้ให้เหมาะสม ซึ่งแบบเดิมใช้เวลาานมาก”

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในจุดตรวจสอบนี้ ครูผู้สอนปฏิบัติข้อรายการเป็นจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจุดตรวจสอบอื่นๆ แต่ก็มีพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 จนถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 โดยครูผู้สอนให้ความเห็นว่าข้อรายการนี้มีความสำคัญ หากครูไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ทำให้ไม่สามารถประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลให้เหมาะสมได้ การนำเสนอผลการประเมินเกิดความล่าช้า ครูผู้สอนต้องการรับการอบรมในเรื่องดังกล่าว เพื่อจะได้ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ถ้าครูสามารถประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมจะช่วยให้ครูทำงานได้เร็วขึ้น”

ตารางที่ 23 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูจุดตรวจสอบย่อย
การรายงานผลการประเมิน

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน				
3.6 การรายงานผลการประเมิน				
3.6.1 นำเสนอผลการประเมิน โดยมีหลักฐานอ้างอิงชัดเจนและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้	3	4	5	5
3.6.2 ใช้ภาษาในการเขียนรายงานการประเมินที่เข้าใจง่ายมีความชัดเจนเหมาะสมกับผู้ใช้และรายงานผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ทันเวลา	2	3	4	5
3.6.3 ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำไปพัฒนาปรับปรุง	4	5	5	6

จากตารางที่ 23 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อยที่ 3.6 การรายงานผลการประเมิน ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง แต่จุดตรวจสอบนี้ ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเป็นจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจุดตรวจสอบอื่นๆ โดยครูส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การนำเสนอผลการประเมิน โดยมีหลักฐานอ้างอิงชัดเจนและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ และการเขียนรายงานการประเมินตลอดจนให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงนั้น ครูผู้สอนยังไม่ได้ปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

จึงมีการปฏิบัติในจุดตรวจสอบนี้เป็นจำนวนน้อย มีแต่การแจ้งผลการเรียนให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบตามแบบ ปพ.5 ซึ่งเป็นสมุดแจ้งการตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน” ดังครูผู้สอนคนหนึ่งได้กล่าวว่า “เท่าที่ผ่านมาเราไม่เคยเขียนรายงานการประเมินและไม่เคยแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบผลการประเมินแต่ละครั้งก็ไม่เคยนำมาแก้ไขปรับปรุงแต่อย่างใด พอเห็นในแบบประเมินตนเองของครูมีข้อรายการนี้ก็เริ่มปฏิบัติกันบ้างแต่ตอนนี้เขียนไม่ทันแล้วละ” และครูผู้สอนคนหนึ่งกล่าวว่า “ถ้าเขียนรายงานเสนอผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกฝ่ายทราบก็ดี แต่ทราบแล้วต้องหาแนวทางแก้ไขร่วมกันและติดตามผลอย่างจริงจัง ไม่ใช่แค่รายงานเท่านั้น”

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในจุดตรวจสอบนี้ ครูผู้สอนปฏิบัติข้อรายการเป็นจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจุดตรวจสอบอื่นๆ แต่ก็มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 จนถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 โดยครูผู้สอนให้ความเห็นว่าข้อรายการนี้มีความสำคัญ เพราะการนำเสนอผลการประเมิน โดยมีหลักฐานอ้างอิงชัดเจน ครอบคลุม สามารถใช้ภาษาในการเขียนรายงานการประเมินที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับผู้ใช้และรายงานผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ทันเวลารวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน เพื่อตอบสนองความต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียนในการจัดการศึกษา ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “การเขียนรายงานการประเมินที่เป็นปัจจุบันยังไม่มีการปฏิบัติที่ต่อเนื่องที่ผ่านมาเป็นการเขียนเฉพาะที่จะมีหน่วยงานภายนอกมาประเมินเท่านั้น”

จุดตรวจสอบหลักที่ 4 การนำผลการประเมินไปใช้ ประกอบด้วย 3 จุดตรวจสอบย่อย ได้แก่ 4.1 การพัฒนาตนเองของครู 4.2 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน 4.3 การวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อ

ผลการวิจัยพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 24 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูจุดตรวจสอบย่อย
การพัฒนาตนเองของครู

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
4. การนำผลการประเมินไปใช้				
4.1 การพัฒนาตนเองของครู				
4.1.1 ใช้ผลการประเมินวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง และปรับปรุง สื่อวิธีการสอนของตนเอง ให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัด และความต้องการของผู้เรียน	8	9	9	9
4.1.2 ใช้ผลการประเมินพัฒนาตนเองทุกด้าน อย่างต่อเนื่อง เช่น การทำงาน การช่วยเหลือ เพื่อนร่วมงาน การพัฒนาโรงเรียน	7	8	9	9

จากตารางที่ 24 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง
เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย 4.1 การพัฒนา
ตนเองของครู ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง และปฏิบัติทุกข้อรายการ
เป็นจำนวนมาก โดยครูมีความเห็นว่า ได้นำผลการประเมินมาใช้ในการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง
และปรับปรุง สื่อ วิธีการสอนของตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยใช้
ผลการประเมินพัฒนาตนเองทุกด้านทั้งกับเพื่อนร่วมงาน และการพัฒนาโรงเรียน ดังครูผู้สอน
คนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “พื่อนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ตัวเอง ทำให้รู้ว่าจุดไหนที่ตัวเองต้องพัฒนา
จุดไหนที่เราต้องเสริมให้เด็กแล้วปรับวิธีสอนให้ตรงกับความต้องการของเด็ก ช่วยเหลือเพื่อนครู
และงานโรงเรียนในส่วนที่เราทำได้ เพราะผลการประเมินทำให้เรารู้จักตัวเรากับตัวเองมากขึ้น
ตัวเราเองก็มีส่วนร่วมทำงานโรงเรียนมากขึ้น ถ้าเด็กเรามีความถนัด รายวิชาที่เขาเด่นๆเราก็ส่งเขา
เข้าแข่งขันเข้าร่วมประกวดบ้างช่วยงานโรงเรียนด้วย”

อย่างไรก็ตาม ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 2 3 และ 4 พบว่า ครูผู้สอนใช้ผลการประเมิน
ในการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งและปรับปรุง สื่อ วิธีการสอนของตนเองให้สอดคล้องกับความสนใจ
และความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ครูผู้สอนยังใช้ผลการประเมินพัฒนาตนเองทุกด้าน
อย่างต่อเนื่อง เช่น การทำงาน การช่วยเหลือ เพื่อนร่วมงาน การพัฒนาโรงเรียน ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง

ได้กล่าวว่า “การนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ตัวเองทำให้รู้ว่าจุดไหนที่ตัวครูต้องพัฒนา เพื่อปรับปรุงการสอนให้ตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน

ตารางที่ 25 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูจุดตรวจสอบย่อย การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
4. การนำผลการประเมินไปใช้				
4.2 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน				
4.2.1 ใช้ผลการประเมินส่งเสริมการพัฒนาตนเอง ของผู้เรียนทั้งด้านวิชาการ การทำงาน และคุณธรรม	6	7	8	9
4.2.2 ใช้ผลการประเมินพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง	7	7	8	9

จากตารางที่ 25 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย 4.2 การช่วยเหลือ และส่งเสริมผู้เรียน ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้นทั้ง 4 ครั้ง และปฏิบัติทุกข้อรายการ เป็นจำนวนมาก โดยครูมีความเห็นว่า ได้นำผลการประเมินมาใช้ในการส่งเสริมการพัฒนาตนเอง ของผู้เรียน ทั้งด้านวิชาการ การทำงานและคุณธรรม ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “จากผลการประเมินได้นำมาช่วยเหลือเด็กได้มากขึ้น ในทุกด้านทั้งเรื่องเรียน เรื่องครอบครัว และบุคลิกลักษณะ พยายามปลุกฝังให้เขา แต่เล็กๆก็เป็นห่วง ถ้าเขาเลื่อนชั้นไป ครูคนอื่นจะดูแลเหมือนเราไหม เด็กเราขาดทุกอย่าง ขาดความพร้อม ขาดโอกาส ขาดความอบอุ่น พ่อแม่หย่าร้าง อยู่กับญาติพี่น้องก็ไม่เหมือนพ่อแม่ ถ้าไม่มีครูช่วยดึงไว้ ออกกลางคันกันเยอะ ม.3 ก็ไม่ค่อยจะจบ เขาไม่มีแรงจูงใจ ไม่มีคนคอยให้คำปรึกษา”

อย่างไรก็ตาม ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 2 3 และ 4 พบว่า ครูผู้สอนใช้ผลการประเมิน พัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ทั้งด้านวิชาการ การทำงาน และคุณธรรมอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ผลการประเมินค่อนข้างครอบคลุม ครูสามารถนำมาช่วยเหลือ ผู้เรียนทั้งเรื่องวิชาการ การทำงาน และคุณธรรมพื้นฐาน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น เพราะความรู้ด้านวิชาการ

อย่างเดี๋ยว เด็กเราไปไม่ไหวต้องสะท้อนหลักการทำงานและการครองตน เพื่อให้เขานำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้”

ตารางที่ 26 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูจูดตรวจสอบย่อย การวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อ

ข้อรายการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
4. การนำผลการประเมินไปใช้				
4.3 การวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อ				
4.3.1 ใช้ผลการประเมินในการวางแผนการเรียน และแนะแนวการศึกษาต่อให้เหมาะสม กับความสามารถของผู้เรียน	7	8	8	9

จากตารางที่ 26 พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จูดตรวจสอบย่อย 4.3 การวางแผน การเรียนและการศึกษาต่อ ครูผู้สอนปฏิบัติข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง และปฏิบัติทุกข้อรายการ เป็นจำนวนมาก โดยครูส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ได้นำผลการประเมินมาใช้ในการ วางแผนการเรียนและแนะแนวการศึกษาต่อให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ซึ่งโดย ส่วนใหญ่นักเรียนสังกัดเทศบาลมักจะศึกษาต่อในสายวิชาชีพ เนื่องจากผู้ปกครองต้องการให้ ได้งานทำรวดเร็ว ให้สามารถเข้าทำงานในแหล่งโรงงานอุตสาหกรรม หรือบริษัทในจังหวัดที่ใกล้เคียง เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการช่วยเหลือครอบครัวต่อไป ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “สำรวจความ ต้องการของเขาว่าจะเรียนอะไร โดยส่วนใหญ่ เขาก็มุ่งที่จะเรียนต่อสายอาชีพ เทคนิคสารพัดช่าง ที่จะเรียนสายสามัญมีน้อยมาก เพราะผู้ปกครองต้องการให้เด็กทำงานเร็วๆ เขาตั้งเป้าหมายไว้ที่ ระดับ ปวช. ปวส. ส่วนที่จะเรียนถึงระดับปริญญาตรีมีน้อย และครูผู้สอน คนหนึ่ง กล่าวว่า “ดูจาก ผลการเรียนแล้ว พี่แนะนำให้ต่อสายอาชีพ เพราะโดยส่วนใหญ่เกรดวิชาสามัญเขาค่อนข้างต่ำ และเป็นความต้องการของเขาด้วย ก็ช่วยแนะนำให้เขาเรียนสาขาที่หางานทำได้ง่าย”

อย่างไรก็ตาม ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 2 3 และ 4 พบว่า ครูผู้สอนใช้ผลการประเมินในการวางแผนการเรียนและแนะแนวการศึกษาต่อให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “สำหรับโรงเรียนเราส่วนใหญ่แนะนำเด็กให้เลือกเรียนสาขาที่เขาจบแล้วหางานทำได้ง่าย เพื่อหารายได้ให้กับครอบครัว ผลการประเมินสามารถนำมาใช้ในการวางแผนการเรียนและแนะแนวการศึกษาต่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน”

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการใช้คู่มือประเมินตนเองของครู

ความคิดเห็นของครูต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการใช้คู่มือประเมินตนเองของครู ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยทั้งในส่วน of แบบตรวจสอบรายการประเมิน และคู่มือประเมินตนเองของครู โดยครูส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อครูในการจัดการเรียนการสอนทำให้มั่นใจในการตรวจสอบพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีความถูกต้องสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามที่ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการของ Stufferbeem (2000) ที่กล่าวไว้ว่า การประเมินภายใต้มาตรฐานการประเมิน 4 ด้าน คือ 1) มาตรฐานด้านการนำไปใช้ประโยชน์ (utility standard) 2) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (feasibility standard) 3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (propriety standard) และ 4) มาตรฐานด้านความถูกต้อง (accuracy standard)

3. ความคิดเห็นของครูต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการใช้คู่มือประเมินตนเองของครู

3.1 แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

ความคิดเห็นของครูต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านประโยชน์ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครู มีประโยชน์ต่อการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากข้อรายการของแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้จนถึงการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “คนโบราณแบบพวกพี่เวลาสอนก็ติดจากสมัยก่อนชอบใช้ไม้เรียวมากกว่ารอยยิ้มไม่ค่อยพูดเอาใจเด็กพอใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู ทำให้เข้าใจเด็ก เข้าใจตัวเองขึ้นเยอะ”

นอกจากนั้นครูผู้สอนยังมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครูที่พัฒนามาจากแนวคิดการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการหลัก (KEC) มีลักษณะเด่น คือ สามารถตรวจสอบพฤติกรรมของครู ตั้งแต่การเตรียมความพร้อม ในการจัดการเรียนการสอนจนถึงสิ้นสุดกระบวนการสอน จึงทำให้ครูมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนของตนเองมากขึ้น นอกจากนี้สารสนเทศจากการประเมินสามารถเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ จึงเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางหรือนโยบายในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู ดังครูผู้สอนคนหนึ่งได้กล่าวว่า “พูดถึงหนักเหมือนกันเล่นประเมินตั้งแต่ยังไม่ได้สอน คือ อะไรที่เราไม่ได้ทำ รู้สึกเหมือนมีกระจกส่องให้เห็นตัวเองนะครับแต่ถ้า มองว่าดีก็คิดตรงที่ประเมินตั้งแต่การเตรียมความพร้อมจนเสร็จ เสร็จแล้วนำไปใช้อย่างไร ครอบคลุมดีครับ”

อย่างไรก็ตาม มีครูผู้สอน จำนวน 2 คน ที่มีความเห็นแตกต่างจากครูผู้สอนคนอื่นว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูมีข้อเสีย เนื่องจากเป็นการประเมินตนเอง โดยธรรมชาติของมนุษย์มักจะมีความรู้สึกนึกคิดเข้าข้างตนเองเสมอ อาจมีความลำเอียงในการประเมินตนเอง ซึ่งไม่ได้เป็นการประเมินโดยบุคคลภายนอก ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “การประเมินมีไว้เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงาน อันนี้เป็นแบบประเมินตนเองต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองพอสมควร ไม่เช่นนั้นข้อมูลที่ออกมาจะไม่ตรงกับความเป็นจริง การประเมินก็สูญเปล่า” และครูผู้สอนคนหนึ่งได้กล่าวว่า “สมัยนี้อะไรๆ ก็ประเมินหมด ศึกษานิเทศก์ก็ประเมินภายในสมศ. ก็ประเมินภายนอก ต้องยอมรับความจริงจึงจะได้ผลที่น่าเชื่อถือ พี่จะให้เพื่อนช่วยสังเกตพฤติกรรม การสอนควบคู่ไปด้วย” นอกจากนี้ยังให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า อยากให้มีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของนักเรียน เพื่อจะได้วัดพฤติกรรม

ผู้เรียนได้ครอบคลุมตามจุดตรวจสอบของ KEC และเสนอแนะให้ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของครูในการประเมินตนเองควบคู่ไปด้วย เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น

2) ด้านความเหมาะสม พบว่า แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครู มีรูปแบบ และปริมาณข้อรายการที่เหมาะสม ใช้ง่ายไม่ยุ่งยาก เนื่องจากมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เหมาะสมใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ที่เขาเรียกกันว่า child-center เอาเข้าจริงแล้วอะไรเป็นตัวชี้วัดว่าครูคนนี้สอนแบบยึดครูเป็นสำคัญ คนนี้ยึดเด็ก เป็นสำคัญมีเครื่องมือแบบนี้มาให้ทำก็ดี เช้งง่าย” ครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ก็ตื่นเต้นดีเหมือนกันมีลุ้นว่าเราจะทำได้ก็ข้อรายการ และครั้งต่อไปจะปรับการสอนเพิ่มขึ้นหรือเปล่า”

3) ด้านความเป็นไปได้ การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครู ทำให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตนเองกำหนดไว้ได้ จึงสามารถจัดการเรียนรู้ให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามที่ครูต้องการ

4) ด้านความถูกต้อง การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครู ทำให้ครูมั่นใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของตนเอง เนื่องจากแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูมีข้อรายการที่ครอบคลุม ครูจึงมั่นใจว่าสามารถประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพครูที่ให้ครูรู้จักตนเองและมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

3.2 คู่มือการใช้

1) ด้านประโยชน์ พบว่า ครูผู้สอนทุกคนเห็นว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครู มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาจากคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเอง เนื่องจากมีตัวบ่งชี้ ทำให้สามารถตรวจสอบพฤติกรรมของตนเองได้ง่ายว่า พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนอย่างไร จึงจะเป็นการปฏิบัติในข้อรายการ ซึ่งหากไม่มีตัวบ่งชี้ผลการประเมินอาจไม่ตรงกับความเป็นจริงเพราะ ไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน การศึกษาจากคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู จึงเป็นแนวทางในการตรวจสอบพฤติกรรมของครูได้เป็นอย่างดี

2) ด้านความเหมาะสมของกลุ่มมือ ซึ่งประกอบไปด้วย คำอธิบาย จุดมุ่งหมาย วิธีการใช้ การตัดสินใจพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน และจำนวนตัวบ่งชี้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่า รายละเอียดในกลุ่มมือ และจำนวนตัวบ่งชี้ในกลุ่มมือมีความเหมาะสม ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ทำให้ไม่เสียเวลาในการอ่าน ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ปริมาณตัวบ่งชี้ถ้ามากเกินไปว่ามันน่าเบื่อ และเสียเวลาในการอ่าน อันนี้ 3 ตัวบ่งชี้ก็กำลังดี” อย่างไรก็ตามมีครู จำนวน 2 คน ที่มีความเห็นต่างไปว่า จำนวนตัวบ่งชี้ ในกลุ่มมือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง มีจำนวน 3 ตัวบ่งชี้น้อยเกินไปและพฤติกรรมที่ปฏิบัติบางอย่างไม่ได้กำหนดในตัวบ่งชี้ ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ที่ว่าตัวบ่งชี้น้อยไปหน่อย คือ บางอย่างที่ปฏิบัติแต่ไม่ได้ระบุไว้ในตัวบ่งชี้ หมายความว่า ที่ไม่ได้จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในข้อรายการนั้นๆหรือเปล่า” และ ความชัดเจนของภาษา พบว่า ครูผู้สอนทุกคนเห็นสอดคล้องกันว่า ภาษาที่ใช้ในกลุ่มมือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครู เข้าใจง่าย ไม่ยุ่งยาก อยากให้ทำเป็นรูปเล่ม ดังครูผู้สอนคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า “ถ้าเป็นไปได้อยากให้จัดทำแบบตรวจสอบรายการประเมิน และกลุ่มประเมินตนเองของครูเป็นรูปเล่มขนาดครึ่งหนึ่งของกระดาษ A4 เพราะพกง่าย สะดวกเวลาหยิบมาดูค่ะ”

3) ด้านความเป็นไปได้ของกลุ่มมือ ซึ่งประกอบไปด้วย คำอธิบาย จุดมุ่งหมาย วิธีการใช้ การตัดสินใจพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน และจำนวนตัวบ่งชี้ พบว่า ครูผู้สอนเห็นว่า รายละเอียดของกลุ่มมือเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ครูสามารถทำการประเมินตนเองได้

4) ด้านความถูกต้อง พบว่า ครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครูสามารถทำการประเมินตนเองได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากกลุ่มมือประกอบไปด้วย คำอธิบาย จุดมุ่งหมาย วิธีการใช้ การตัดสินใจพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน และจำนวนตัวบ่งชี้ที่ระบุ พฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูอย่างชัดเจน รายละเอียดของกลุ่มมือเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ครูสามารถทำการประเมินตนเองได้อย่างถูกต้อง เพราะมีรายละเอียดของ แนวปฏิบัติในการประเมินตนเองของครูได้โดยง่าย

ข้อวิจารณ์

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ผู้วิจัยขอวิจารณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 วิจัยผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

ตอนที่ 2 วิจัยผลการทดลองใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

ผู้วิจัยขอวิจารณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 วิจัยผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

ส่วนที่ 1 ผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

จากผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ผู้วิจัยขอวิจารณ์ดังนี้

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูจากแนวคิด การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการของ Scriven และ Stufflebeam ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) โดยผู้วิจัยได้พัฒนาที่ครูสามารถใช้ตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู เป็น 4 จุดตรวจสอบหลัก 19 จุดตรวจสอบย่อย และ 53 ข้อรายการ ซึ่งครูสามารถใช้ตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูได้ตั้งแต่ก่อนทำการสอน ระหว่างสอน และหลังการสอน โดยข้อรายการครอบคลุมพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งช่วยให้ครู

ได้ตรวจสอบพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นโดยการกำหนดจุดตรวจสอบมีความครอบคลุมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังที่ สุวิมล ว่องวานิช (2550: 9-17) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูมีบทบาทสำคัญทั้งในการเตรียมความพร้อมการจัดการเรียนรู้ การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน และการนำผลการประเมินไปใช้ ดังนี้

จุดตรวจสอบการเตรียมความพร้อม แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูมีความครอบคลุมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในส่วนของการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากได้กำหนดบทบาทของครูผู้สอนที่ต้องเตรียมความพร้อมทั้งในส่วนของผู้สอนและผู้เรียน การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ การเตรียม สื่อ อุปกรณ์ และ การเตรียมการให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ และการเตรียมการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน ตามทฤษฎีของ Thorndike connectionism ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552: 18) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในส่วนของการเตรียมความพร้อมก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความสำคัญทั้งตัวผู้สอน เนื่องจากทำให้ผู้สอนสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้ตรงตามเป้าหมาย และสามารถเตรียมตัวผู้เรียนให้มีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจในการที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ

จุดตรวจสอบการจัดการเรียนรู้ จากผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู มีความครอบคลุมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในส่วนของการตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน การให้ข้อมูลป้อนกลับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เนื่องจากเป็นจุดตรวจสอบที่สามารถฝึกให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ ทั้งด้านเนื้อหาสาระ ทักษะปฏิบัติ และคุณลักษณะ ดังทฤษฎี (Thorndike connectionism) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การสอน ควรฝึกให้ผู้เรียนรู้จากการลองผิดลองถูกบ้าง ถ้ามีเวลาและไม่เป็นอันตรายกับผู้เรียน ซึ่งจะมีประโยชน์ในการช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาได้มากขึ้น สามารถจดจำสิ่งที่เรียนและเกิดความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนเองได้กระทำ ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552: 31) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้สอนจำเป็นต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ โดยการฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ถาวรหรือค่อนข้างถาวร เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ลองผิดลองถูกจากงานที่ครูมอบหมายในการคิดและการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหา ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ

(Thorndike connectionism) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การสอนควรฝึกให้ผู้เรียนรู้จากการลองผิดลองถูกบ้าง ถ้ามีเวลาและไม่เป็นอันตรายกับผู้เรียน ซึ่งจะมีประโยชน์ในการช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาที่มากขึ้นสามารถจดจำสิ่งที่เรียน และเกิดความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนเองได้กระทำ

จุดตรวจสอบการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน จากผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู เป็นจุดตรวจสอบที่มีความสำคัญกับครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากการตรวจสอบพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งเนื้อหาสาระ ทักษะปฏิบัติ และคุณลักษณะ นอกจากนั้นยังครอบคลุมถึงคุณภาพการประเมินและรวมไปถึงการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ วิธีการประเมิน การกำหนดเกณฑ์การประเมิน ตลอดจนการนำผลจากการประเมินมาจัดให้เป็นหมวดหมู่ การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน การรายงานผลการประเมิน เพื่อให้ผู้ใช้สะดวกในการนำไปใช้รายละเอียดของจุดตรวจสอบมีผลในการตัดสินใจพัฒนาการของผู้เรียนและการรายงานผลการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวานิช (2550: 11-15) กล่าวไว้ว่า การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการตัดสินใจคุณค่าของสาระการเรียนรู้และพัฒนาการด้านความรู้ ทักษะและคุณธรรมของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ครูกำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งเครื่องมือวัดที่ตรงตามสภาพจริงมีหลายประเภท เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การรายงานตนเอง การบันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การทดสอบที่เน้นภาคปฏิบัติ การใช้แฟ้มสะสมผลงาน

จุดตรวจสอบการนำผลการประเมินไปใช้ จากผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู เป็นจุดตรวจสอบที่มีความสำคัญกับครูผู้สอนในการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาทั้งครูผู้สอนและผู้เรียน เนื่องจากสามารถสะท้อนจุดอ่อนจุดแข็งทั้งในส่วนของครูและผู้เรียนได้นำไปพัฒนาปรับปรุง นอกจากนั้นผลการประเมินยังช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้นำไปกำหนดเป็นนโยบายในการช่วยเหลือครูและผู้เรียน ดังที่ สุวิมล ว่องวานิช (2550: 15) ได้กล่าวไว้ว่า ผลจากการประเมินทำให้ผู้สอนได้สารสนเทศสำหรับนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนจุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมิน เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณธรรมของผู้เรียนเป็นสำคัญ

การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูประสบผลสำเร็จ เนื่องมาจากจุดเด่นของแบบตรวจสอบรายการประเมิน (Key Evaluation Checklist: KEC) คือ การที่ครูผู้สอนสามารถ

นำประสบการณ์จากการประเมินตนเองของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู และนำผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มาอภิปรายจุดแข็งจุดอ่อน จึงทำให้ครูพัฒนาพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเห็นได้จากการปฏิบัติข้อรายการของแบบประเมินตนเองเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

นอกจากนั้น ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่ช่วยให้การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูประสบความสำเร็จ ได้แก่ 1) ปัจจัยที่ช่วยให้การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครูประสบความสำเร็จ 2) การกำหนดจุดตรวจสอบและข้อรายการของแบบตรวจสอบรายการ 3) ลักษณะของแบบตรวจสอบรายการที่ช่วยให้ครูผู้จุดอ่อนของตนเอง มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ปัจจัยที่ช่วยให้การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูประสบความสำเร็จ มีปัจจัย 3 ประการ ดังนี้

1) การสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของการประเมินและการพัฒนาตนเอง ผลการสร้างความตระหนักในการประเมินช่วยให้ครูมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองรวมทั้งให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนครู จึงส่งผลให้การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ยังพัฒนาความสามารถทางการประเมินตนเองของครูทั้งในส่วนที่เป็นความรู้ และการปฏิบัติประสบความสำเร็จ ซึ่งดูได้จากการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มตัวอย่าง นับเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ประสบความสำเร็จ การประสานงานระหว่างผู้วิจัยกับผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน ทำให้การเก็บข้อมูลสามารถทำได้อย่างสะดวก มีความเป็นกันเองระหว่างผู้วิจัยและครูผู้สอน ครูมีความเป็นตัวของตัวเองกล้าที่จะซักถามและ

ให้ความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา จึงทำให้ครูให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีและไม่มีอุปสรรคในการวิจัย

3) ประสพการณ์ทางการประเมินของครูผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูจากการวิจัยแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ถึง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เมื่อครูมีประสพการณ์ในการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเอง ทำให้ผลการประเมินตนเองของครูมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะครูสามารถตรวจสอบได้ว่า ข้อรายการใดที่ปฏิบัติหรือข้อรายการใดไม่ได้ปฏิบัติ และนำมาปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของตนเองในแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป จนประสบความสำเร็จในการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของตนเอง

1.2 การกำหนดจุดตรวจสอบและข้อรายการของแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

ผู้วิจัยกำหนดจุดตรวจสอบและข้อรายการจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมากำหนดเป็นกรอบการสร้างแบบตรวจสอบรายการประเมิน ผลการวิเคราะห์ครั้งนี้ ได้จุดตรวจสอบของการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4 จุดตรวจสอบ ซึ่งมีสาระครอบคลุมแนวคิด หลักการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนของครู กระบวนการจัดการเรียนรู้ การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน และการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาตัวครู ผู้เรียน เพื่อนร่วมงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ข้อรายการของแบบตรวจสอบรายการที่พัฒนาขึ้นได้มีการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูได้ข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองจากการประเมิน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน และผลที่เกิดขึ้นกับครู เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการนำมาปรับปรุงข้อรายการ ทำให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพดี สามารถนำไปใช้ได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย และได้รับความร่วมมือในการนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างดี

1.3 ลักษณะของแบบตรวจสอบรายการที่ช่วยให้ครูรู้จักตนเอง

ผลการนำแบบตรวจสอบรายการของครูไปใช้ประเมินตนเองในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูรู้จักตนเองที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อยของตนเอง เนื่องจากแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูเกี่ยวข้องกับหน้าที่ของครูโดยตรงทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างลึกซึ้ง ตลอดจนสามารถปรับพฤติกรรมของตนเองต่อผู้เรียน ต่อเพื่อนครู และผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการที่ครูทำการสอนมาเป็นเวลานานทำให้ครูขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง บางครั้งอาจมองข้ามจุดอ่อนบางประเด็นของตนเอง ดังนั้น แบบตรวจสอบรายการประเมิน จึงสามารถช่วยให้ครูรู้จักตนเอง ได้ครบถ้วนทุกแง่มุม เพราะแบบตรวจสอบรายการประเมิน มีจุดตรวจสอบย่อยสอดคล้องครอบคลุมสาระที่ต้องการตรวจสอบ และนอกจากนั้นข้อรายการยังระบุพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูได้เป็นอย่างดี ทำให้ครูทราบว่าข้อรายการใดปฏิบัติหรือไม่ได้ปฏิบัติ

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ผลการสร้างคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการสร้างคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู ดังนี้

ควรสร้างคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก เพราะจะทำให้ครูเข้าใจจุดมุ่งหมาย และเข้าใจวิธีการใช้ สามารถทำการประเมินตนเองได้อย่างถูกต้อง และตัวบ่งชี้ของแต่ละข้อรายการในคู่มือครอบคลุมพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทำให้ครูสามารถตรวจสอบพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ดังที่ กนกวรรณ คงอิทธิภักดิ์ (2548) ได้กล่าวไว้ว่า คู่มือจะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการประเมินตนเองมากขึ้น เนื่องจากคู่มือจะบอกวัตถุประสงค์ และวิธีการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักว่าครูจะต้องปฏิบัติอย่างไรในการประเมินตนเอง

ตอนที่ 2 วิจัยผลการทดลองใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

ผู้วิจัยขอวิจัยผลการทดลองใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 วิจัยผลการทดลองใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ส่วนที่ 2 วิจัยความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู และการใช้คู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 วิจัยผลการทดลองใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

ผู้วิจัยขอวิจัยผลการทดลองใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู มีรายละเอียด ดังนี้

1. วิจัยผลการทดลองใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

1.1 จุดตรวจสอบหลัก การเตรียมความพร้อม จุดตรวจสอบย่อย การเตรียมความพร้อมของครู

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย การเตรียมความพร้อมของครู ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 1.1.2 จัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่ได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้และสังเคราะห์เนื้อหาที่เป็นประโยชน์สอดคล้องกับสาระของรายวิชาเป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยกว่าข้อรายการอื่นๆ โดยครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การจัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ไม่มีความจำเป็น และมีแนวคิดว่าแบบเรียนสำเร็จรูป คือ สื่อที่ดีที่สุดสำหรับผู้เรียน การจัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้จะทำให้

การจัดการเรียนการสอนไม่ตรงกับแบบเรียนสำเร็จรูปที่มีอยู่ แสดงให้เห็นว่า ครูยังมีแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ไม่ถูกต้องในส่วนของ การเตรียมความพร้อมของครู ซึ่งครูผู้สอนยังยึดติดกับการสอน โดยยึดครูเป็นศูนย์กลางที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้จากตำราเรียน ในการจัดการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นแนวคิดที่ไม่สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในส่วนของ การเตรียมความพร้อมของครู ดังที่ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552: 10) กล่าวว่าตัวบ่งชี้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ซึ่งกำหนดไว้ว่า ผู้สอนต้องเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ

1.2 จุดตรวจสอบหลัก การเตรียมความพร้อม จุดตรวจสอบย่อย การเตรียมความพร้อมของครู

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง แต่ในจุดตรวจสอบนี้ ครูผู้สอนปฏิบัติบางข้อรายการเป็นจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจุดตรวจสอบอื่นๆ คือ ข้อรายการที่ 1.2.1 จัดทำสื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและข้อรายการที่ 1.2.2 เตรียมแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยครูส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า สื่อการสอนที่เทศบาลจัดซื้อ โดยส่วนใหญ่เป็นสื่อ ICT มีจำนวนมากแต่ไม่ตรงกับความต้องการ นำมาใช้ประโยชน์กับผู้เรียนได้น้อย หากครูผู้สอนจัดทำขึ้นโรงเรียนไม่มีงบประมาณในการสนับสนุน แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนต้องการให้เทศบาลจัดสรรงบประมาณสำหรับใช้ในการจัดซื้อ สื่อประกอบการสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้สอน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรวางแนวทางช่วยเหลือครูในการจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดทำสื่อประกอบการจัดการเรียน ดังที่ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542: 5) กล่าวว่า ครูต้องเป็นผู้จัดหาหรือแนะนำ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ความเต็มใจของครูที่จะช่วยเหลือโดยไม่มีเงื่อนไขครูจะให้ทุกอย่างแก่ผู้เรียนไม่ว่าจะเป็น ความเชี่ยวชาญ ความรู้ เจตคติและการฝึกฝน โดยผู้เรียนมีอิสระที่จะรับหรือไม่รับการให้นั้นก็ ได้ สำหรับข้อรายการที่ 1.2.2 เตรียมแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าทั้งในและนอกสถานศึกษา ครูมีความเห็นว่า การเตรียมแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าทั้งในและนอกสถานศึกษาที่ปฏิบัติกันอยู่เฉพาะภายในสถานศึกษาและภายในจังหวัดเท่านั้น เนื่องจากเป็นนโยบายของผู้บริหาร เทศบาลให้จัดโครงการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาภายในจังหวัด เนื่องจากไม่มีงบประมาณสนับสนุน

ในส่วนนี้ ซึ่งไม่ตรงกับหลักการจัดการศึกษาที่ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบการศึกษาเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ดังที่ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542: 5) กล่าวว่า ครูคือผู้อำนวยการความสะดวกและเป็นแหล่งความรู้ ครูจะต้องมีความสามารถที่จะค้นพบความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน แหล่งความรู้ที่ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรหาแนวทางร่วมกันในการช่วยเหลือครู โดยการประมวงวางแผนแก้ไขนโยบายให้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เป็นการจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบการศึกษา ดังที่ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552: 10) กล่าวว่า ผู้สอนต้องใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง

1.3 จุดตรวจสอบหลัก การเตรียมความพร้อม จุดตรวจสอบย่อย การจัดการเรียนรู้

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 1.3.3 วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยกว่าข้อรายการอื่นๆ โดยครูมีความเห็นว่าการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ทำให้เกิดความยุ่งยากในการเตรียมเนื้อหา และครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะบูรณาการแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 23 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา แสดงให้เห็นว่า ครูไม่ได้ให้ความสำคัญกับการบูรณาการเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนรู้เท่าที่ควร เนื่องจากครูยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ซึ่งการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จักคิด แก้ปัญหา และค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ดังที่ ทิศนา ขัมมณี (2547) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เป็นการนำเอาความรู้สาขาวิชาต่างๆ ที่สัมพันธ์กันมาผสมผสานกัน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุด การเรียนการสอนแบบบูรณาการจะเน้นองค์รวมของเนื้อหา มากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชาและเน้นที่การสร้างความรู้ของผู้เรียนมากกว่าการให้เนื้อหาโดยตัวครู

1.4 จุดตรวจสอบหลัก การเตรียมความพร้อม จุดตรวจสอบย่อย การเตรียมการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน

จากผลการวิจัยพบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย การเตรียมการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 1.4.3 เตรียมกิจกรรม/สื่อ หรือรูปแบบการสอนสำหรับการซ่อมเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจได้เกิดการเรียนรู้ เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยกว่าข้อรายการอื่นๆ โดยครูมีความเห็นตั้งแต่เริ่มใช้แบบประเมินตนเองได้เขียนแผนการสอนระบุถึงกิจกรรมและการซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้าบรรจุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมและรูปแบบที่หลากหลาย เนื่องจากครูผู้สอนพบว่า มีนักเรียนเป็นจำนวนมากที่อ่านหนังสือไม่ออก เขียนสะกดคำไม่ได้ และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมากในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ โดยครูผู้สอนได้นำกิจกรรมและรูปแบบการสอนซ่อมเสริมมาใช้อย่างเป็นรูปธรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 – 4 แสดงให้เห็นว่า ครูส่วนใหญ่เริ่มให้ความสำคัญกับการสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้ามากขึ้น ซึ่งเห็นได้จากการที่ครูนำมาใช้อย่างเป็นรูปธรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 – 4 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรให้การช่วยเหลือติดตามการจัดการเรียน การสอนของครูและหาแนวทางแก้ปัญหาให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด ดังที่ วัฒนพร ระงับทุกข์ (2542: 5) กล่าวว่า การให้ความช่วยเหลือ (Instructional scaffolding) โดยการควบคุมองค์ประกอบของงาน (task) ให้สูงกว่าความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนใช้ความพยายามเอาชนะงาน เมื่อผู้เรียนมีทักษะ ผู้สอนค่อยๆ ลดความช่วยเหลือลง ซึ่งปัจจุบันกองการศึกษาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการช่วยเหลือผู้เรียนช้าให้ได้รับการสอนซ่อมเสริมได้มอบนโยบายให้ครูสอนซ่อมเสริมหลังเลิกเรียน เวลา 15.30 น. – 16.30 น. เป็นประจำทุกวันและมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องติดตามการปฏิบัติงานของครูและนักเรียน ตามคำสั่งงานโรงเรียนกองการศึกษา ที่ 24/2553 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2553 เรื่อง การนิเทศการจัดการศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม

1.5 จุดตรวจสอบหลัก การเตรียมความพร้อม จุดตรวจสอบย่อย การเตรียมการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย การเตรียมการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง และครูผู้สอนปฏิบัติเป็นจำนวนมากทุกข้อรายการ โดยครูมีความเห็นว่า การสรุปประเด็นสาระสำคัญของเนื้อหาหลังเรียนมีความจำเป็น เพราะทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เป็นองค์ความรู้ใหม่ของตนเองได้ และการจัดการเรียนการสอนต้องมีการวัดและประเมินผล เพราะทำให้ทราบแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงผู้เรียนได้ตรงกับความต้องการ

1.6 จุดตรวจสอบหลัก การจัดการเรียนรู้ จุดตรวจสอบย่อย การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 2.1.1 ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนแต่ละคนก่อนทำการสอนและปรับพื้นฐานความรู้ให้สามารถเรียนรู้ได้ เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยกว่าข้อรายการอื่นๆ ซึ่งครูมีความเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องตรวจสอบก่อนเรียน เพราะครูจะต้องสอนให้ผู้เรียนเข้าใจเรียนรู้ไปด้วยกันอยู่แล้ว แสดงให้เห็นว่า ครูยังมีแนวคิดแบบเก่า ครูควรปรับแนวคิดให้ถูกต้องตามหลักของการวัดและประเมินผล เนื่องจากการตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนจะช่วยให้ครูรู้จักผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังช่วยให้ครูเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลให้การส่งเสริมและช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมตามสภาพจริงทำให้ครูทราบ จุดแข็ง จุดอ่อนของผู้เรียนและพัฒนาปรับปรุงได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ดังที่ สจัด อุทรานันท์ (2532: 95) กล่าวว่า การวัดความรู้ก่อนสอน มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนว่า มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอที่จะเรียนเนื้อหาใหม่ได้หรือไม่ ถ้าหากพบว่าผู้เรียนยังมีพื้นฐานไม่เพียงพอผู้สอนก็จำเป็นต้องทบทวนหรือสอนเพิ่มเติมก่อนที่จะเรียนเนื้อหาใหม่ตามที่ได้กำหนดไว้ การรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้สอนได้เริ่มสอนให้ต่อเนื่องกับความรู้เดิมที่มีอยู่แล้วการปฏิบัติเช่นนี้ จะทำให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลได้ง่าย

1.7 จุดตรวจสอบหลัก การจัดการเรียนรู้ จุดตรวจสอบย่อย การจัดการเรียนรู้

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย การจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 2.2.4 จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ หรือภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยกว่าข้อรายการอื่นๆ โดยครูมีความเห็นว่า การบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ค่อนข้างทำได้ยาก เนื่องจากการจัดชั่วโมงเรียนที่ไม่ลงตัว และครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะบูรณาการการจัดการเรียนการสอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีแนวคิดว่าการนำมาปฏิบัติจริงค่อนข้างทำได้ยาก เนื่องจากมีข้อจำกัดอยู่ที่ ชั่วโมงเรียนของแต่ละรายวิชาและสถานที่ในการจัดบูรณาการ แสดงให้เห็นว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ซึ่งครูไม่มีความเข้าใจ ตั้งแต่กระบวนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการนำมาใช้จริง ซึ่งหากครูมีความรู้ความเข้าใจ การจัดการเรียนการสอน โดยการบูรณาการส่งผลดีต่อผู้เรียน เพราะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ และสามารถเชื่อมโยงสาระสำคัญของเนื้อหาได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูไม่เสียเวลาในการเตรียมเนื้อหาเนื่องจากเนื้อหาที่คล้ายๆกัน ครูสามารถวางแผนการจัดการเรียนการสอน เตรียมสื่อการสอนร่วมกันได้ ดังที่ ทิศนา ขัมมณี (2547) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเป็นการนำเอาความรู้สาขาวิชาต่างๆที่สัมพันธ์กันมาผสมผสานกัน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุด การเรียนการสอนแบบบูรณาการจะเน้นองค์รวมของเนื้อหา มากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชาและเน้นที่การสร้างความรู้ของผู้เรียนมากกว่าการให้เนื้อหาโดยตัวครู

1.8 จุดตรวจสอบหลัก การจัดการเรียนรู้ จุดตรวจสอบย่อย การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการ เพิ่มขึ้นทั้ง 4 ครั้ง และปฏิบัติเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากทุกข้อรายการ โดยครูมีความเห็นว่าในแต่ละครั้งที่จัดการเรียนการสอน ครูเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่อย่างสม่ำเสมอเนื่องจากเนื้อหาสาระที่คล้ายกัน ครูสามารถเพิ่มเติมบางส่วนโดยไม่ต้องสอนซ้ำ และสามารถนำสื่อการสอนที่เตรียมไว้มาใช้ได้ เป็นการประหยัดเวลา

ในการเตรียมความพร้อมและยังเป็นการเพิ่มความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เรียนมากขึ้น ดังที่ วัฒนาพร กระจับทุกซ์ (2542: 5) กล่าวว่า การให้ความช่วยเหลือ (Instructional scaffolding) โดยการควบคุม องค์ประกอบของงาน (task) ให้สูงกว่าความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนใช้ความพยายาม เอาชนะงาน เมื่อผู้เรียนมีทักษะผู้สอนค่อยๆ ลดความช่วยเหลือลง

1.9 จุดตรวจสอบหลัก การจัดการเรียนรู้ จุดตรวจสอบย่อย การให้ข้อมูลป้อนกลับ

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย การให้ข้อมูลป้อนกลับ ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 2.4.2 ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนเพื่อช่วยกันพัฒนาปรับปรุงเป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติได้น้อยกว่าข้อรายการอื่นๆ โดยครูมีความเห็นว่าการนำเสนอให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนไม่มีผลใดๆกับผู้เรียนไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เนื่องจากผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาปรับปรุงผู้เรียน คือ ครูผู้สอน โดยเฉพาะผู้ปกครองมักมองว่าเป็นหน้าที่ของครู จึงไม่ให้ความสำคัญในข้อรายการนี้เท่าที่ควร และในส่วนของผู้บริหาร โดยส่วนใหญ่ จะรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนในภาพรวม แสดงให้เห็นว่า ครูไม่ได้ให้ความสำคัญให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน เพราะคิดว่าไม่ได้มีส่วนช่วยในการพัฒนาปรับปรุง ซึ่งเป็นแนวคิดที่ไม่ถูกต้องเพราะการนำเสนอให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนจะได้หาแนวทางช่วยเหลือผู้เรียนร่วมกัน เพราะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีอำนาจในการวางแผนและกำหนดแนวนโยบายให้ความช่วยเหลือในส่วนของการทำงาน อำนาจความสะดวก อนุมัติงบประมาณในการจัดการศึกษา ดังที่ พรทิพย์ ไชยโส (2549: 212) กล่าวว่า การรายงานผลการประเมินเป็นงานสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษาที่จะสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในด้านของการพัฒนาผู้เรียนและผู้สอน ในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นหลักฐานราชการสำคัญของบุคคลที่จะนำไปใช้ เพื่อสิทธิ ตามกฎหมาย และเพื่อแสดงผลสรุปของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และนอกจากจากนั้น การรายงานผลการประเมินมีความสำคัญมากที่สุดกับผู้เรียนในการเสนอสารสนเทศ เพื่อให้ผู้เรียน ได้พัฒนาและปรับปรุงตนเอง

1.10 จุดตรวจสอบหลัก การจัดการเรียนรู้ จุดตรวจสอบย่อย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้นทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 2.5.3 จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้ปกครองและครอบครัว เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยกว่าข้อรายการอื่นๆ โดยครูมีความเห็นว่า การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้ปกครองและครอบครัวสำหรับนักเรียนในสังกัดเทศบาลเป็นสิ่งที่เป็นไปได้น้อยมากเนื่องจากผู้ปกครองไม่ได้ให้ความสำคัญ และไม่มีเวลาในการใส่ใจบุตรหลานเท่าที่ควร ข้อมูลจากการเยี่ยมบ้านและสัมภาษณ์ผู้ปกครองพบว่า ผู้ปกครองมีเวลาให้กับบุตรหลานน้อยมาก โดยเฉพาะเรื่องการเรียนรู้ผู้ปกครองแทบจะไม่ได้รับทราบเลย โดยส่วนใหญ่มอบให้เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนได้มารับทราบ จากการประชุมผู้ปกครองตามที่โรงเรียนจัดขึ้นภาคเรียนละ 1 ครั้ง เท่านั้น ซึ่งเป็นการรับทราบการตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรให้ครูผู้สอนเล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้ปกครองและครอบครัว ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 23 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง ความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ระดับสังคมเล็กๆ คือ ครอบครัว ชุมชน จนกระทั่งถึงสังคมระดับใหญ่ คือ ประเทศชาติและสังคมโลก

1.11 จุดตรวจสอบหลัก การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน จุดตรวจสอบย่อย สาระที่มุ่งประเมิน

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย สาระที่มุ่งประเมิน ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 3.1.4 กำหนดสาระที่มุ่งประเมินให้สอดคล้อง ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรเป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยกว่าข้อรายการอื่นๆ โดยครูมีความเห็นว่า ได้มีการปฏิบัติในข้อรายการนี้ แต่ยังไม่มีความชัดเจนว่า สาระที่ครูกำหนดสอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรหรือไม่ เนื่องจากโรงเรียนใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรใหม่และครูส่วนใหญ่อยากให้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ แสดงให้เห็นว่า ครูยัง

ขาดความรู้ ความเข้าใจ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงไม่แน่ใจการกำหนดสาระที่มุ่งประเมินว่า มีความสอดคล้องตามมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรหรือไม่ ผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงช่วยเหลือครู โดยจัดตั้งเป็นโครงการ ให้ครูได้รับการอบรมแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยบรรจุโครงการไว้ในแผนพัฒนาเทศบาลสามปี (พ.ศ. 2553-2555) และตั้งเป็นเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2553

1.12 จุดตรวจสอบหลัก การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน จุดตรวจสอบย่อย วิธีการประเมิน

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับ ประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย วิธีการประเมิน ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 3.2.2 เปิดโอกาส ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้บริหาร เพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครอง) ประเมินการจัดการเรียนการสอนของครู เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยกว่าข้อรายการอื่นๆ โดยครูมีความเห็นว่า การเปิดโอกาสให้ผู้ ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการประเมินการจัดการเรียนการสอนของครูนั้นที่ปฏิบัติได้จริงในส่วน ของผู้เรียน ผลการประเมินสะท้อนตามสภาพจริง ส่วนผู้บริหาร เพื่อนครู หรือผู้ปกครองเป็นไปได้ ยาก เนื่องจาก ผู้บริหารและเพื่อนครู ไม่กล้าที่จะประเมินกันเอง และมีความคิดว่าเป็นการก้าวก่าย หน้าทีของผู้อื่น ส่วนผู้ปกครองไม่ได้ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร เพราะคิดว่า ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการจัดการเรียนการสอนของครูโดยตรง แสดงให้เห็นว่าครูไม่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งเป็นแนวคิด ที่ไม่ถูกต้องเพราะการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินการจัดการเรียน การสอนของครู เป็นการส่งเสริมให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองได้ดียิ่งขึ้นจะได้หาแนวทางช่วยเหลือ ผู้เรียนร่วมกัน เพราะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีอำนาจในการวางแผน และกำหนดนโยบาย ให้ความ ช่วยเหลือในส่วนของการประสานงาน อำนวยความสะดวก อนุมัติงบประมาณในการจัดการศึกษา

1.13 จุดตรวจสอบหลัก การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน จุดตรวจสอบย่อย คุณภาพการประเมิน

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อยคุณภาพการประเมิน ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง แต่จุดตรวจสอบนี้ ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเป็นจำนวนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับจุดตรวจสอบอื่นๆ โดยครูหลายคนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า จุดตรวจสอบนี้ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจหลักของการสร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินที่มีความตรงและความเที่ยง ไม่ได้มีการตรวจสอบผลการประเมินให้ถูกต้องครบถ้วนตามสภาพจริง และไม่ความรู้ ความเข้าใจ ในการเลือกใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะ ที่มุ่งประเมิน แสดงให้เห็นว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินก่อนนำมาใช้ในการประเมิน ดังที่ พรทิพย์ ไชยโส (2549: 155) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการสำคัญในการในระบบการจัดการศึกษา เป็นส่วนที่จะให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจทั้งในระดับการบริหารจัดการ การเรียนการสอน และการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนอันเป็นเรื่องสำคัญที่สุด กระบวนการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาจะต้องยึดการปฏิบัติที่ได้มาตรฐานคุณภาพและมีระบบการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืออยู่ในวงจรการเรียนการสอนที่สามารถประกันคุณภาพการจัดการศึกษาได้ ซึ่งเมื่อครูไม่ได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแสดงว่า ครูไม่สามารถสร้างเครื่องมือให้มีความตรงและความเที่ยงและไม่สามารถเลือกใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลให้เหมาะสมกับสิ่งที่มุ่งประเมินและไม่ได้ตรวจสอบผลการประเมินให้มีความถูกต้องครบถ้วนตามสภาพจริง ซึ่งหากครูผู้สอนไม่สามารถสร้างเครื่องมือวัดและประเมินให้มีความตรงและความเที่ยงได้นั้น ย่อมส่งผลกระทบต่อตัดสินผลการเรียนของนักเรียน อาจทำให้ ผลการวัดและประเมินเกิดความคลาดเคลื่อนไม่ตรงตามสภาพจริง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยเหลือครูผู้สอน โดยตั้งเป็นโครงการอบรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครูผู้สอน โดยบรรจุโครงการไว้ในแผนพัฒนาเทศบาลสามปี (พ.ศ. 2553-2555) และตั้งเป็นเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2553

1.14 จุดตรวจสอบหลัก การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน จุดตรวจสอบย่อย เกณฑ์การประเมิน

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อยเกณฑ์การประเมิน ข้อรายการที่ 3.4.1 สร้างเกณฑ์การประเมินได้สอดคล้องกับตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ครูผู้สอนปฏิบัติข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยครูส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูทุกคนจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์การประเมินแต่ไม่แน่ใจว่าเกณฑ์ที่ครูตั้งขึ้นสอดคล้องกับตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรหรือไม่ เนื่องจากใช้หลักสูตรใหม่ทุกระดับชั้น ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้เท่าที่ควร เนื่องจากโรงเรียนใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรใหม่และครูส่วนใหญ่อยากให้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ แสดงให้เห็นว่า ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงไม่แน่ใจการกำหนดสาระที่มุ่งประเมินว่า มีความสอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรหรือไม่ ผู้ที่มีหน้าที่โดยตรง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงควรช่วยเหลือครู โดยการจัดให้ครูได้รับการอบรมแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกองการศึกษาได้แก้ปัญหา โดยตั้งเป็นโครงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ บรรจุไว้ในแผนพัฒนาเทศบาลสามปี (พ.ศ. 2553 - 2555) และตั้งเป็นเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2553

1.15 จุดตรวจสอบหลัก การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน จุดตรวจสอบย่อย การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อยการประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน ข้อรายการที่ 3.5.1 ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลได้เหมาะสมกับลักษณะข้อมูลที่รวบรวมได้ครูผู้สอนปฏิบัติข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง โดยครูมีความเห็นว่า การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความเหมาะสมกับลักษณะข้อมูลที่รวบรวมได้ เป็นสิ่งที่ครูผู้สอนทุกคนปฏิบัติอยู่แล้ว แต่ครูส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจเท่าที่ควรที่ทำอยู่ไม่แน่ใจว่า เป็นวิธีการที่ถูกต้องหรือไม่ ต้องการให้มีการจัดอบรมการประมวลผลและ

วิเคราะห์ข้อมูลให้กับครู เพื่อนำมาใช้ให้เหมาะสมต่อไป โดยตั้งเป็นโครงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาเทศบาลสามปี (พ.ศ. 2553 - 2555) และตั้งเป็นเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2553

1.16 จุดตรวจสอบหลัก การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน จุดตรวจสอบย่อย การรายงานผลการประเมิน

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย การรายงานผลการประเมิน ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง แต่จุดตรวจสอบนี้ ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเป็นจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจุดตรวจสอบอื่นๆ โดยครูส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การนำเสนอผลการประเมิน โดยมีหลักฐานอ้างอิงชัดเจนและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ และการเขียนรายงานการประเมิน ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงนั้น ครูผู้สอนยังไม่ได้ปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงมีการปฏิบัติในจุดตรวจสอบนี้ เป็นจำนวนน้อยมีแต่การแจ้งผลการเรียนให้นักเรียน และผู้ปกครองทราบตามแบบ ปพ.5 ซึ่งเป็นสมุดแจ้งการตัดสินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเท่านั้น แสดงให้เห็นว่า ครูมีการปฏิบัติที่เป็นความเคยชินกับการที่ไม่เคยเขียนรายงานผลการประเมินให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทราบ ซึ่งการจัดการศึกษา การรายงานผลการประเมินมีความสำคัญ เนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีส่วนในการให้ความช่วยเหลือผู้เรียน ทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการ ประสานงาน อำนวยความสะดวก การจัดสรรงบประมาณ ดังที่พรทิพย์ ไชยโส (2549: 212) กล่าวว่า การรายงานผลการประเมินเป็นงานสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษา ที่จะสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในด้านของพัฒนา ผู้เรียนและผู้สอนในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นหลักฐานราชการสำคัญของบุคคลที่จะนำไปใช้เพื่อสิทธิตามกฎหมายและเพื่อแสดงผลสรุปของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.17 จุดตรวจสอบหลัก การนำผลการประเมินไปใช้ จุดตรวจสอบย่อยการพัฒนาตนเองของครู

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย

การพัฒนาตนเองของครู ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้นทั้ง 4 ครั้ง และปฏิบัติทุกข้อรายการเป็นจำนวนมาก โดยครูมีความเห็นว่าได้นำผลการประเมินมาใช้ในการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง และปรับปรุง สื่อ วิธีการสอนของตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินพัฒนาตนเองทุกด้านทั้งกับเพื่อนร่วมงาน และการพัฒนาโรงเรียน แสดงให้เห็นว่าครูได้นำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาตนเองทุกด้าน ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี เนื่องจากการพัฒนาตนเองของครูจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้ยังเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนร่วมกับเพื่อนครูอีกด้วย

1.18 จุดตรวจสอบหลัก การนำผลการประเมินไปใช้ จุดตรวจสอบย่อย การช่วยเหลือ และส่งเสริมผู้เรียน

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง และปฏิบัติทุกข้อรายการเป็นจำนวนมาก โดยครูมีความเห็นว่า ได้นำผลการประเมินมาใช้ในการส่งเสริมพัฒนาตนเองของผู้เรียน ทั้งด้านวิชาการ การทำงานและคุณธรรม ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งที่ดีเนื่องจากการจัดการเรียน การสอนต้องพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่าครูให้การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาตนเองทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.19 จุดตรวจสอบหลัก การนำผลการประเมินไปใช้จุดตรวจสอบย่อยการวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อ

จากผลการวิจัย พบว่า การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จุดตรวจสอบย่อย การวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อ ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง และปฏิบัติทุกข้อรายการเป็นจำนวนมาก โดยครูส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ได้นำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนการเรียนและแนะแนวการศึกษาต่อให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ซึ่งโดยส่วนใหญ่ นักเรียนสังกัดเทศบาลมักจะศึกษาต่อในสายวิชาชีพ เนื่องจากผู้ปกครองต้องการให้ได้งานทำรวดเร็ว ให้สามารถเข้าทำงานในแหล่งโรงงานอุตสาหกรรม หรือบริษัทในจังหวัด

ที่ใกล้เคียง เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการช่วยเหลือครอบครัวแสดงให้เห็นว่าครูให้ความสำคัญกับการวางแผน การเรียนและการศึกษาต่อ เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามที่ต้องการ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จและสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ตามความถนัดและความต้องการของตนเองและนอกจากนั้นยังแสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนเข้าใจสภาพพื้นฐานทางครอบครัวของผู้เรียนอย่างแท้จริง จึงแนะนำให้ผู้เรียนศึกษาต่อในสาขาวิชาที่ตลาดต้องการ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพหารายได้ช่วยเหลือครอบครัว

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู และการใช้คู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

ผู้วิจัยขอวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู และการใช้คู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู มีรายละเอียดดังนี้

ครูส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อครูในการจัดการเรียนการสอนทำให้มั่นใจในการตรวจสอบพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีความถูกต้องสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามที่ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการของ Stufferbeem (2000) ที่กล่าวไว้ว่า การประเมินภายใต้มาตรฐานการประเมิน 4 ด้าน คือ 1) มาตรฐานด้านการนำไปใช้ประโยชน์ (utility standard) 2) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (feasibility standard) 3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (propriety standard) และ 4) มาตรฐานด้านความถูกต้อง (accuracy standard)

1. ความคิดเห็นของครูต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองและให้ความร่วมมือในการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินเป็นอย่างดีสังเกตได้จากการพัฒนาพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูอย่างต่อเนื่อง

จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ถึง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ทำให้ครูสามารถตรวจสอบพฤติกรรม การจัดการเรียนการสอนของตนเองได้ว่าข้อรายการใดปฏิบัติหรือข้อรายการใดไม่ได้ปฏิบัติและ สามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงตนเองในการจัดการเรียนการสอนครั้งต่อไปนอกจากนั้นครูมี ความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากขึ้น เพราะแบบตรวจสอบ รายการมีจุดตรวจสอบย่อยให้ครูได้ทบทวนพฤติกรรมการสอนของตนเองอย่างต่อเนื่อง ข้อรายการ ในแต่ละจุดตรวจสอบช่วยให้ครูสามารถวางแผนการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่การเตรียม ความพร้อมของครูจนกระทั่งนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาผู้เรียน พัฒนาตนเอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายได้เป็นอย่างดี และเนื่องจากแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูเป็นเรื่องใกล้ตัวที่เป็นหน้าที่โดยตรงของครูอยู่แล้ว ครูจึงให้ ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการนำไปใช้

2. ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้คู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมิน ตนเองของครู

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจารณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้คู่มือการใช้ แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูในประเด็นลักษณะของการใช้คู่มือการใช้ แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูที่ช่วยให้ครูสามารถประเมินตนเองได้ มีรายละเอียด ดังนี้

จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า การที่ครูผู้สอนสามารถใช้แบบตรวจสอบ รายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูในการตรวจสอบพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของตนเองได้นั้นเกิดจาก การที่ครูผู้สอนศึกษาแนวทางการประเมินตนเองจากคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมิน ตนเองของครู เนื่องจากคู่มือมีรายละเอียดที่ครอบคลุมการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมิน ซึ่งมี ลักษณะเป็นคำอธิบายที่ทำให้ครูเข้าใจจุดมุ่งหมายของการประเมิน วิธีการประเมิน การตัดสินใจ พฤติกรรมจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนั้นคู่มือยังระบุตัวบ่งชี้ พฤติกรรมจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้อย่างชัดเจนในแต่ละข้อรายการของ แต่ละจุดตรวจสอบย่อย ซึ่งทำให้ครูสามารถประเมินตนเองได้ว่าข้อรายการใดปฏิบัติหรือไม่ได้ ปฏิบัติ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

สาระสำคัญของการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เป็นครูผู้สอน จำนวน 9 คน จากโรงเรียนเทศบาลแสงวนิชอุปกัลภ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 เหตุผลที่ผู้วิจัยศึกษากับกลุ่มที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือนี้ เนื่องจากการดำเนินการวิจัย จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งจากการติดต่อโรงเรียนเทศบาลแสงวนิชอุปกัลภ์ พบว่า ผู้บริหารและคณะครูยินดีให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสรุปมีดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา
2. เพื่อทดลองและศึกษาผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา โดยศึกษาวิจัย 2 ประเด็น ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาแบบตรวจสอบรายการ

ประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ระดับประถมศึกษา 2) ศึกษาผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา สาระสำคัญ เกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

กลุ่มที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เป็นครูผู้สอน จำนวน 9 คน จากโรงเรียนเทศบาลแสงวิชอุบลรัตน์ ซึ่งเป็นโรงเรียน ที่จัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม โดยเก็บรวบรวม ข้อมูล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 เหตุผลที่ผู้วิจัยศึกษากับกลุ่มที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือนี้ เนื่องจากการดำเนินการวิจัย จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งจาก การติดต่อโรงเรียนเทศบาลแสงวิชอุบลรัตน์ พบว่า ผู้บริหารและคณะครูยินดีให้ความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และประกอบกับผู้วิจัยมีหน้าที่โดยตรงในการ ดูแล ส่งเสริมการจัดการ ศึกษาโรงเรียน ดังกล่าว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน ของครู และแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

1. แบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อใช้บันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูมีลักษณะเป็นแบบรายการ (checklist) ประกอบด้วยข้อรายการ และตัวบ่งชี้ของแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู เพื่อเก็บข้อมูลจากการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู และคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมิน

ตนเองของครู ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอน และข้อคำถามเกี่ยวกับ จุดแข็งจุดอ่อน ประโยชน์ต่อครูและนักเรียน ปัญหา/อุปสรรคที่เกิดขึ้น การแก้ไขปัญหา และข้อคำถาม ปลายเปิด ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัย ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารตำรา บทความ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา แบบตรวจสอบรายการ และ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ เพื่อให้ได้หลักการและแนวคิดในการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก สำหรับประเมินตนเองของครู

2. กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยที่มุ่งพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับ ประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

3. สร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยกำหนด ดังนี้

3.1 แบบบันทึกพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

เครื่องมือแต่ละประเภทใช้วิธีการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างจากเอกสารทฤษฎีและงานวิจัยกำหนดจุดตรวจสอบหลัก และจุดตรวจสอบย่อยตามกรอบแนวคิดการวิจัย

2) ดำเนินการสร้างข้อรายการ ข้อคำถาม และตัวบ่งชี้ให้ครอบคลุม จุดตรวจสอบหลัก และจุดตรวจสอบย่อย

3) ตรวจสอบความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องของภาษา ปริมาณของข้อรายการ แล้วจัดพิมพ์เป็นเครื่องมือฉบับร่าง

4) นำเครื่องมือฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความสมบูรณ์ ความเหมาะสม ความชัดเจน ของภาษาที่ใช้ ปริมาณข้อรายการ ข้อคำถาม คำอธิบาย จุดมุ่งหมาย วิธีการใช้ การตัดสิน พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู และตัวบ่งชี้พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน ของครู ให้ครอบคลุมจุดตรวจสอบหลักและจุดตรวจสอบย่อย เพื่อให้สอดคล้องกับ กรอบแนวคิดการวิจัย รวมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับแก้จากคณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

5) นำเครื่องมือฉบับร่างปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและ ประเมินผลการศึกษา จำนวน 2 คน ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน ด้านการจัด การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรง เชิงเนื้อหาปริมาณข้อรายการ ข้อคำถาม คำอธิบาย จุดมุ่งหมาย วิธีการใช้ การตัดสินพฤติกรรม การจัดการเรียนการสอนของครู และตัวบ่งชี้พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู มีความเหมาะสม มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย

6) กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการ ข้อคำถาม และตัวบ่งชี้ กับกรอบแนวคิดการวิจัย (IOC) ของเครื่องมือแต่ละประเภท และรวบรวมข้อเสนอแนะ จากผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไขในแบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก คู่มือการใช้ แบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก และแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ข้อรายการ ข้อคำถาม คำอธิบาย จุดมุ่งหมาย วิธีการใช้ การตัดสินพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูและตัวบ่งชี้ มีความเหมาะสม มีความชัดเจน สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย

7) นำแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครูและ แบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และนำไปทดลองใช้กับครูผู้สอน โรงเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับโรงเรียน

ที่จะเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษา เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้ และปรับแก้ให้มีความสมบูรณ์

8) จัดพิมพ์เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ดำเนินการดังนี้

1. ทำหนังสือจากภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลแสงวิชอุบลมภ์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

2. ประชุมผู้บริหาร และครูผู้สอน ทั้ง 9 คน เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย คู่มือ และการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักในการประเมินตนเองของครู พร้อมมอบเอกสารที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย คู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู และแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

3. ให้ครูศึกษาคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูและทำการประเมินตนเอง โดยใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวนทั้งสิ้น 4 แผน จัดการเรียนการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ละ 2 สัปดาห์ รวมเป็น 8 สัปดาห์ โดยเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละแผน ครูผู้สอนทั้ง 9 คน จะนำผลการประเมินตนเองมาร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในแผนการเรียนรู้อีกต่อไป

4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู และความคิดเห็นของครูจากการใช้แบบประเมินตนเองของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอน เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนการสอนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ข้อมูลจากแบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู มีลักษณะเป็นแบบบันทึกรายการ (checklist) วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูในแต่ละจุดตรวจสอบ ทั้ง 19 จุดตรวจสอบย่อย แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูที่มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา เรียบเรียงเนื้อหาจัดเป็นหมวดหมู่ แล้วนำเสนอในลักษณะความเรียง

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

ผลการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู พบว่า จุดตรวจสอบของแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู ประกอบด้วย จุดตรวจสอบหลัก จำนวน 4 จุดตรวจสอบ จุดตรวจสอบย่อย จำนวน 19 จุดตรวจสอบ และข้อรายการ จำนวน 53 ข้อ ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย 5 จุดตรวจสอบย่อย ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของครู การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การเตรียมการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน และการเตรียมการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน

2. การจัดการเรียนรู้ แบ่งเป็น 5 จุดตรวจสอบย่อย ได้แก่ การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน ผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน การให้ข้อมูลป้อนกลับและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน แบ่งเป็น 6 จุดตรวจสอบย่อย ได้แก่ สารที่มุ่งประเมิน วิธีการประเมิน คุณภาพการประเมิน เกณฑ์การประเมิน การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน และการรายงานผลการประเมิน

4. การนำผลการประเมินไปใช้ แบ่งเป็น 3 จุดตรวจสอบย่อย ได้แก่ การพัฒนาตนเองของครู การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน และการวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อ

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ส่วนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการ

ประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครู และคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

ส่วนที่ 1 ผลการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

จากผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนมีการพัฒนาพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของตนเองอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 มีรายละเอียด ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อม

1.1 การเตรียมความพร้อมของครู ครูผู้สอนปฏิบัติเพิ่มขึ้นทุกข้อรายการทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 1.1.1 ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่จะทำการสอนจากมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามหลักสูตรเป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติมากกว่าข้อรายการอื่นๆ และ ข้อรายการที่ 1.1.2 จัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่ได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้และสังเคราะห์เนื้อหาที่เป็นประโยชน์สอดคล้องกับสาระของรายวิชา เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยกว่าข้อรายการอื่นๆ

1.2 การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ครูผู้สอนปฏิบัติเพิ่มขึ้นทุกข้อรายการทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 1.2.3 จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนรู้สึกสนุก ผ่อนคลาย มีอิสระ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติมากกว่าข้อรายการอื่นๆ และครูผู้สอนปฏิบัติเป็นจำนวนน้อย คือ ข้อรายการที่ 1.2.1 จัดทำสื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา และ ข้อรายการที่ 1.2.2 เตรียมแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าทั้งในและนอกสถานศึกษา

1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนปฏิบัติเพิ่มขึ้นทุกข้อรายการ ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 1.3.2 วางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนเป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติมากที่สุด และข้อรายการที่ 1.3.3 วางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการเนื้อหา สาระวิชากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆเป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยที่สุด

1.4 การเตรียมการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน ครูผู้สอนปฏิบัติเพิ่มขึ้นทุกข้อรายการ ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 1.4.3 เตรียมให้คำปรึกษาแนะนำในการมอบหมายงานทั้งงานเดี่ยวและเป็นกลุ่ม เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติมากที่สุด และข้อรายการที่ 1.4.3 เตรียมกิจกรรม/สื่อ หรือรูปแบบการสอนสำหรับการส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจเกิดการเรียนรู้ เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยที่สุด

1.5 การเตรียมการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียนครูผู้สอนปฏิบัติเป็นจำนวนมากทุกข้อรายการ ทั้ง 4 ครั้ง

2. การจัดการเรียนรู้

2.1 การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน ครูผู้สอนปฏิบัติเพิ่มขึ้นทุกข้อรายการ ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 2.1.2 จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถหรือคละ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงกับความต้องการและช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติมากที่สุดและข้อรายการที่ 2.1.1 ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนแต่ละคนก่อนทำการสอนและปรับพื้นฐานความรู้ให้สามารถเรียนรู้ได้ เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยที่สุด

2.2 การจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนปฏิบัติเพิ่มขึ้นทุกข้อรายการ ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 2.2.1 จัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด และ ข้อรายการที่ 2.2.2 จัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติมากที่สุดและข้อรายการที่ 2.2.4 จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระวิชากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ หรือภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยที่สุด

2.3 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน ครูผู้สอนปฏิบัติเพิ่มขึ้นทุกข้อรายการทั้ง 4 ครั้ง และปฏิบัติเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากทุกข้อรายการ

2.4 การให้ข้อมูลป้อนกลับ ครูผู้สอนปฏิบัติเพิ่มขึ้นทุกข้อรายการทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 2.4.2 ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน เพื่อช่วยกันพัฒนาปรับปรุง เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยที่สุด

2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูผู้สอนปฏิบัติเพิ่มขึ้นทุกข้อรายการทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 2.5.2 จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับครู เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติมากที่สุด และข้อรายการที่ 2.5.3 จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้ปกครองและครอบครัว เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยที่สุด

3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน

3.1 สารที่มุ่งประเมิน ครูผู้สอนปฏิบัติเพิ่มขึ้นทุกข้อรายการ ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 3.1.1 ประเมินพื้นฐานความรู้ของรายวิชาเป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติมากที่สุดและข้อรายการที่ 3.1.4 กำหนดสารที่มุ่งประเมินให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยที่สุด

3.2 วิธีการประเมิน ครูผู้สอนปฏิบัติเพิ่มขึ้นทุกข้อรายการ ทั้ง 4 ครั้ง โดยข้อรายการที่ 3.2.2 เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้บริหาร เพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครอง) ประเมินการจัดการเรียนการสอนของครู เป็นข้อรายการที่ครูผู้สอนปฏิบัติน้อยที่สุด

3.3 คุณภาพการประเมิน ครูผู้สอนปฏิบัติเพิ่มขึ้นทุกข้อรายการทั้ง 4 ครั้ง โดยจุดตรวจฉบับนี้ ครูผู้สอนปฏิบัติข้อรายการเป็นจำนวนน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับจุดตรวจฉบับอื่นๆ

3.4 เกณฑ์การประเมิน ครูผู้สอนปฏิบัติข้อรายการเพิ่มขึ้นทั้ง 4 ครั้ง โดยจุดตรวจฉบับนี้ ครูผู้สอนปฏิบัติข้อรายการเป็นจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจุดตรวจฉบับอื่นๆ

3.5 การประมวลผลและวิเคราะห์ผลการประเมิน ครูผู้สอนปฏิบัติข้อรายการเพิ่มขึ้นทั้ง 4 ครั้ง แต่จุดตรวจฉบับนี้ ครูผู้สอนปฏิบัติข้อรายการเป็นจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจุดตรวจฉบับอื่นๆ

3.6 การรายงานผลการประเมิน ครูผู้สอนปฏิบัติเพิ่มขึ้นทุกข้อรายการ ทั้ง 4 ครั้ง โดยจุดตรวจฉบับนี้ ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเป็นจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจุดตรวจฉบับอื่นๆ

4. การนำผลการประเมินไปใช้

4.1 การพัฒนาตนเองของครู ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง และปฏิบัติทุกข้อรายการเป็นจำนวนมาก

4.2 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน ครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้นทั้ง 4 ครั้ง และปฏิบัติทุกข้อรายการเป็นจำนวนมาก

4.3 การวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อครูผู้สอนปฏิบัติทุกข้อรายการเพิ่มขึ้น ทั้ง 4 ครั้ง และปฏิบัติทุกข้อรายการเป็นจำนวนมาก

ส่วนที่ 2 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการ ประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู และคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

2.1 ความคิดเห็นของครูต่อคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

ผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู คู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู เนื่องจากมีตัวบ่งชี้ชัดเจนที่สามารถตรวจสอบพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของตนเองได้ว่า ข้อรายการใดปฏิบัติ ข้อรายการใดไม่ได้ปฏิบัติ ซึ่งหากไม่มีตัวบ่งชี้ผลการประเมินอาจจะไม่สามารถวัดได้ตรงกับพฤติกรรมที่ครูปฏิบัติ เพราะไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน การศึกษาจากคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู จึงเป็นแนวทางในการตรวจสอบพฤติกรรมของครูได้เป็นอย่างดีและครูผู้สอนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ภาษาที่ใช้ในคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครู มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ปริมาณตัวบ่งชี้ในคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักมีความเหมาะสม

2.2 ความคิดเห็นของครูต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

จากผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู และได้รับประโยชน์ในการนำมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของตนเองให้เหมาะสม ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูได้อย่างเป็นรูปธรรม ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมของครู จนถึงการนำผลการประเมินไปใช้ ซึ่งแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครู เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้อันถึงการประเมินตนเองของผู้เรียนและประเมินครูผู้สอน เพื่อนำสารสนเทศจากการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและครูผู้สอนมีความเห็นว่า แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักที่พัฒนามาจากแนวคิดการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการหลัก (KEC) มีลักษณะเด่น คือ สามารถตรวจสอบพฤติกรรมของครูตั้งแต่การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนจนถึงสิ้นสุดกระบวนการสอน ทำให้ครูทราบจุดแข็ง จุดอ่อนของตนเอง จึงทำให้ครูมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนของตนเองมากขึ้น นอกจากนี้สารสนเทศจากการประเมินสามารถเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ จึงเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทาง หรือนโยบายในการพัฒนาจัดการเรียนการสอนของครูและแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครูใช้ง่าย เนื่องจากมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ใช้ภาษาได้ชัดเจน เข้าใจง่าย จุดแข็งของแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครู คือ ใช้ง่าย สะดวก ครูสามารถประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ด้วยตนเอง ซึ่งทำให้ครูรู้จักตนเองและฝึกให้ซื่อสัตย์ต่อตนเอง จุดอ่อน คือ อาจมีความลำเอียงเกิดขึ้นในการประเมินตนเองของครู ปัญหาอุปสรรคของการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครู คือ พฤติกรรมที่ครูปฏิบัตินอกเหนือจากตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแต่ละข้อรายการอาจเป็นพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรมีเครื่องมือตรวจสอบพฤติกรรมของครูโดยผู้ประเมิน เช่น แบบสังเกตการณ์สอนของครู เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น และครูผู้สอนมีความคิดเห็นเพิ่มเติมให้มีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของนักเรียน เพื่อจะได้ศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาร่วมมือกันในการวางแผนงาน/โครงการ และการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาความรู้ทางด้านวิชาการให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา เนื่องจากการวิจัย แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญเป็นจำนวนน้อยในหลายจุดตรวจสอบ ได้แก่ การตรวจสอบคุณภาพการประเมิน เกณฑ์การประเมิน การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน และการรายงาน ผลการประเมิน เพื่อจะได้นำมาพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครูให้เหมาะสมต่อไป

2. ควรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาแบบตรวจสอบ รายการประเมิน เพื่อร่วมวางแผนการจัดการศึกษา และนำมากำหนดเป็นแนวนโยบายในการ ส่งเสริมและให้การช่วยเหลือครูต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง ของนักเรียน เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

2. ควรสร้างเครื่องมือที่ผู้วิจัยสามารถตรวจสอบการประเมินตนเองของครูได้โดยตรง ควบคู่กับการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู เพื่อให้ได้ผลการประเมินตนเอง ของครูตรงตามสภาพจริง

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กนกวรรณ คงอภิรักษ์. 2548. การวิจัยพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครูด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้วงจรการเรียนรู้
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษา 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

จินดา ทับจิ้น. 2546. พฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษา กลุ่มกรุงธนเหนือ. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชนาธิป พรสกุล. 2543. แคลิฟอร์เนียรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2552. 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ:
บริษัท แดเน็กซ์ อินเตอร์คอบเปอเรชั่นจำกัด

दनัย ไชโยธา. 2534. หลักการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ทิสนา แคมมณี. 2545. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

_____. 2547. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม. **เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2553.** กองวิชาการ
และแผนงาน เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม.

_____. **แผนพัฒนาเทศบาลสามปี (พ.ศ. 2553 - 2555).** กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมือง
สมุทรสงคราม.

ชัยฤทธิ์ ณ ภูมิต. 2550. การสังเกตพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนพญาไท กรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บุญทอง บุญทวี. 2546. การพัฒนาระบบการประเมินตนเองของครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
ที่เพิ่มความถูกต้องโดยใช้สารสนเทศจากผู้มีส่วนได้เสีย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
ดุขุภักดิ์ สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2535. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: บี แอนด์ บี.
แบบเขเว่นอี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

บุญเรียง ขจรศิลป์. 2543. **วิธีวิจัยทางการศึกษา.** หจก. พี.เอ็น.การพิมพ์

ปทีป เมธาคณวุฒิ. 2544. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประเวศ วะศรี. 2543. การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด: แนวทางสู่การปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ประเสริฐ ลีอำนาจกุล. 2550. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของอาจารย์
วิทยาลัยพณิชการเซตุน และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหา
บัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พรทิพย์ ไชยโส. 2545. **หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษาขั้นสูง**. ภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. 2549. **หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา**. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พระเทพเวที (ประยูรค์ ปยุตโต). 2536. **จะพัฒนาคนกันได้อย่างไร**. กรุงเทพมหานคร:
บริษัทสหธรรมิกจำกัด.

พิชิต ฤทธิ์จัญญ. 2538. **การพัฒนาระบบการประเมินตนเองในการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียน
มัธยมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

_____. 2548. **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา**. กรุงเทพฯ: เข้า ออฟ เคอร์ มีส.

ภัทรารวรรณ ภิรมย์วงศ์. 2546. **การวิเคราะห์และประเมินอภิมานการประเมินการปฏิบัติงาน
ของนักเรียนในวิชาศิลปศึกษา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มนสิข สิทธิสมบูรณ์. 2552. **การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**.
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

รัชนีวรรณ สงชู. 2544. **การพัฒนาแบบประเมินตนเองด้านการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน
ระดับคุณภาพสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ**.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและประเมินผลการศึกษา, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

เรืองเดช ศิริกิจ. 2546. การวิเคราะห์ส่วนประกอบความแปรปรวนของการบริหารแบบกระจายอำนาจของโรงเรียนเอกชนที่วัดผ่านเคอี่ชี่การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2542. แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร: บริษัท แอล ที เพรส จำกัด.

ศิริชัย กาญจนวาสี. 2543. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. 2543. การประเมินการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

_____. 2545. ทฤษฎีการประเมิน. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริเดช สุชีวะ. 2545. ชุดเครื่องมือการประเมินตนเองของครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

สังัด อุทรานันท์. 2532. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมคิด พรหมจู้. 2535. การพัฒนาระบบการประเมินตนเองสำหรับศูนย์ประสานการศึกษา นอกโรงเรียนระดับอำเภอ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมจิตร กลินน้อย. 2550. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูธุรกิจ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมพงษ์ ปั้นหุ่น. 2548. การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ เพื่อพัฒนาทักษะการประเมินของครูและนักเรียน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2535. หลักการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน. คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. 2541. วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สินีนานู ศรีพัฒนะพิพัฒน์. 2545. การพัฒนาแบบตรวจสอบรายการประเมินหลักเพื่อประเมิน ความเหมาะสมของวิธีการประเมินภายในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมน อมรวิวัฒน์. 2543. พหุปัญญาในห้องเรียน: วิธีการสอนเพื่อพัฒนาปัญญาหลายด้าน. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ

สุวิมล ว่องวานิช. 2543. รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.

_____. 2550. การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่. ศูนย์ตำราวิชาการคณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อริศรา ชูชาติ. 2549. การปฏิรูปการจัดการเรียนรู้. ศูนย์ตำราวิชาการคณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Airasian and Gullickson. 1994. **Self-evaluation** (Online). www.ncetm.org.uk/self-evaluation/, September 16, 2008.

By Ordway Tead. 2010. **Education evaluation** (Online). www.education.com/reference/Article/Ref_Self_Directed/., February 14, 2010.

Kiefer. 2010. **Evaluation** (Online). www.highlandschools-virtualib.org.uk/lit/lifelong/teacher_self.htm., February 27, 2010.

Scriven. 1991. **Development checklists** (Online). www.wmich.edu/evalctr/checklists/kec.htm., July 19, 2008.

Scriven. 2000. **Development checklists** (Online). www.wmich.edu/evalctr/checklists/kec.htm., July 19, 2008.

Scriven. 2004. **Development Key Evaluation Checklists** (Online). www.wmich.edu/evalctr/checklists/kec_feb07.pdf., July 19, 2008.

Stufflebeam. 2000. **Checkpoints** (Online). www.wmich.edu/evalctr/checklists/., July 19, 2008.

ภาคผนวก ก
คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อรายการ
ของแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

ตารางผนวกที่ 1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อรายการในแบบตรวจสอบรายการ
ประเมินตนเองของครู

ข้อรายการ	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
1. การเตรียมความพร้อม		
1.1 การเตรียมความพร้อมของครู		
1. ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์เนื้อหาสาระ ที่จะทำการสอนจากมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอน ได้ตรงตามหลักสูตร	0.89	ปรับคำว่า “ หนังสือและคู่มือ ” เป็น มาตรฐานการเรียนรู้ เพราะปัจจุบัน ใช้หลักสูตรตามมาตรฐานการเรียนรู้
2. จัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่ได้ศึกษา จากแหล่งเรียนรู้และสังเคราะห์เนื้อหา ที่เป็นประโยชน์สอดคล้องกับสาระของรายวิชา	1.00	-
3. การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ เกิดความรู้ความเข้าใจ	1.00	-
4. ปรับบุคลิกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน		
1.2 การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้		
5. จัดทำสื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา	1.00	-
6. เตรียมแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า ทั้งในและนอกสถานศึกษา	1.00	-
7. จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนรู้สึกสนุก ผ่อนคลาย มีอิสระและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	1.00	-
1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้		
8. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามที่ หลักสูตรกำหนดเพื่อกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้	0.89	ปรับคำว่า “ จุดประสงค์การเรียนรู้ ” เป็น ตัวชี้วัด เพราะ จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นสิ่งที่ครูกำหนดขึ้นเอง ไม่ใช่หลักสูตรกำหนด
9. วางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม กับลักษณะของผู้เรียน	1.00	-
10. วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหา สาระวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ	1.00	-

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อรายการ	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
11. วางแผนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม กับธรรมชาติของรายวิชาตรงกับความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนทั้งรายบุคคล และเป็นกลุ่ม	1.00	
12. วางแผนการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมมาตรฐาน การเรียนรู้ทั้งด้าน ความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะ	0.89	ปรับคำว่า “ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย ” เป็น ความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะ
1.4 การเตรียมการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริม ผู้เรียน		
13. เตรียมจัดทำแฟ้มประวัติด้านการเรียนรู้ และด้านอื่นๆของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	1.00	-
14. เตรียมให้คำปรึกษาแนะนำในการมอบหมาย งานทั้งงานเดี่ยวและเป็นกลุ่ม	1.00	-
15. เตรียมกิจกรรม/สื่อ/หรือรูปแบบการสอน สำหรับการซ่อมเสริมให้ผู้เรียนช้า ได้เกิดการเรียนรู้	1.00	-
1.5 การเตรียมการตรวจสอบความสำเร็จ ของผู้เรียน		
16. เตรียมประเด็นสาระสำคัญของเนื้อหาในการ เรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนสรุปหลังเรียน	1.00	-
17. กำหนดเกณฑ์ วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียน	1.00	-
2. การจัดการเรียนรู้		
2.1 การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน		
18. ตรวจสอบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ก่อนทำการสอนและปรับพื้นฐานความรู้ ให้สามารถเรียนรู้ได้	1.00	-
19. จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถหรือคละกัน เพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ตรงกับความต้องการ และช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม	1.00	-

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อรายการ	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
20. ปรับเจตคติให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มในชั้นเรียน และเห็นคุณค่าของรายวิชา	1.00	-
21. จัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด	1.00	-
22. จัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	1.00	-
23. จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระวิชา กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆหรือภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน	1.00	-
2.2 การจัดการเรียนรู้		
24. จัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชาตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	1.00	-
25. จัดการเรียนรู้ครอบคลุมตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะ	0.89	ปรับคำว่า “ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย ” เป็น ความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะ
2.3 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน		
26. แนะนำและช่วยเหลือผู้เรียนให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆตามความต้องการ	1.00	-
27. เชื่อมโยงพื้นฐานความรู้เดิมกับความรู้ใหม่จากสิ่งที่เรียนไปแล้ว	1.00	-
28. ให้คำปรึกษาผู้เรียนทั้งเรื่องการเรียน และเรื่องส่วนตัวให้กำลังใจและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด	1.00	-
2.4 การให้ข้อมูลป้อนกลับ		
29. ให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน และปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองทั้งด้านวิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	1.00	-

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อรายการ	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้		
30. ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนเพื่อช่วยกันพัฒนาปรับปรุง	1.00	-
31. จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน	1.00	-
32. จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับครู	1.00	-
33. จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้ปกครองและครอบครัว	1.00	-
34. จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับชุมชน	0.89	ปรับคำว่า “ สิ่งแวดล้อม ” เป็น ชุมชน
3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน		
3.1 สาระที่มุ่งประเมิน		
35. ประเมินพื้นฐานความรู้ของรายวิชา	1.00	-
36. ประเมินทักษะปฏิบัติต่อรายวิชา	1.00	-
37. ประเมินเจตคติของผู้เรียนต่อรายวิชา	1.00	-
38. กำหนดสาระที่มุ่งประเมินให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร	1.00	-
3.2 วิธีการประเมิน		
39. ประเมินตามสภาพจริงจากสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้และปฏิบัติ	1.00	-
40. เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้บริหาร เพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครอง) ประเมินการจัดการเรียนการสอนของครู	1.00	-
3.3 คุณภาพการประเมิน		
41. สร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินที่มีความตรงและความเที่ยง	1.00	-

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อรายการ	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
42. มีการตรวจสอบผลการประเมินเพื่อให้ มีความถูกต้องครบถ้วนตามสภาพจริง	1.00	-
43. ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับลักษณะที่มุ่งประเมิน	1.00	-
3.4 เกณฑ์การประเมิน		
44. สร้างเกณฑ์การประเมินได้สอดคล้อง กับตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร	0.89	เพิ่มคำว่า “ ตัวชี้วัด ”
3.5 การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการ ประเมิน		
45. ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลได้เหมาะสม กับลักษณะข้อมูลที่รวบรวมได้	1.00	-
3.6 การรายงานผลการประเมิน		
46. นำเสนอรายงานผลการประเมินโดยมีหลักฐาน อ้างอิงชัดเจนและครอบคลุมมาตรฐาน การเรียนรู้	1.00	-
47. ใช้ภาษาในการเขียนรายงานผลการประเมิน ที่เข้าใจง่ายมีความชัดเจนเหมาะสมกับผู้ ใช้ และรายงานผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้ทันเวลา	1.00	-
48. ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำไปพัฒนาปรับปรุง	1.00	-
4. การนำผลการประเมินไปใช้		
4.1 การพัฒนาตนเองของครู		
49. ใช้ผลการประเมินวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง และปรับปรุง สื่อ วิธีการสอนของตนเอง ให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัด และความต้องการของผู้เรียน	1.00	-

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อรายการ	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
50. ใช้ผลการประเมินพัฒนาตนเองทุกด้าน อย่างต่อเนื่อง เช่น การทำงาน การช่วยเหลือ เพื่อนร่วมงาน การพัฒนาโรงเรียน	1.00	-
4.2 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน		
51. ใช้ผลการประเมินส่งเสริมการพัฒนาตนเอง ของผู้เรียนทั้งด้านวิชาการ การทำงาน และคุณธรรม	1.00	-
52. ใช้ผลการประเมินพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง	0.89	-
4.3 การวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อ		
53. ใช้ผลการประเมินในการวางแผนการเรียน และแนะแนวการศึกษาต่อให้เหมาะสม กับความถนัดและความสามารถของผู้เรียน	1.00	-

ภาคผนวก ข
คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างตัวบ่งชี้
ของคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

ตารางผนวกที่ 2 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างตัวบ่งชี้ของคู่มือการใช้แบบตรวจสอบ
รายการประเมินตนเองของครู

ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
1. การเตรียมความพร้อม		
1.1 การเตรียมความพร้อมของครู		
1. ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่จะทำการสอนจากมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามหลักสูตร		
- ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์เนื้อหาจากมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	1.00	-
- ศึกษาแบบเรียนตามหลักสูตรจากมาตรฐานการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ	1.00	-
- ศึกษาเนื้อหาประกอบการสอนจากหนังสือ ตำรา สื่อ ICT	1.00	-
2. จัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่ได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้และสังเคราะห์เนื้อหาที่เป็นประโยชน์สอดคล้องกับสาระของรายวิชา		
- จัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ เช่น ใบงาน แบบฝึกหัด แบบทดสอบ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้	1.00	-
- จัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้โดยสรุปประเด็นสำคัญจากหนังสือ ตำรา สื่อ ICT	1.00	-
- จัดทำเอกสารซ่อมเสริมสำหรับผู้เรียนรู้เร็ว และเรียนรู้ช้า ได้ศึกษาเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน	1.00	-
3. การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ		
- ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้และเทคนิควิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน	1.00	-
- ศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับผู้เรียน	1.00	-

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
- หาแนวทางแก้ไขปัญหาที่พบจากการจัดการเรียนรู้	1.00	-
4. ปรับบุคลิกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน		
- เตรียมการพูดจาสื่อสาร การใช้ภาษา และเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน	0.89	ปรับคำว่า “ การใช้วาจาสุภาพ ” เป็น เตรียมการพูดจาสื่อสาร การใช้ภาษา และเป็นกัลยาณมิตร
- เปิดใจยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน โดยการเอาใจเขามาใส่ใจเรา	1.00	-
- มีเจตคติที่ดีต่อผู้เรียนและคิดเชิงบวก	1.00	-
1.2 การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้		
5. จัดทำสื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา		
- เตรียมสื่อการสอนที่เป็นรูปธรรมเข้าใจง่าย	1.00	-
- เตรียมสื่อการสอนที่เร้าความสนใจ และช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้	1.00	-
- เตรียมสื่อการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	1.00	-
6. เตรียมแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า ทั้งในและนอกสถานศึกษา		
- ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ล่วงหน้า	1.00	-
- เสาะหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้านในแต่ละด้าน เพื่อให้ความรู้แก่ผู้เรียน	0.89	เพิ่มคำว่า “ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ ปราชญ์ชาวบ้าน ”
- ศึกษาแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา	1.00	-
7. จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนรู้สึกสนุก ผ่อนคลาย มีอิสระและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน		
- จัดที่นั่งให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม	1.00	-
- จัดให้มีมุมอ่านหนังสือนอกเวลาในชั้นเรียน	1.00	-

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
- จัดให้มีพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมนันทนาการ และมีความปลอดภัย	0.89	ปรับคำว่า “ กิจกรรมอิสระ ” เป็น กิจกรรมนันทนาการ
1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้		
8. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามที่หลักสูตรกำหนดเพื่อกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้		
- วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์จาก มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร	1.00	-
- วางแผนการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมทุกเนื้อหาสาระ	1.00	-
- วางแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับระดับความสำคัญของเนื้อหาแต่ละเรื่อง	1.00	-
9. วางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน		
- วางแผนรูปแบบกิจกรรม ลักษณะงาน โดยกำหนดระยะเวลาให้เหมาะสมกับงาน	1.00	-
- เตรียมวิธีการสอนและสื่ออย่างหลากหลาย ให้เหมาะสมกับเนื้อหาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ง่าย	1.00	-
- กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ได้เหมาะสมกับลักษณะงาน	1.00	-
10. วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ		
- วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อใช้ในการบูรณาการภายใน กลุ่มสาระการเรียนรู้และต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้	1.00	-
- วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยสอนร่วมกับ เพื่อนครูกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆในเนื้อหาที่สอดคล้องกัน	1.00	-

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ตัวป้งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
- วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียน ได้ศึกษาค้นคว้าบูรณาการเนื้อหาแต่ละรายวิชา	1.00	-
11. วางแผนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสม กับธรรมชาติของรายวิชา ตรงกับความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนทั้งรายบุคคล และเป็นกลุ่ม		
- วางแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมอย่างอิสระ	1.00	-
- วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้าร่วมกันเป็นกลุ่ม	1.00	-
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน	1.00	-
12. วางแผนการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมมาตรฐาน การเรียนรู้ทั้งด้าน ความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะ		
- วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียน ใช้ความสามารถในการแก้ปัญหา การวิเคราะห์ การสังเกต	1.00	-
- วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียน ใช้ทักษะในการปฏิบัติงานจนเกิดความแม่นยำ และชำนาญ	1.00	-
- วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียน เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการ	0.89	ปรับคำว่า “ คุณธรรมจริยธรรม ” เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ
1.4 การเตรียมการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริม ผู้เรียน		
13. เตรียมจัดทำแฟ้มประวัติด้านการเรียนรู้ และด้านอื่นๆของผู้เรียนเป็นรายบุคคล		
- วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของผู้เรียน เป็นรายบุคคล	1.00	-

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
- ศึกษาประวัติผู้เรียนทั้งเรื่องส่วนตัว และด้านการเรียน	1.00	-
- ศึกษาจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน	1.00	-
14. เตรียมให้คำปรึกษาแนะนำในการมอบหมายงานทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม		
- เตรียมศึกษาค้นคว้าเนื้อหาที่จะสอนอย่างลึกซึ้ง	1.00	-
- เตรียมหาแนวทางแก้ไขงานที่มอบหมายแล้ว ผู้เรียนทำไม่สำเร็จ	1.00	-
- เตรียมคำชี้แจงเพื่อแสดงรายละเอียดของงานที่มอบหมาย	1.00	-
15. เตรียมกิจกรรม/สื่อ/หรือรูปแบบการสอน สำหรับการซ่อมเสริมให้ผู้ที่ยังเรียนช้าได้ เกิดการเรียนรู้		
- คัดกรองจำแนกเด็กเรียนช้าและสรุปประเด็นสำคัญของเนื้อหาสาระวิชาให้ผู้เรียนช้าได้ทบทวนตนเอง	1.00	-
- เตรียมสื่อหรือกิจกรรมซ่อมเสริมให้ผู้ที่ยังเรียนช้าได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ	1.00	-
- เตรียมแบบฝึกทักษะอย่างหลากหลายให้ผู้ที่ยังเรียนช้าได้ฝึกปฏิบัติ	1.00	-
1.5 การเตรียมการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน		
16. เตรียมประเด็นสาระสำคัญของเนื้อหาในการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนสรุปหลังเรียน		
- เตรียมประเด็นให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาเป็นความคิดรวบยอด	1.00	-
- เตรียมคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนหลังการสอน	1.00	-
- เตรียมเครื่องมือสำหรับตรวจสอบความเข้าใจในเนื้อหา	1.00	-

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
17. กำหนดเกณฑ์ วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียน		
- ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน	1.00	-
- กำหนดเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนในสัดส่วนที่เหมาะสม มีความยุติธรรม ชัดเจน และใช้ง่าย	1.00	-
- เตรียมสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล โดยกำหนดเกณฑ์ให้เหมาะสมกับสิ่งที่มุ่งประเมิน	1.00	-
2. การจัดการเรียนรู้		
2.1 การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน		
18. ตรวจสอบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ก่อนทำการสอนและปรับพื้นฐานความรู้ให้สามารถเรียนรู้ได้		
- ทดสอบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทั้งวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ	1.00	-
- ปรับพื้นฐานความรู้ให้เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เนื้อหาใหม่	1.00	-
- ให้ผู้เรียนได้ฝึกการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่	1.00	-
19. จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถหรือคละกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงกับความต้องการ และช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม		
- จัดผู้เรียนที่มีความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อน ให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน	1.00	-
- จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถ และให้รับผิดชอบร่วมกันภายในกลุ่ม	1.00	-
- ตรวจสอบความพร้อมด้านคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	1.00	-

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
20. ปรับเจตคติให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มในชั้นเรียน และเห็นคุณค่าของรายวิชา		
- มอบหมายงานที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันภายในกลุ่มและในชั้นเรียน	1.00	-
- จัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ร่วมกันของสมาชิกภายในกลุ่มและในชั้นเรียน	1.00	-
- จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนในรายวิชาและการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	1.00	-
2.2 การจัดการเรียนรู้		
21. จัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด		
- จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด และบันทึกหลังการสอน	1.00	-
- จัดทำแบบตรวจสอบติดตามการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้	1.00	-
- นำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ตามบันทึกหลังการสอน	1.00	-
22. จัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง		
- จัดรูปแบบกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมอบหมายงานที่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	1.00	-
- ให้ผู้เรียนประเมินผลการทำงานและเสนอแนวทางเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง	1.00	-
- ให้ผู้เรียนปรับปรุงวิธีการทำงานและให้คะแนนตามลักษณะงานที่ผู้เรียนปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้	1.00	-

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
23. จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระวิชา กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆหรือ ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน		
- จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการเนื้อหาที่เรียน กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ	1.00	-
- ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการร่วมกับ เพื่อนครูกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆในเนื้อหา ที่สอดคล้องกัน	1.00	-
- ให้ผู้เรียนปรับปรุงวิธีการศึกษาค้นคว้า ของตนเอง ให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหา ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	1.00	-
24. จัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับธรรมชาติของ รายวิชาตรงกับความสนใจและความต้องการ ของผู้เรียนทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม		
- จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่กำหนด โดยเน้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติมอย่างอิสระ	1.00	-
- ติดตามและให้คำแนะนำการศึกษาค้นคว้า ของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด	1.00	-
- ให้ผู้เรียนปรับปรุงวิธีการศึกษาค้นคว้า ตามความสนใจและความต้องการของตนเอง อย่างต่อเนื่อง	1.00	-
25. จัดการเรียนรู้ครอบคลุมตามมาตรฐาน การเรียนรู้ของหลักสูตรทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะ		
- จัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนด โดยให้ผู้เรียน ใช้ความสามารถในการแก้ปัญหา การวิเคราะห์ การสังเกต การใช้ทักษะในการปฏิบัติงาน และทำงานที่มอบหมายด้วยความมุ่งมั่น มีความรับผิดชอบ	1.00	-

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
- ติดตามและให้คำแนะนำในการฝึกทักษะปฏิบัติงานของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด	1.00	-
- ให้ผู้เรียนปรับปรุงและพัฒนางานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองจนประสบผลสำเร็จ	1.00	-
2.3 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน		
26. แนะนำและช่วยเหลือผู้เรียนให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆตามความต้องการ		
- แนะนำแหล่งเรียนรู้ทั้งจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวและ สื่อ ICT	1.00	-
- แนะนำแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา	1.00	-
- แนะนำแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาตลอดจนแหล่งวิทยากรต่างๆ	1.00	-
27. เชื่อมโยงพื้นฐานความรู้เดิมกับความรู้ใหม่จากสิ่งที่เรียนไปแล้ว		
- ทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้ว	1.00	-
- เชื่อมโยงความรู้เดิมกับสิ่งที่จะเรียนรู้ต่อไป	1.00	-
- ให้สรุปองค์ความรู้จากสิ่งที่เรียนไปแล้วเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	1.00	-
28. ให้คำปรึกษาผู้เรียนทั้งเรื่องการเรียนและเรื่องส่วนตัวให้กำลังใจและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด		
- ให้กำลังใจเมื่อผู้เรียน ท้อแท้ เบื่อหน่าย	1.00	-
- ติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด	1.00	-
- เอาใจใส่ ดูแล และให้คำปรึกษาผู้เรียนในการทำงานที่ได้รับมอบหมายทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	1.00	-

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
2.4 การให้ข้อมูลป้อนกลับ		
29. ให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน และปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองทั้งด้านวิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์		
- ให้แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา พฤติกรรมการเรียนรู้ตลอดจนคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	1.00	-
- ติดตามการปรับปรุงและพัฒนาจุดแข็ง และจุดอ่อนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	1.00	-
- ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้เรียนในการ ปรับปรุงและพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน อย่างต่อเนื่อง	1.00	-
30. ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดแข็งและจุดอ่อน ของผู้เรียนเพื่อช่วยกันพัฒนาปรับปรุง		
- ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้แนวทางในการ ปรับปรุง และพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	1.00	-
- ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องติดตามการปรับปรุง และพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง	1.00	-
- ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยเหลือผู้เรียน ในการ ปรับปรุงและพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน อย่างต่อเนื่อง	1.00	-
2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้		
31. จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน		
- ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระและ แลกเปลี่ยนความรู้กันด้วยวิธีการที่หลากหลาย	1.00	-
- ให้ผู้เรียนอภิปรายและแสดงความคิดเห็น ร่วมกัน	1.00	-

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ตัวป้งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
- ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าและสรุปร่วมกันเป็นกลุ่ม	1.00	-
32. จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับครู		
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามในส่วนที่ยังไม่เข้าใจ	1.00	-
- ครอบคลุมข้อดีและข้อที่ควรปรับปรุงหลังการ ตรวจงานเสมอ	1.00	-
- ครูและผู้เรียนเล่าสู่กันฟังทั้งเรื่องเรียน และเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน	1.00	-
33. จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้ปกครอง และครอบครัว		
- ให้ผู้ปกครองและครอบครัวเป็นแหล่งเรียนรู้ ในการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน	1.00	-
- ให้ผู้ปกครองและครอบครัวแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องการเรียนลงในสมุดความคิดเห็น	1.00	-
- ให้ผู้เรียนบันทึกความรู้ความเข้าใจที่ได้ จากการเรียนและนำไปเผยแพร่ต่อผู้ปกครอง และครอบครัว	1.00	-
34. จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับชุมชน		
- นำนักเรียนศึกษาแหล่งเรียนรู้ต่างๆในชุมชน	1.00	-
- ให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียน กับชุมชน เช่น ตลาดนัดโรงเรียน กิจกรรม วันสำคัญทางศาสนา และประเพณีไทย	1.00	-
- ให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ตนเองนำไปเผยแพร่ ต่อชุมชน	1.00	-

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน		
3.1 สารที่มุ่งประเมิน		
35. ประเมินพื้นฐานความรู้ของรายวิชา		
- ประเมินความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระของรายวิชา	1.00	-
- ประเมินการเชื่อมโยงความคิดรวบยอดของผู้เรียน	1.00	-
- ประเมินการสรุปองค์ความรู้ของผู้เรียน	1.00	-
36. ประเมินทักษะปฏิบัติต่อรายวิชา		
- ประเมินความชำนาญในการปฏิบัติงาน	1.00	-
- ประเมินการปฏิบัติงานตามขั้นตอน	1.00	-
- ประเมินการจัดระบบและการวางแผนปฏิบัติงาน	1.00	-
37. ประเมินเจตคติของผู้เรียนต่อรายวิชา		
- ประเมินความสนใจต่อรายวิชา	1.00	-
- ประเมินจากพฤติกรรมที่แสดงออกต่อรายวิชา	1.00	-
- ประเมินความคิดเห็นต่อรายวิชา	1.00	-
38. กำหนดสาระที่มุ่งประเมินให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร		
- ประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร	1.00	-
- ประเมินครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะ	1.00	-
- ประเมินจากการจัดการเรียนรู้ตลอดรายวิชา	1.00	-
3.2 วิธีการประเมิน		
39. ประเมินตามสภาพจริงจากสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้และปฏิบัติ		
- ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายตลอดการจัดการเรียนรู้ เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ การรายงานตนเอง การบันทึกเหตุการณ์	1.00	-
- ประเมินจากแฟ้มพัฒนาการเรียนรู้ตลอดรายวิชา	1.00	-

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
- ประเมินจากการทดสอบแบบปรนัยและอัตนัย	1.00	-
40. เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้บริหาร เพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครอง) ประเมินการจัดการเรียน การสอนของครู		
- ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการจัด การเรียนรู้ของครู	1.00	-
- ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน การจัดการเรียนรู้ของครู	1.00	-
- ให้เพื่อนครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมในการ ประเมินการจัดการเรียนรู้ของครู	1.00	-
3.3 คุณภาพการประเมิน		
41. สร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมิน ที่มีความตรงและความเที่ยง		
- สร้างเครื่องมือวัดและประเมินให้ตรงกับสิ่งที่ ต้องการวัด	1.00	-
- เลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินที่มีคุณภาพ ที่ผู้อื่นพัฒนาไว้แล้ว	1.00	-
- ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง	1.00	-
42. มีการตรวจสอบผลการประเมินเพื่อให้ มีความถูกต้องครบถ้วนตามสภาพจริง		
- เก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนทุกรายการ ที่ทำการประเมิน	1.00	-
- ตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุม และความครบถ้วนของผลการประเมิน	1.00	-
- ตรวจสอบความสอดคล้องของผลการประเมิน จากแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน	1.00	-
43. ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับลักษณะที่มุ่งประเมิน		
- เครื่องมือที่ใช้ประเมินมีความเหมาะสมกับข้อมูล	1.00	-
- สามารถใช้เครื่องมือได้อย่างถูกต้องและชำนาญ	1.00	-

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
- เครื่องมือมีความทันสมัยสามารถเก็บข้อมูลได้รวดเร็ว และให้ผลการประเมินที่ถูกต้อง	1.00	-
3.4 เกณฑ์การประเมิน		
44. สร้างเกณฑ์การประเมินได้สอดคล้องกับตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร		
- กำหนดเกณฑ์การประเมินทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ	1.00	-
- ตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์การประเมินก่อนนำไปใช้กับผู้เรียน	1.00	-
- กำหนดเกณฑ์การประเมินที่มีความยุติธรรมและนำไปใช้ได้ง่าย	1.00	-
3.5 การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน		
45. ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลได้เหมาะสมกับลักษณะข้อมูลที่รวบรวมได้		
- วิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ	1.00	-
- ตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้	1.00	-
- นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและสื่อความหมายได้	1.00	-
3.6 การรายงานผลการประเมิน		
46. นำเสนอรายงานผลการประเมินโดยมีหลักฐานอ้างอิงชัดเจนและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้		
- มีร่องรอยหลักฐานการประเมินครบถ้วน	1.00	-
- รายงานผลการประเมินครอบคลุมทุกมาตรฐานการเรียนรู้	1.00	-
- ผลการประเมินมีความชัดเจนน่าเชื่อถือ	1.00	-

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
47. ใช้ภาษาในการเขียนรายงานผลการประเมินที่เข้าใจง่ายมีความชัดเจนเหมาะสมกับผู้ใช้และรายงานผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ทันเวลา		
- เขียนรายงานการประเมินด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายชัดเจน	1.00	-
- รายงานผลการประเมินให้นักเรียน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และเพื่อนครูได้ทันเวลา	1.00	-
- รายงานผลการประเมินให้ครบถ้วนตามความเป็นจริง	1.00	-
48. ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำไปพัฒนาปรับปรุง		
- เสนอแนะผลการประเมินที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน	1.00	-
- เสนอแนะผลการประเมินที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร	1.00	-
- เสนอแนะผลการประเมินที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครอง	1.00	-
4. การนำผลการประเมินไปใช้		
4.1 การพัฒนาตนเองของครู		
49. ใช้ผลการประเมินวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งและปรับปรุง สื่อ วิธีการสอนของตนเองให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดและความต้องการของผู้เรียน		
- ใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงวิธีการสอนให้ตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน	1.00	-
- ใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงสื่อและนวัตกรรมใหม่เพื่อพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	1.00	-

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
- ใช้ผลการประเมินในการพัฒนาด้านวิชาการของตนเองอยู่เสมอ	1.00	-
50. ใช้ผลการประเมินพัฒนาตนเองทุกด้านอย่างต่อเนื่อง เช่น การทำงาน การช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานการพัฒนาโรงเรียน		
- ใช้ผลการประเมินพัฒนางานในหน้าที่ของตนเองอยู่ตลอดเวลา	1.00	-
- ใช้ผลการประเมินช่วยเหลือเพื่อนครู	1.00	-
- ใช้ผลการประเมินพัฒนางานของโรงเรียนในภาพรวม	1.00	-
4.2 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน		
51. ใช้ผลการประเมินส่งเสริมการพัฒนาตนเองของผู้เรียนทั้งด้านวิชาการ การทำงาน และคุณธรรม		
- ใช้ผลการประเมินพัฒนาผู้เรียนด้านวิชาการ	1.00	-
- ใช้ผลการประเมินพัฒนาผู้เรียนด้านการปฏิบัติงาน	1.00	-
- ใช้ผลการประเมินพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม	1.00	-
52. ใช้ผลการประเมินพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง		
- ใช้ผลการประเมินจัดกลุ่มผู้เรียนตามระดับความสามารถ	1.00	-
- ใช้ผลการประเมินพัฒนาตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน	1.00	-
- ใช้ผลการประเมินแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งของผู้เรียนแต่ละคน	1.00	-
4.3 การวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อ		
53. ใช้ผลการประเมินในการวางแผนการเรียนและแนะแนวการศึกษาต่อให้เหมาะสมกับความถนัดและความสามารถของผู้เรียน		

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
- ใช้ผลการประเมินในการวางแผนการเรียน ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน	1.00	-
- ใช้ผลการประเมินในการแนะแนวการศึกษาต่อ ในสาขาที่ตรงกับความต้องการและความถนัด ของผู้เรียน	1.00	-
- ใช้ผลการประเมินเป็นสารสนเทศแก่ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผนการเรียน และการศึกษาต่อของผู้เรียน	1.00	-

ตารางผนวกที่ 3 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น
ของครูผู้สอนต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

ข้อคำถาม	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
1. ครูศึกษาคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครูหรือไม่อย่างไร	1.00	-
2. คู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายหรือไม่อย่างไร		-
3. ปริมาณตัวบ่งชี้ในคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด		-
4. ครูมีความรู้ความเข้าใจการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครูหรือไม่ อย่างไร	1.00	-
5. แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครูมีความครอบคลุมและเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือไม่ อย่างไร	1.00	-
6. ข้อรายการในแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูมีความกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือไม่ อย่างไร		-
7. ครูมีความพึงพอใจต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครูหรือไม่ อย่างไร	1.00	-
8. การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเองของครูมีประโยชน์ต่อครูและนักเรียน อย่างไร	1.00	-
9. แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักมีความยุ่งยากและเกิดความสับสนในการนำไปใช้	0.89	ให้ตัดออก เพราะ ไม่สอดคล้องกับการประเมินเครื่องมือ

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
10. ครูพบปัญหาและอุปสรรคใดบ้างในการใช้ แบบตรวจสอบรายการประเมินหลัก สำหรับประเมินตนเองของครู	1.00	-
11. ควรมีการแก้ไขปรับปรุงอย่างไรเพื่อให้ปัญหา และอุปสรรคดังกล่าวลดลง	1.00	-
12. จุดแข็งของการใช้แบบตรวจสอบรายการ การประเมินหลักสำหรับการประเมินตนเอง ของครู	1.00	-
13. จุดอ่อนของการใช้แบบตรวจสอบรายการ การประเมินหลักสำหรับการประเมินตนเอง ของครู	1.00	-

แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง
เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา

ชื่อ.....สกุล.....โรงเรียน.....
 กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ระดับชั้น.....

1. การเตรียมความพร้อม

1.1 การเตรียมพร้อมของครู

- ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่จะทำการสอนจากมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามหลักสูตร
- จัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่ได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้และสังเคราะห์เนื้อหาที่เป็นประโยชน์สอดคล้องกับสาระของรายวิชา
- การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ
- ปรับบุคลิกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.2 การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

- จัดทำสื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา
- เตรียมแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าทั้งในและนอกสถานศึกษา
- จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนรู้สึก สนุก ผ่อนคลาย มีอิสระและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้

- วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามที่หลักสูตรกำหนดเพื่อกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้
- วางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน
- วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระวิชากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
- วางแผนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชาตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- วางแผนการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะ

<p>1.4 การเตรียมการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ เตรียมจัดทำแฟ้มประวัติด้านการเรียนรู้และด้านอื่นๆของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ☐ เตรียมให้คำปรึกษาแนะนำในการมอบหมายงานทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ☐ เตรียมกิจกรรม/สื่อ/หรือรูปแบบการสอนสำหรับการซ่อมเสริมให้ผู้ที่ยังเรียนช้าได้เกิดการเรียนรู้
<p>1.5 การเตรียมการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ เตรียมประเด็นสาระสำคัญของเนื้อหาในการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนสรุปหลังเรียน ☐ กำหนดเกณฑ์ วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียน
<p>2. การจัดการเรียนรู้</p>
<p>2.1 การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ตรวจสอบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนแต่ละคนก่อนทำการสอนและปรับพื้นฐานความรู้ให้สามารถเรียนรู้ได้ ☐ จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถหรือลักษณะเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงกับความต้องการและช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม ☐ ปรับเจตคติให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มในชั้นเรียนและเห็นคุณค่าของรายวิชา
<p>2.2 การจัดการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ จัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด ☐ จัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ☐ จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระวิชากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆหรือภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน ☐ จัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชาตรงกับความต้องการและความสนใจและความต้องการของผู้เรียนทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ☐ จัดการเรียนรู้ครอบคลุมตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรทั้งด้าน ความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะ
<p>2.3 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ แนะนำและช่วยเหลือผู้เรียนให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆตามความต้องการ ☐ เชื่อมโยงพื้นฐานความรู้เดิมกับความรู้ใหม่จากสิ่งที่เรียนไปแล้ว ☐ ให้คำปรึกษาผู้เรียนทั้งเรื่องการเรียนและเรื่องส่วนตัวให้กำลังใจและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด

<p>2.4 การให้ข้อมูลป้อนกลับ</p> <p>☐ ให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อนและปรับพฤติกรรมของตนเองทั้งด้านวิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์</p> <p>☐ ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนเพื่อช่วยกันพัฒนาปรับปรุง</p>
<p>2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>☐ จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับนักเรียน</p> <p>☐ จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับครู</p> <p>☐ จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้ปกครอง และครอบครัว</p> <p>☐ จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับชุมชน</p>
<p>3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน</p>
<p>3.1 สาระที่มุ่งประเมิน</p> <p>☐ ประเมินพื้นฐานความรู้ของรายวิชา</p> <p>☐ ประเมินทักษะปฏิบัติต่อรายวิชา</p> <p>☐ ประเมินเจตคติของผู้เรียนต่อรายวิชา</p> <p>☐ กำหนดสาระที่มุ่งประเมินให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร</p>
<p>3.2 วิธีการประเมิน</p> <p>☐ ประเมินตามสภาพจริงจากสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้และปฏิบัติ</p> <p>☐ เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้บริหาร เพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครอง) ประเมินการจัดการเรียน การสอนครูของครู</p>
<p>3.3 คุณภาพการประเมิน</p> <p>☐ สร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินที่มีความตรงและความเที่ยง</p> <p>☐ มีการตรวจสอบผลการประเมินเพื่อให้มีความถูกต้องครบถ้วนตามสภาพจริง</p> <p>☐ ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะที่มุ่งประเมิน</p>
<p>3.4 เกณฑ์การประเมิน</p> <p>☐ สร้างเกณฑ์การประเมินได้สอดคล้องกับตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร</p>
<p>3.5 การประมวลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน</p> <p>☐ ประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลได้เหมาะสมกับลักษณะข้อมูลที่รวบรวมได้</p>

<p>3.6 การรายงานผลการประเมิน</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ นำเสนอรายงานผลการประเมิน โดยมีหลักฐานอ้างอิงชัดเจนและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ ☐ ใช้ภาษาในการเขียนรายงานผลการประเมินที่เข้าใจง่ายมีความชัดเจนเหมาะสมกับผู้ใช้ และรายงานผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ทันเวลา ☐ ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำไปพัฒนาปรับปรุง
<p>4. การนำผลการประเมินไปใช้</p>
<p>4.1 การพัฒนาตนเองของครู</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ใช้ผลการประเมินวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งและปรับปรุง คือ วิธีการสอนของตนเอง ให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดและความต้องการของผู้เรียน ☐ ใช้ผลการประเมินพัฒนาตนเองทุกด้านอย่างต่อเนื่อง เช่น การทำงาน การช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน การพัฒนาโรงเรียน
<p>4.2 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ใช้ผลการประเมินส่งเสริมการพัฒนาตนเองของผู้เรียนทั้งด้านวิชาการ การทำงาน และคุณธรรม ☐ ใช้ผลการประเมินพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
<p>4.3 การวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ใช้ผลการประเมินในการวางแผนการเรียนและแนะแนวการศึกษาต่อให้เหมาะสมกับความถนัด และความสามารถของผู้เรียน

**คำชี้แจงคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง
เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา**

แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู สร้างขึ้นเพื่อให้ใช้ในการประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู แบบตรวจสอบรายการนี้ประกอบด้วย 4 จุดตรวจสอบหลัก ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อม 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน 4) การนำผลการประเมินไปใช้ โดยในแต่ละจุดตรวจสอบหลัก จะมีจุดตรวจสอบย่อย 5 – 6 จุดตรวจสอบ เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอให้ท่านประเมินตนเองด้วยความซื่อสัตย์ตามความเป็นจริง โดยปราศจากความลำเอียง เพื่อให้ผลการประเมินที่ได้สะท้อนพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของท่านตรงกับความ เป็นจริง เพื่อจะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์สูงสุดของตัวท่านเองและผู้เรียนต่อไป โดยให้ท่านปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของตนเองตามรายการตรวจสอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 จนถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4
2. ตัดสินผลการตรวจสอบตนเองในแต่ละรายการ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง การประเมินตนเองของครูโดยใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อรายการที่ท่านได้ปฏิบัติจริงในการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งแต่ละรายการ ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ที่ท่านสามารถตอบได้มากกว่า 1 รายการ หากท่านปฏิบัติ 2 ใน 3 ตัวบ่งชี้ขึ้นไป แสดงว่าท่านมีการปฏิบัติในข้อรายการนั้นๆ

การตัดสินใจพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู

- ในกรณีที่ปฏิบัติครบทั้ง 3 ตัวบ่งชี้ ถือว่าครูปฏิบัติข้อรายการนั้น
- ในกรณีที่ปฏิบัติ 2 ใน 3 ตัวบ่งชี้ ถือว่าครูปฏิบัติข้อรายการนั้น
- ในกรณีที่ปฏิบัติ 1 ตัวบ่งชี้ หรือ ไม่ปฏิบัติ ทั้ง 3 ตัวบ่งชี้ ถือว่าครูไม่ได้ปฏิบัติข้อรายการนั้น

3. ตัดสินความสำเร็จหลังจากตรวจสอบตนเอง โดยการนับข้อรายการที่ปฏิบัติในแต่ละจุดตรวจสอบย่อย

4. ประชุมครูผู้สอนทั้ง 9 คน โดยนำผลการประเมินตนเองของครูทุกคนจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูแต่ละคนถึงจุดแข็งและจุดอ่อน ชักถามเหตุผลของเพื่อนครูในการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติข้อรายการนั้นๆ และวิเคราะห์หาสาเหตุ ตลอดจนแนวทางที่จะพัฒนาต่อไป โดยให้ครูสรุปผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอต่อที่ประชุม เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป ปฏิบัติเช่นนี้จนเสร็จสิ้นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เมื่อท่านจัดการเรียนการสอนแต่ละแผนการสอนสิ้นสุดลง ขอความกรุณาท่านโปรดตรวจสอบอีกครั้งว่า มีข้อรายการใดบ้างที่ท่านยังไม่ได้ปฏิบัติ เพื่อที่ท่านจะได้ นำข้อมูลจากข้อรายการมาใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของท่านเองให้ถูกต้องและเหมาะสมมากยิ่งขึ้นในการจัดการเรียนการสอนครั้งต่อไป และขอให้ท่านซื่อสัตย์ต่อตนเอง โดยปราศจากความลำเอียง เพื่อให้ผลการประเมินสะท้อนพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอนของตัวท่านเองที่ตรงตามสภาพจริงมากที่สุด เนื่องจากข้อมูล ดังกล่าว เป็นประโยชน์ในการนำมาปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์สูงสุดของตัวท่านเองและผู้เรียนต่อไป

**คู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินหลักสำหรับประเมินตนเอง
เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูระดับประถมศึกษา**

1. การเตรียมความพร้อม

1.1 การเตรียมพร้อมของครู

- ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่จะทำการสอนจากมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามหลักสูตร
 - ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์เนื้อหาจากมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
 - ศึกษาแบบเรียนตามหลักสูตรจากมาตรฐานการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ
 - ศึกษาเนื้อหาประกอบการสอนจากหนังสือ ตำรา สื่อ ICT
- จัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ที่ได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้และสังเคราะห์เนื้อหาที่เป็นประโยชน์สอดคล้องกับสาระของรายวิชา
 - จัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ เช่น ใบงาน แบบฝึกหัด แบบทดสอบ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้
 - จัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้โดยสรุปประเด็นสำคัญจากหนังสือ ตำรา สื่อ ICT
 - จัดทำเอกสารซ่อมเสริมสำหรับผู้ที่ยังเรียนรู้อย่างช้าและเรียนรู้อย่างเร็วได้ศึกษาเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน
- การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ
 - ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้และเทคนิควิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน
 - ศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับผู้เรียน
 - หาแนวทางแก้ไขปัญหาค้นหาที่พบจากการจัดการเรียนรู้
- ปรับบุคลิกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
 - เตรียมการพูดจาสื่อสาร การใช้ภาษา และเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน
 - เปิดใจยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนโดยการเอาใจเขามาใส่ใจเรา
 - มีเจตคติที่ดีต่อผู้เรียนและคิดเชิงบวก

<p>1.2 การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้</p> <p>☐ จัดทำสื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เตรียมสื่อการสอนที่เป็นรูปธรรมเข้าใจง่าย - เตรียมสื่อการสอนที่เร้าความสนใจและช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ - เตรียมสื่อการสอนที่ให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริง
<p>☐ เตรียมแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าทั้งในและนอกสถานศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ล่วงหน้า - เสาะหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้าน ในแต่ละด้าน เพื่อให้ความรู้แก่ผู้เรียน - ศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
<p>☐ จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนรู้สึก สบาย ผ่อนคลาย มีอิสระและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดที่นั่งให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม - จัดให้มีมุมอ่านหนังสือนอกเวลาในชั้นเรียน - จัดให้มีพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมนันทนาการและมีความปลอดภัย
<p>1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้</p> <p>☐ วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามที่หลักสูตรกำหนดเพื่อกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร - วางแผนการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมทุกเนื้อหาสาระ - วางแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับระดับความสำคัญของเนื้อหาแต่ละเรื่อง
<p>☐ วางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - วางแผนรูปแบบกิจกรรม ลักษณะงาน โดยกำหนดระยะเวลาให้เหมาะสมกับงาน - เตรียมวิธีการสอนและสื่ออย่างหลากหลายให้เหมาะสมกับเนื้อหาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ง่าย - กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลได้เหมาะสมกับลักษณะงาน
<p>☐ วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อใช้ในการบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้และต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้

<ul style="list-style-type: none"> - วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยสอนร่วมกับเพื่อนครูกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆในเนื้อหาที่สอดคล้องกัน - วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าบูรณาการเนื้อหาแต่ละรายวิชา
<p>☐ วางแผนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชาตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม</p> <ul style="list-style-type: none"> - วางแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอย่างอิสระ - วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าร่วมกันเป็นกลุ่ม - ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามความสนใจและความต้องการของผู้เรียน
<p>☐ วางแผนการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนใช้ความสามารถในการแก้ปัญหา การวิเคราะห์ การสังเกต - วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนใช้ทักษะในการปฏิบัติงานจนเกิดความแม่นยำและชำนาญ - วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการ
<p>1.4 การเตรียมการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน</p>
<p>☐ เตรียมจัดทำแฟ้มประวัติด้านการเรียนรู้และด้านอื่นๆของผู้เรียนเป็นรายบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคล - ศึกษาประวัติผู้เรียนทั้งเรื่องส่วนตัวและด้านการเรียน - ศึกษาจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน
<p>☐ เตรียมให้คำปรึกษาแนะนำในการมอบหมายงานทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม</p> <ul style="list-style-type: none"> - เตรียมศึกษาค้นคว้าเนื้อหาที่จะสอนอย่างลึกซึ้ง - เตรียมหาแนวทางแก้ไขงานที่มอบหมายแล้วผู้เรียนทำไม่สำเร็จ - เตรียมคำชี้แจงเพื่อแสดงรายละเอียดของงานที่มอบหมาย
<p>☐ เตรียมกิจกรรม/สื่อ/หรือรูปแบบการสอนสำหรับการซ่อมเสริมให้ผู้ที่ยังเรียนช้าได้เกิดการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - คัดกรองจำแนกเด็กเรียนช้าและสรุปประเด็นสำคัญของเนื้อหาสาระวิชาให้ผู้ที่ยังเรียนช้าได้ทบทวนตนเอง

<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมสื่อหรือกิจกรรมซ่อมเสริมให้ผู้ที่ยังเรียนรู้อาจได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ - เตรียมแบบฝึกทักษะอย่างหลากหลายให้ผู้ที่ยังเรียนรู้อาจได้ฝึกปฏิบัติ
<p>1.5 การเตรียมการตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ เตรียมประเด็นสาระสำคัญของเนื้อหาในการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนสรุปหลังเรียน <ul style="list-style-type: none"> - เตรียมประเด็นให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหาเป็นความคิดรวบยอด - เตรียมคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนหลังการสอน - เตรียมเครื่องมือสำหรับตรวจสอบความเข้าใจในเนื้อหา
<ul style="list-style-type: none"> ☐ กำหนดเกณฑ์ วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียน <ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน - กำหนดเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนในสัดส่วนที่เหมาะสม มีความยุติธรรม ชัดเจน และใช้ง่าย - เตรียมสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล โดยกำหนดเกณฑ์ให้เหมาะสมกับสิ่งที่มุ่งประเมิน
<p>2. การจัดการเรียนรู้</p>
<p>2.1 การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ตรวจสอบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนแต่ละคนก่อนทำการสอนและปรับพื้นฐานความรู้ให้สามารถเรียนรู้ได้ <ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลทั้งวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ - ปรับพื้นฐานความรู้ให้เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เนื้อหาใหม่ - ให้ผู้เรียนได้ฝึกการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่
<ul style="list-style-type: none"> ☐ จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถหรือลักษณะอื่นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงกับความต้องการ และช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม <ul style="list-style-type: none"> - จัดผู้เรียนที่มีความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อนให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน - จัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถและให้รับผิดชอบร่วมกันภายในกลุ่ม - ตรวจสอบความพร้อมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

<p>☐ ปรับเจตคติให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มในชั้นเรียน และเห็นคุณค่าของรายวิชา</p> <ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายงานที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันภายในกลุ่มและในชั้นเรียน - จัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ร่วมกันของสมาชิกภายในกลุ่มและในชั้นเรียน - จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนในรายวิชา และการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
<p>2.2 การจัดการเรียนรู้</p> <p>☐ จัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดและบันทึกหลังการสอน - จัดทำแบบตรวจสอบติดตามการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ - นำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ตามบันทึกหลังการสอน
<p>☐ จัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดรูปแบบกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยมอบหมายงานที่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง - ให้ผู้เรียนประเมินผลการทำงานและเสนอแนวทางเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง - ให้ผู้เรียนปรับปรุงวิธีการทำงานและให้คะแนนตามลักษณะงานที่ผู้เรียนปฏิบัติ ตามแผนการจัดการเรียนรู้
<p>☐ จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาสาระวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ หรือภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการเนื้อหาที่เรียนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ - ติดตามการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการร่วมกับเพื่อนครูกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆในเนื้อหาที่สอดคล้องกัน - ให้ผู้เรียนปรับปรุงวิธีการศึกษาค้นคว้าของตนเองให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

<p>☐ จัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชาตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด โดยเน้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอย่างอิสระ - ติดตามและให้คำแนะนำการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด - ให้ผู้เรียนปรับปรุงวิธีการศึกษาค้นคว้าตามความสนใจและความต้องการของตนเองอย่างต่อเนื่อง
<p>☐ จัดการเรียนรู้ครอบคลุมตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดโดยให้ผู้เรียนใช้ความสามารถในการแก้ปัญหา การวิเคราะห์ การสังเกต การใช้ทักษะในการปฏิบัติงาน และทำงานที่มอบหมายด้วยความมุ่งมั่น มีความรับผิดชอบ - ติดตามและให้คำแนะนำในการฝึกทักษะปฏิบัติงานของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด - ให้ผู้เรียนปรับปรุงและพัฒนางานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองจนประสบผลสำเร็จ
<p>2.3 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน</p> <p>☐ แนะนำและช่วยเหลือผู้เรียนให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ตามความต้องการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - แนะนำแหล่งเรียนรู้ทั้งจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวและสื่อ ICT - แนะนำแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา - แนะนำแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาตลอดจนแหล่งวิทยาการต่างๆ
<p>☐ เชื่อมโยงพื้นฐานความรู้เดิมกับความรู้ใหม่จากสิ่งที่เรียนไปแล้ว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้ว - เชื่อมโยงความรู้เดิมกับสิ่งที่จะเรียนรู้ต่อไป - ให้สรุปองค์ความรู้จากสิ่งที่เรียนไปแล้วเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
<p>☐ ให้คำปรึกษาผู้เรียนทั้งเรื่องการเรียนและเรื่องส่วนตัวให้กำลังใจและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้กำลังใจเมื่อผู้เรียน ท้อแท้ เบื่อหน่าย - ติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด - เอาใจใส่ ดูแล และให้คำปรึกษาผู้เรียนในการทำงานที่ได้รับมอบหมายทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

<p>2.4 การให้ข้อมูลป้อนกลับ</p> <p>☐ ให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนและปรับพฤติกรรมของตนเองทั้งด้านวิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ตลอดจน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน - ติดตามการปรับปรุงและพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง - ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้เรียนในการปรับปรุงและพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน อย่างต่อเนื่อง
<p>☐ ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนเพื่อช่วยกันพัฒนาปรับปรุง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง - ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องติดตามการปรับปรุงและพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง - ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยเหลือผู้เรียนในการปรับปรุงและพัฒนาจุดแข็งและจุดอ่อน อย่างต่อเนื่อง
<p>2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>☐ จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระและแลกเปลี่ยนความรู้กันด้วยวิธีการที่หลากหลาย - ให้ผู้เรียนอภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน - ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าและสรุปร่วมกันเป็นกลุ่ม
<p>☐ จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับครู</p> <ul style="list-style-type: none"> - เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามในส่วนที่ยังไม่เข้าใจ - ครูบอกข้อดีและข้อที่ควรปรับปรุงหลังการตรวจงานเสมอ - ครูและผู้เรียนเล่าสู่กันฟังทั้งเรื่องเรียนและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน
<p>☐ จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้ปกครองและครอบครัว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้ปกครองและครอบครัวเป็นแหล่งเรียนรู้ในการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน - ให้ผู้ปกครองและครอบครัวแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ลงในสมุดความคิดเห็น - ให้ผู้เรียนบันทึกความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการเรียนและนำไปเผยแพร่ต่อผู้ปกครอง และครอบครัว

☐ จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับชุมชน <ul style="list-style-type: none"> - นำนักเรียนศึกษาแหล่งเรียนรู้ต่างๆในชุมชน - ให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่น ตลาดนัด โรงเรียนกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และประเพณีไทย - ให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ตนเองนำไปเผยแพร่ต่อชุมชน
3. การตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน
3.1 สาระที่มุ่งประเมิน
☐ ประเมินพื้นฐานความรู้ของรายวิชา <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระของรายวิชา - ประเมินการเชื่อมโยงความคิดรวบยอดของผู้เรียน - ประเมินการสรุปองค์ความรู้ของผู้เรียน
☐ ประเมินทักษะปฏิบัติต่อรายวิชา <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความชำนาญในการปฏิบัติงาน - ประเมินการปฏิบัติงานตามขั้นตอน - ประเมินการจัดระบบและการวางแผนปฏิบัติงาน
☐ ประเมินเจตคติของผู้เรียนต่อรายวิชา <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินความสนใจต่อรายวิชา - ประเมินจากพฤติกรรมที่แสดงออกต่อรายวิชา - ประเมินความคิดเห็นต่อรายวิชา
☐ กำหนดสาระที่มุ่งประเมินให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร - ประเมินครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะ - ประเมินจากการจัดการเรียนรู้ตลอดรายวิชา
3.2 วิธีการประเมิน
☐ ประเมินตามสภาพจริงจากสิ่งที่คุณเรียนเรียนรู้และปฏิบัติ <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายตลอดการจัดการเรียนรู้ เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ การรายงานตนเอง การบันทึกเหตุการณ์ - ประเมินจากแฟ้มพัฒนาการเรียนรู้ตลอดรายวิชา - ประเมินจากการทดสอบแบบปรนัยและอัตนัย

<p>☐ เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้บริหาร เพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครอง) ประเมินการจัดการเรียนรู้ของครู</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครู - ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครู - ให้เพื่อนครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมในการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครู
<p>3.3 คุณภาพการประเมิน</p> <p>☐ สร้างหรือเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินที่มีความตรงและความเที่ยง</p> <ul style="list-style-type: none"> - สร้างเครื่องมือวัดและประเมินให้ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัด - เลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินที่มีคุณภาพที่ผู้อื่นพัฒนาไว้แล้ว - ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง
<p>☐ มีการตรวจสอบผลการประเมินเพื่อให้มีความถูกต้องครบถ้วนตามสภาพจริง</p> <ul style="list-style-type: none"> - เก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนทุกรายการที่ทำการประเมิน - ตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุม และความครบถ้วนของผลการประเมิน - ตรวจสอบความสอดคล้องของผลการประเมินจากแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน
<p>☐ ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะที่มุ่งประเมิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องมือที่ใช้ประเมินมีความเหมาะสมกับข้อมูล - สามารถใช้เครื่องมือได้อย่างถูกต้องและชำนาญ - เครื่องมือมีความทันสมัยสามารถเก็บข้อมูลได้รวดเร็วและให้ผลการประเมินที่ถูกต้อง
<p>3.4 เกณฑ์การประเมิน</p> <p>☐ สร้างเกณฑ์การประเมินได้สอดคล้องกับตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเกณฑ์การประเมินทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ - ตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์การประเมินก่อนนำไปใช้กับผู้เรียน - กำหนดเกณฑ์การประเมินที่มีความยุติธรรมและนำไปใช้ได้ง่าย
<p>3.5 การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการประเมิน</p> <p>☐ ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลได้เหมาะสมกับลักษณะข้อมูลที่รวบรวมได้</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ - ตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ - นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและสื่อความหมายได้

<p>3.6 การรายงานผลการประเมิน</p> <p>☐ นำเสนอรายงานผลการประเมิน โดยมีหลักฐานอ้างอิงชัดเจนและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีร่องรอยหลักฐานการประเมินครบถ้วน - รายงานผลการประเมินครอบคลุมทุกมาตรฐานการเรียนรู้ - ผลการประเมินมีความชัดเจนน่าเชื่อถือ
<p>☐ ใช้ภาษาในการเขียนรายงานผลการประเมินที่เข้าใจง่ายมีความชัดเจนเหมาะสมกับผู้ใช้และรายงานผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ทันเวลา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เขียนรายงานการประเมินด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน - รายงานผลการประเมินให้นักเรียน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และเพื่อนครูได้ทันเวลา - รายงานผลการประเมินให้ครบถ้วนตามความเป็นจริง
<p>☐ ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำไปพัฒนาปรับปรุง</p> <ul style="list-style-type: none"> - เสนอแนะผลการประเมินที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน - เสนอแนะผลการประเมินที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร - เสนอแนะผลการประเมินที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครอง
<p>4. การนำผลการประเมินไปใช้</p>
<p>4.1 การพัฒนาตนเองของครู</p> <p>☐ ใช้ผลการประเมินวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งและปรับปรุง สื่อ วิธีการสอนของตนเองให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดและความต้องการของผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงวิธีการสอนให้ตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน - ใช้ผลการประเมินในการปรับปรุง สื่อ และนวัตกรรมใหม่เพื่อพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น - ใช้ผลการประเมินในการพัฒนาด้านวิชาการของตนเองอยู่เสมอ
<p>☐ ใช้ผลการประเมินพัฒนาตนเองทุกด้านอย่างต่อเนื่อง เช่น การทำงาน การช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน การพัฒนาโรงเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้ผลการประเมินพัฒนางานในหน้าที่ของตนเองอยู่ตลอดเวลา - ใช้ผลการประเมินช่วยเหลือเพื่อนครู - ใช้ผลการประเมินพัฒนางานของโรงเรียนในภาพรวม

4.2 การช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน

- ใช้ผลการประเมินส่งเสริมการพัฒนาตนเองของผู้เรียนทั้งด้านวิชาการ การทำงาน และคุณธรรม
 - ใช้ผลการประเมินพัฒนาผู้เรียนด้านวิชาการ
 - ใช้ผลการประเมินพัฒนาผู้เรียนด้านการปฏิบัติงาน
 - ใช้ผลการประเมินพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม

- ใช้ผลการประเมินพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
 - ใช้ผลการประเมินจัดกลุ่มผู้เรียนตามระดับความสามารถ
 - ใช้ผลการประเมินพัฒนาตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน
 - ใช้ผลการประเมินแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งของผู้เรียนแต่ละคน

4.3 การวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อ

- ใช้ผลการประเมินในการวางแผนการเรียนและแนะแนวการศึกษาต่อให้เหมาะสมกับความถนัดและความสามารถของผู้เรียน
 - ใช้ผลการประเมินในการวางแผนการเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน
 - ใช้ผลการประเมินในการแนะแนวการศึกษาต่อในสาขาที่ตรงกับความต้องการและความถนัดของผู้เรียน
 - ใช้ผลการประเมินเป็นสารสนเทศแก่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผนการเรียนและการศึกษาต่อของผู้เรียน

แบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครู

ชื่อ.....สกุล.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	ปฏิบัติ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	ปฏิบัติ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	ปฏิบัติ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	ปฏิบัติ
1. การเตรียมความพร้อม		1. การเตรียมความพร้อม		1. การเตรียมความพร้อม		1. การเตรียมความพร้อม	
1.1 การเตรียมความพร้อมของครู		1.1 การเตรียมความพร้อมของครู		1.1 การเตรียมความพร้อมของครู		1.1 การเตรียมความพร้อมของครู	
1.1.1		1.1.1		1.1.1		1.1.1	
1.1.2		1.1.2		1.1.2		1.1.2	
1.1.3		1.1.3		1.1.3		1.1.3	
1.1.4		1.1.4		1.1.4		1.1.4	
รวม		รวม		รวม		รวม	
1.2 การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้		1.2 การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้		1.2 การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้		1.2 การเตรียมพร้อมสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	
1.2.1		1.2.1		1.2.1		1.2.1	
1.2.2		1.2.2		1.2.2		1.2.2	
1.2.3		1.2.3		1.2.3		1.2.3	
รวม		รวม		รวม		รวม	
1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้		1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้		1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้		1.3 การวางแผนการจัดการเรียนรู้	
1.3.1		1.3.1		1.3.1		1.3.1	
1.3.2		1.3.2		1.3.2		1.3.2	
1.3.3		1.3.3		1.3.3		1.3.3	
1.3.4		1.3.4		1.3.4		1.3.4	
1.3.5		1.3.5		1.3.5		1.3.5	
รวม		รวม		รวม		รวม	

แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 1	ปฏิบัติ	แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 2	ปฏิบัติ	แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 3	ปฏิบัติ	แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 4	ปฏิบัติ
1.4 การ เตรียมการ ให้ความ ช่วยเหลือ และ ส่งเสริม ผู้เรียน		1.4 การ เตรียมการ ให้ความ ช่วยเหลือ และ ส่งเสริม ผู้เรียน		1.4 การ เตรียมการ ให้ความ ช่วยเหลือ และ ส่งเสริม ผู้เรียน		1.4 การ เตรียมการ ให้ความ ช่วยเหลือ และ ส่งเสริม ผู้เรียน	
1.4.1		1.4.1		1.4.1		1.4.1	
1.4.2		1.4.2		1.4.2		1.4.2	
1.4.3		1.4.3		1.4.3		1.4.3	
รวม		รวม		รวม		รวม	
1.5 การ เตรียมการ ตรวจสอบ ความสำเร็จ ของผู้เรียน		1.5 การ เตรียมการ ตรวจสอบ ความสำเร็จ ของผู้เรียน		1.5 การ เตรียมการ ตรวจสอบ ความสำเร็จ ของผู้เรียน		1.5 การ เตรียมการ ตรวจสอบ ความสำเร็จ ของผู้เรียน	
1.5.1		1.5.1		1.5.1		1.5.1	
1.5.2		1.5.2		1.5.2		1.5.2	
รวม		รวม		รวม		รวม	
2. การจัด การเรียนรู้		2. การจัด การเรียนรู้		2. การจัด การเรียนรู้		2. การจัด การเรียนรู้	
2.1 การ ตรวจสอบ ความพร้อม ของผู้เรียน		2.1 การ ตรวจสอบ ความพร้อม ของผู้เรียน		2.1 การ ตรวจสอบ ความพร้อม ของผู้เรียน		2.1 การ ตรวจสอบ ความพร้อม ของผู้เรียน	
2.1.1		2.1.1		2.1.1		2.1.1	
2.1.2		2.1.2		2.1.2		2.1.2	
2.1.3		2.1.3		2.1.3		2.1.3	
รวม		รวม		รวม		รวม	

แผนการจัดการ การเรียนรู้ที่ 1	ปฏิบัติ	แผนการจัดการ การเรียนรู้ที่ 2	ปฏิบัติ	แผนการจัดการ การเรียนรู้ที่ 3	ปฏิบัติ	แผนการจัดการ การเรียนรู้ที่ 4	ปฏิบัติ
2.2 การจัด การเรียนรู้		2.2 การจัด การเรียนรู้		2.2 การจัด การเรียนรู้		2.2 การจัด การเรียนรู้	
2.2.1		2.2.1		2.2.1		2.2.1	
2.2.2		2.2.2		2.2.2		2.2.2	
2.2.3		2.2.3		2.2.3		2.2.3	
2.2.4		2.2.4		2.2.4		2.2.4	
2.2.5		2.2.5		2.2.5		2.2.5	
รวม		รวม		รวม		รวม	
2.3 การ ช่วยเหลือ และ ส่งเสริม ผู้เรียน		2.3 การ ช่วยเหลือ และ ส่งเสริม ผู้เรียน		2.3 การ ช่วยเหลือ และ ส่งเสริม ผู้เรียน		2.3 การ ช่วยเหลือ และ ส่งเสริม ผู้เรียน	
2.3.1		2.3.1		2.3.1		2.3.1	
2.3.2		2.3.2		2.3.2		2.3.2	
2.3.3		2.3.3		2.3.3		2.3.3	
รวม		รวม		รวม		รวม	
2.4 การให้ ข้อมูล ป้อนกลับ		2.4 การให้ ข้อมูล ป้อนกลับ		2.4 การให้ ข้อมูล ป้อนกลับ		2.4 การให้ ข้อมูล ป้อนกลับ	
2.4.1		2.4.1		2.4.1		2.4.1	
2.4.2		2.4.2		2.4.2		2.4.2	
รวม		รวม		รวม		รวม	
2.5 การ แลกเปลี่ยน เรียนรู้		2.5 การ แลกเปลี่ยน เรียนรู้		2.5 การ แลกเปลี่ยน เรียนรู้		2.5 การ แลกเปลี่ยน เรียนรู้	
2.5.1		2.5.1		2.5.1		2.5.1	
2.5.2		2.5.2		2.5.2		2.5.2	
2.5.3		2.5.3		2.5.3		2.5.3	

แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 1	ปฏิบัติ	แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 2	ปฏิบัติ	แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 3	ปฏิบัติ	แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 4	ปฏิบัติ
2.5.4		2.5.4		2.5.4		2.5.4	
รวม		รวม		รวม		รวม	
3. การ ตรวจสอบ ความสำเร็จ ของผู้เรียน		3. การ ตรวจสอบ ความสำเร็จ ของผู้เรียน		3. การ ตรวจสอบ ความสำเร็จ ของผู้เรียน		3. การ ตรวจสอบ ความสำเร็จ ของผู้เรียน	
3.1 สาระที่มุ่ง ประเมิน		3.1 สาระที่มุ่ง ประเมิน		3.1 สาระที่มุ่ง ประเมิน		3.1 สาระที่มุ่ง ประเมิน	
3.1.1		3.1.1		3.1.1		3.1.1	
3.1.2		3.1.2		3.1.2		3.1.2	
3.1.3		3.1.3		3.1.3		3.1.3	
3.1.4		3.1.4		3.1.4		3.1.4	
รวม		รวม		รวม		รวม	
3.2 วิธีการ ประเมิน		3.2 วิธีการ ประเมิน		3.2 วิธีการ ประเมิน		3.2 วิธีการ ประเมิน	
3.2.1		3.2.1		3.2.1		3.2.1	
3.2.2		3.2.2		3.2.2		3.2.2	
รวม		รวม		รวม		รวม	
3.3 คุณภาพ การ ประเมิน		3.3 คุณภาพ การ ประเมิน		3.3 คุณภาพ การ ประเมิน		3.3 คุณภาพ การ ประเมิน	
3.3.1		3.3.1		3.3.1		3.3.1	
3.3.2		3.3.2		3.3.2		3.3.2	
3.3.3		3.3.3		3.3.3		3.3.3	
รวม		รวม		รวม		รวม	
3.4 เกณฑ์ การประเมิน		3.4 เกณฑ์ การประเมิน		3.4 เกณฑ์ การประเมิน		3.4 เกณฑ์ การประเมิน	
3.4.1		3.4.1		3.4.1		3.4.1	
รวม		รวม		รวม		รวม	

แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 1	ปฏิบัติ	แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 2	ปฏิบัติ	แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 3	ปฏิบัติ	แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 4	ปฏิบัติ
3.5 การ ประมวลผล และการ วิเคราะห์ ผลการ ประเมิน		3.5 การ ประมวลผล และการ วิเคราะห์ ผลการ ประเมิน		3.5 การ ประมวลผล และการ วิเคราะห์ ผลการ ประเมิน		3.5 การ ประมวลผล และการ วิเคราะห์ ผลการ ประเมิน	
3.5.1		3.5.1		3.5.1		3.5.1	
รวม		รวม		รวม		รวม	
3.6 การรายงาน ผลการ ประเมิน		3.6 การรายงาน ผลการ ประเมิน		3.6 การรายงาน ผลการ ประเมิน		3.6 การรายงาน ผลการ ประเมิน	
3.6.1		3.6.1		3.6.1		3.6.1	
3.6.2		3.6.2		3.6.2		3.6.2	
3.6.3		3.6.3		3.6.3		3.6.3	
รวม		รวม		รวม		รวม	
4. การนำผล การประเมิน ไปใช้		4. การนำผล การประเมิน ไปใช้		4. การนำผล การประเมิน ไปใช้		4. การนำผล การประเมิน ไปใช้	
4.1 การพัฒนา ตนเอง ของครู		4.1 การพัฒนา ตนเอง ของครู		4.1 การพัฒนา ตนเอง ของครู		4.1 การพัฒนา ตนเอง ของครู	
4.1.1		4.1.1		4.1.1		4.1.1	
4.1.2		4.1.2		4.1.2		4.1.2	
รวม		รวม		รวม		รวม	
4.2 การ ช่วยเหลือ และ ส่งเสริม ผู้เรียน		4.2 การ ช่วยเหลือ และ ส่งเสริม ผู้เรียน		4.2 การ ช่วยเหลือ และ ส่งเสริม ผู้เรียน		4.2 การ ช่วยเหลือ และ ส่งเสริม ผู้เรียน	

แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 1	ปฏิบัติ	แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 2	ปฏิบัติ	แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 3	ปฏิบัติ	แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 4	ปฏิบัติ
4.2.1		4.2.1		4.2.1		4.2.1	
4.2.2		4.2.2		4.2.2		4.2.2	
รวม		รวม		รวม		รวม	
4.3 การวางแผน การเรียน และการ ศึกษาต่อ		4.3 การวางแผน การเรียน และการ ศึกษาต่อ		4.3 การวางแผน การเรียน และการ ศึกษาต่อ		4.3 การวางแผน การเรียน และการ ศึกษาต่อ	
รวม		รวม		รวม		รวม	
รวมทั้งสิ้น		รวมทั้งสิ้น		รวมทั้งสิ้น		รวมทั้งสิ้น	

**แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเอง
เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู**

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์เวลา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน

1. ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน

1.1 อายุ

(.....) ต่ำกว่า 25 ปี	(.....) 25 - 30 ปี
(.....) 31 - 40 ปี	(.....) 41 - 50 ปี
(.....) 50 ปีขึ้นไป	

1.2 วุฒิการศึกษาสูงสุด

(.....) อนุปริญญาตรี/ปวส.	(.....) ปริญญาตรี
(.....) ปริญญาโท	(.....) ปริญญาเอก

1.3 ประสบการณ์ในการสอน

(.....) น้อยกว่า 5 ปี	(.....) 5 - 10 ปี
(.....) 10 - 20 ปี	(.....) มากกว่า 20 ปี

1.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน

(.....) ภาษาไทย	(.....) คณิตศาสตร์
(.....) วิทยาศาสตร์	(.....) สังคมศึกษา
(.....) สุขศึกษาและพลศึกษา	(.....) ศิลปศึกษา
(.....) การงานและเทคโนโลยี	(.....) ภาษาต่างประเทศ

1.5 ระดับชั้นที่สอน

(.....) ประถมศึกษาปีที่ 1	(.....) ประถมศึกษาปีที่ 2
(.....) ประถมศึกษาปีที่ 3	(.....) ประถมศึกษาปีที่ 4
(.....) ประถมศึกษาปีที่ 5	(.....) ประถมศึกษาปีที่ 6

- 1.6 ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
(.....) เคย (.....) ไม่เคย
- 1.7 ปัจจุบันท่านจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
(.....) ใช่ (.....) ไม่ใช่
- 1.8 ประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
(.....) น้อยกว่า 1 ปี (.....) 1 – 5 ปี
(.....) 5 – 10 ปี (.....) มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

1. คู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายหรือไม่อย่างไร
.....
.....
2. ปริมาณตัวบ่งชี้ในคู่มือการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด
.....
.....
3. ครูมีความรู้ความเข้าใจการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูหรือไม่ อย่างไร
.....
.....
4. แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูมีความครอบคลุมและเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือไม่ อย่างไร
.....
.....
5. ชื่อรายการในแบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูมีความกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือไม่ อย่างไร
.....
.....

6. ครูมีความพึงพอใจต่อการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูหรือไม่ อย่างไร

.....
.....

7. การใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครูมีประโยชน์ต่อครูและนักเรียนอย่างไร

.....
.....

8. ครูพบปัญหาและอุปสรรคใดบ้างในการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

.....
.....

9. ควรมีการแก้ไขปรับปรุงอย่างไร เพื่อให้ปัญหาและอุปสรรค ดังกล่าวลดลง

.....
.....

10. จุดแข็งของการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

.....
.....

11. จุดอ่อนของการใช้แบบตรวจสอบรายการประเมินตนเองของครู

.....
.....

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....
.....

.....
.....

ภาคผนวก จ
รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุพิน บุญชูวงศ์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พูลทรัพย์ นาคานาคา อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
3. อาจารย์ ดร. สมพงษ์ ปั่นหุ่น อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. อาจารย์ ดร. สิทธิกร สุมาลี อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. อาจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ศรีสะอาด อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
6. นายเสวก สีนประเสริฐ ครู คศ.4 วิทยฐานะเชี่ยวชาญ โรงเรียนวัดดอนมะโนรา (รังสิยานุกูล)
อ. บางคนที จ. สมุทรสงคราม
7. นางจิราวรรณ จันทร์แย้ม ครู คศ.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดดอนมะโนรา
(รังสิยานุกูล) อ. บางคนที จ. สมุทรสงคราม
8. นางครุณา พ่วงพิศ ครู คศ.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดบางน้อย
(แจ่มประชาชนุกูล) อ. บางคนที จ. สมุทรสงคราม
9. นายชูชีพ พงษ์สมบูรณ์ ครู คศ.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาลวัดป้อมแก้ว
(อัครพงศ์ชนูปถัมภ์) อ. เมือง จ. สมุทรสงคราม

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวนิศารัตน์ ทองศักดิ์
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 19 เดือนเมษายน พ.ศ. 2522
สถานที่เกิด	จังหวัดตรัง
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์ทั่วไป) มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษา ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	กองการศึกษา เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม

